

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXIII
БРОЈ
1078
25. VIII 1972.

ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

ГЛЕДАЈ
ШАШАВУ МАР-
ГАРЕТУ! ЗАМИ-
ШЉА ДА ЈЕ НА
ОЛИМПИЈА-
ДИ!

СВИ МИ
СЕ ДИВЕ!
САМО ДА НЕ ПО-
ГЛЕДАМ ДОЛЕ И
— ТРЕСНЕМ!

НЕ БИХ
СЕ ЈА ПОПЕО
ГОРЕ НИ НА ДВЕ
А КАМОЛИ НА
ЈЕДНОЈ
НОЗИ!

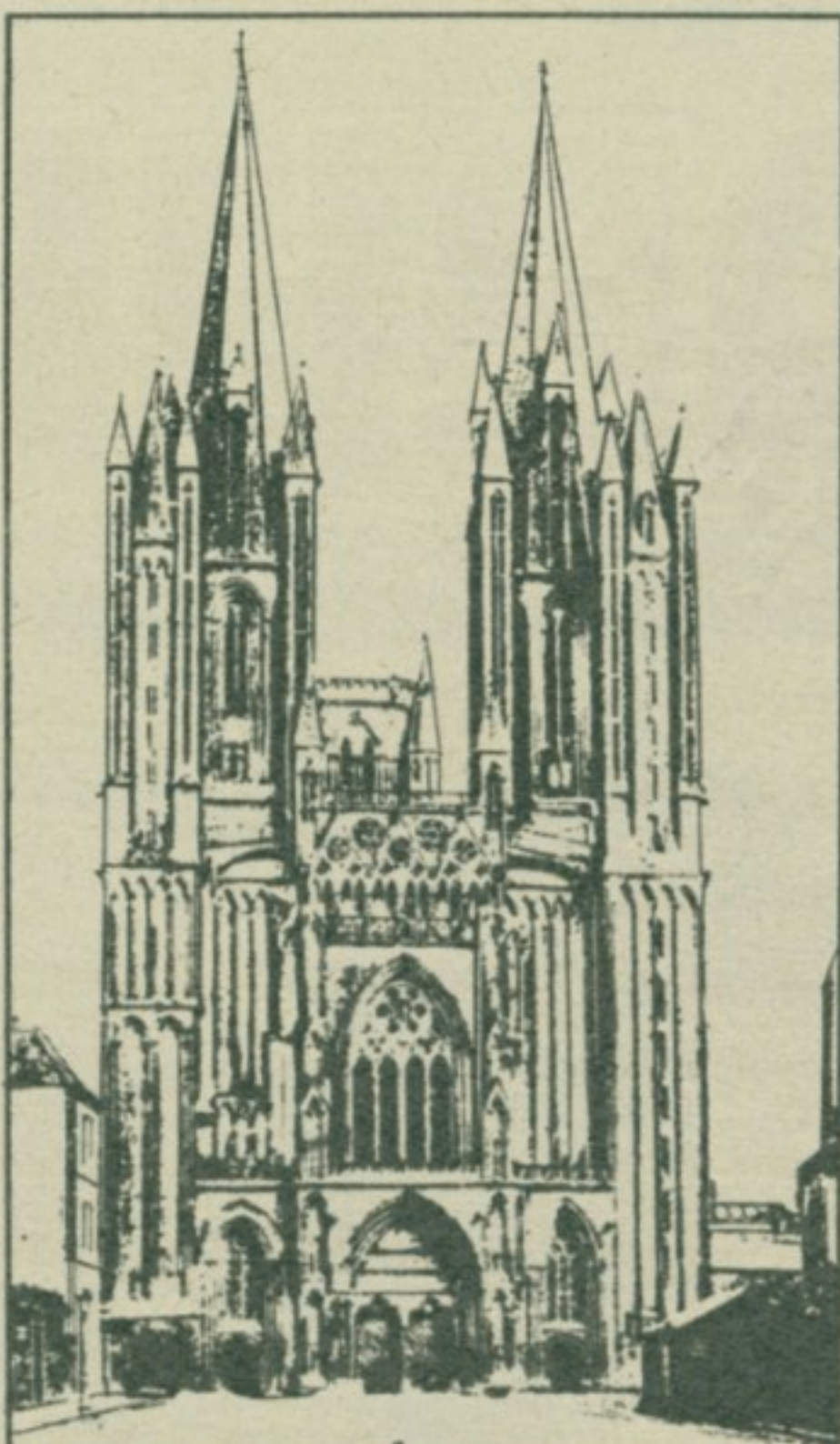
Ripley

Веровати или не!

САМ СЕБИ СПОМЕНИК

Један споменик у манастиру "Узвишена небеса" у Пекингу постављен неком тајанственом калуђеру, за кога се верује да је од 1644. до 1661. године владао кином као цар шун чи, у ствари је његово мумифицирано тело обложено златом. Причало се да се цар повукао у манастир после смрти вољене жене.

ПОРТАЛ СВЕТОГ ЛОА

КАТЕДРАЛЕ У КУТАНСУ (ФРАНЦУСКА) ОТВАРА СЕ САМО КАД ХЛАЗИ НОВ БИСКУП И - ЗА ЊЕГОВ ПОГРЕБ.

СУКЊЕ ОД ТРАВЕ

КОЈЕ СЕ СМАТРАЈУ СИМБОЛОМ ХАВАЈА НИСУ ХАВАЈСКОГ ПОРЕКЛА. ЊИХ ЈЕ СА ГИЛБЕРТОВИХ ОСТРВА ПРЕНЕО НА ХАВАЈЕ КРАЉ КАЛАКАУА. (1879-1891)

ПОМОРАЊЕ

СУ У ШПАНИЈИ 4 ВЕКА БИЛЕ ЗАБРАЊЕНО ВОКЕ ЗА ХРИШЋАНЕ. НЕВЕРНИК КОЈИ БИ БИО УХВАЋЕН ДА ИХ ЈЕДЕ КАЖЊАВАН ЈЕ СМРКУ.

РИБА ГРГЕЧ

ЗА СВАКУ ГОДИНУ ЖИВОТА ИМА ПО ШАРУ НА ШКРЖНИМ ПОКЛОПЦИМА.

Африка ТКАЧ-ПТИЦА

ПРИЛАГОЂАВА СЕ МОДЕРНИМ ВРЕМЕНИМА: СВОЈЕ ГНЕЗДО ПРИЧВРШЋУЈЕ ЗА ТЕЛЕГРАФСКЕ ЛИНИЈЕ НИТИМА ДУГАЧКИМ И ПО 3 МЕТРА КОЈЕ ОБАВИЈА ОКО ЖИЦЕ ДА ЈОЈ НЕ БИ СКИЗНУЛО.

1076

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЧ ЧУЛИ ДА...

● издавачка кућа Шолц-Мајнц у Минхену пустила је недавно у продају пет дечијих књига које се одликују не само својом опремом и сликама већ и лепо ми-

ришу. Довољно је да се мало загребе препарирана залепљена трака уметнута међу странице ове књиге па да се осети мирис руже, каранфила, јоргована, чоколаде, бадема, кафе, па чак и коже.

● светски фонд за заштиту природе управо је покушао да добије средства за очување индијских тигрова. До пре неких четрдесетак година број ових

лепих животиња износио је око 40.000, док их данас има једва око 2000.

● у Хамбургу ће се идуће године одржати међународна изложба баштованства. Недавно је на простору одређеном за ову изложбу засађено 250.000 жбунова и око пола милиона струкова цвећа. Тридесет осам излагача из 15 земаља изложиће 202 врсте ружа. У делу одређеном за фуксије засађени су жбунови ове биљке донети из целе Европе од којих су неки стари и више од сто година. Један швајцарски

баштован послао је 800 разних врста пеларгоније, цветне биљке познате код нас под именом розетла. Јапански одгајивачи учествују са неколико примерака ци-

новског хибискуса (сљезике) чији су поједини цветови велики као тањир.

● присуство птица на аеродромима представља велику опасност за реактивне авионе. У Енглеској се на војним базама однедавно користе соколови који, кад неки авион треба да узлети или слети, ступају у дејство против јата птица.

● да би своје пацијенте спречио да мисле на болест док чекају да дођу на ред за преглед, један лекар из Норфолка, ставио је на више места у својој чекаоници клубад разнобојне вуне и штрикаће игле. Резултат: смирењени пацијенти и два прекривача за кревет који су поклоњени месној болници.

● први познати близанци који су срасли једним делом тела један уз другог биле су сестре Мери и Ализа Чокхерст. Оне су рођене око 1550. године у Бидендену у Енглеској и живеће су 34 године.

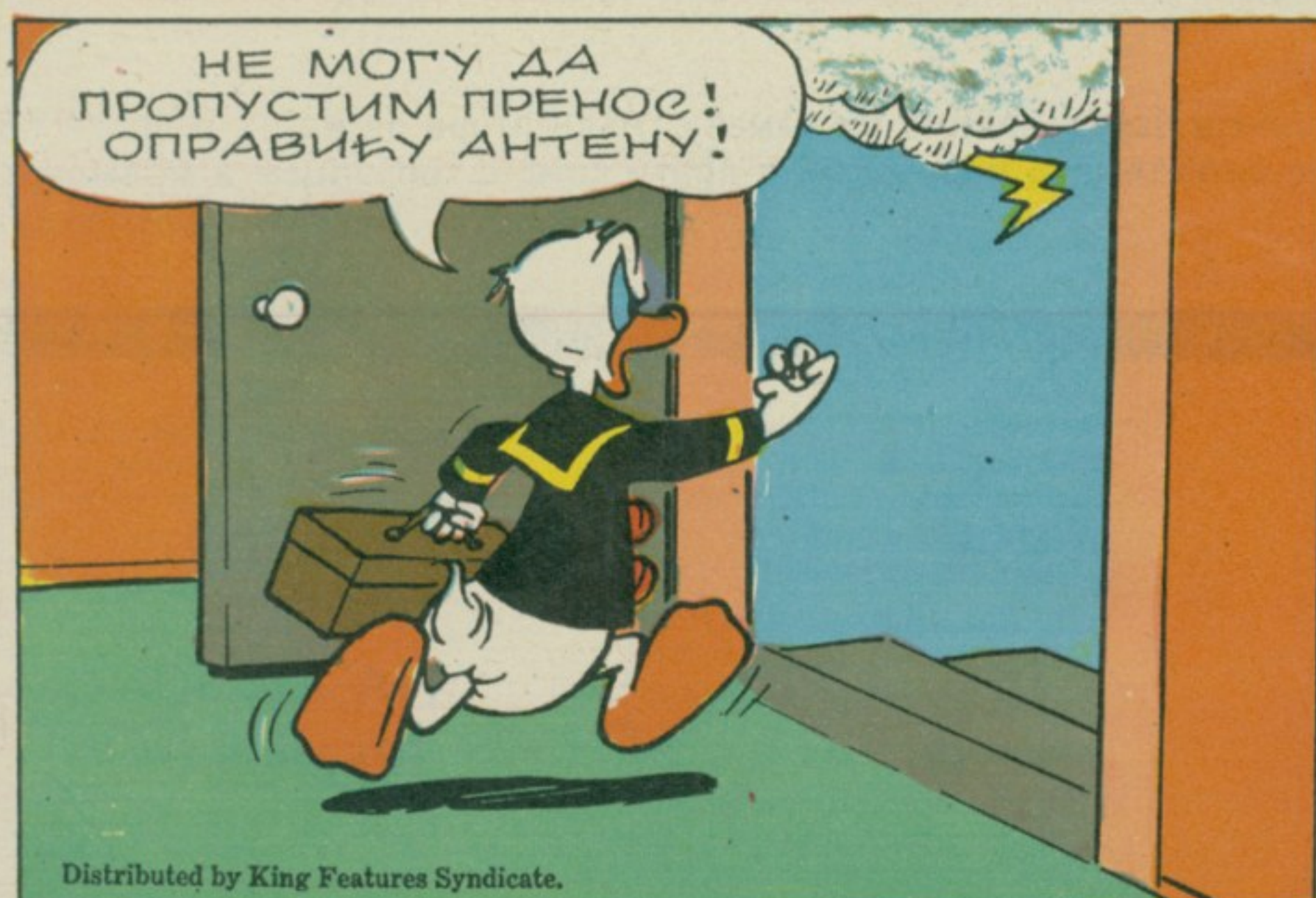
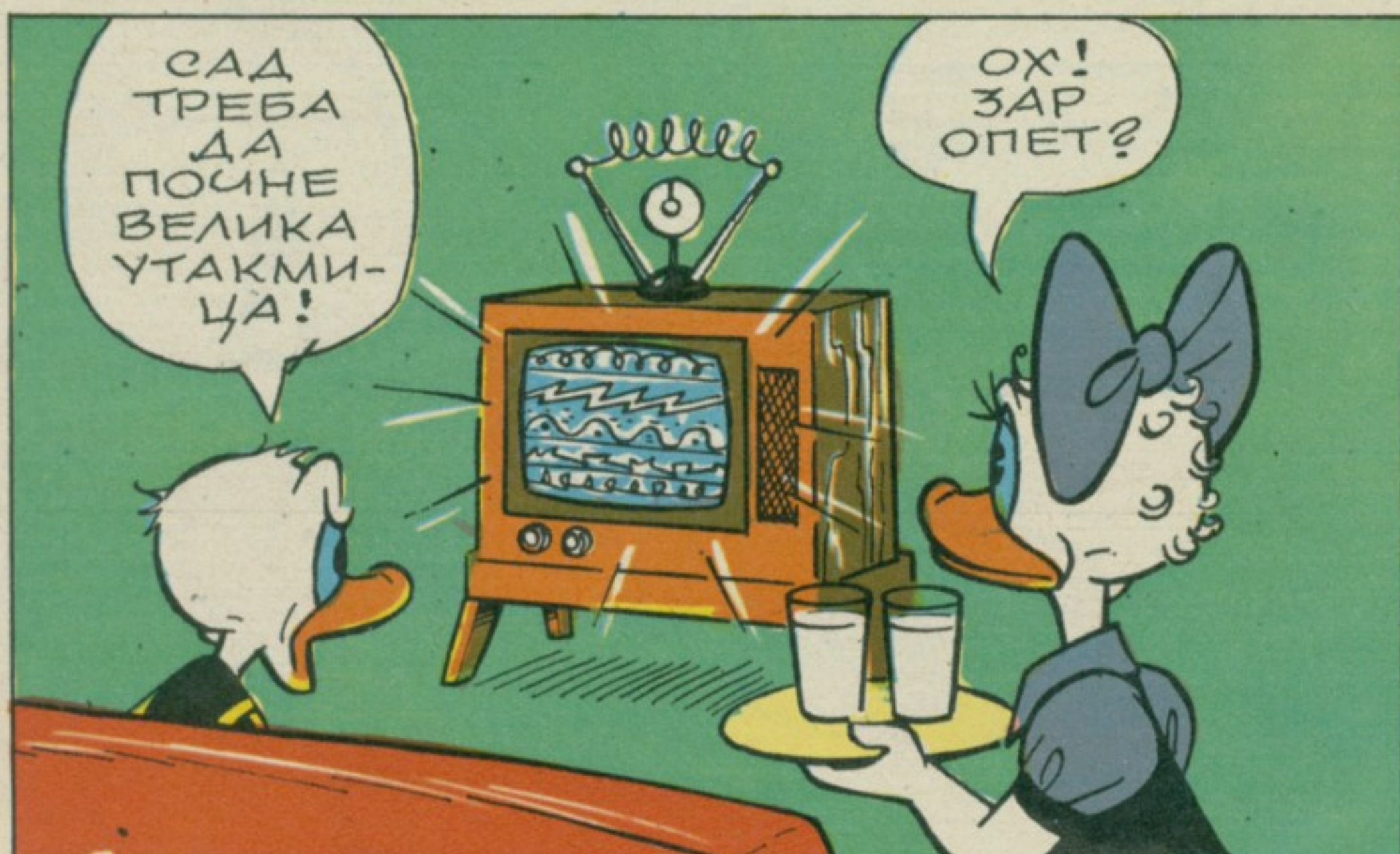
● у недостатку дрвећа птице које надлежу пустиње у савезној америчкој држави Јутах правиле су гнезда на телеграфским стубовима. Кад је недавно ове стубове требало заменити подzemним кабловима, побунили су се познати орнитолози тврдећи да птице већ четрдесетак година

праве сва гнезда. Да би удовољили и птицама и стручњацима одговорни су на дужини од 30 километара пута оставили сваки десети стуб, па су чак на њима поставили и мале платформе на којима може да се смести и више птица сједном.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

УБИЈ! УБИ

» ГЛАДИЈАТОР МАРИЈЕ САМ БИО
А ЖИВОТ МИ БЕШЕ ВРЛО МИО.
АЛИ ЗЛА СУДБА, ХУДА, ЗАКУЦА —
ПОГИБОХ ОД ЗАРЂАЛОГ ТРОЗУПЦА«

Прве гладијаторске борбе одржане су у Риму 264. године пре наше ере, а приредила су их браћа Маркус и Децимус Брут на дан сахране свога оца. Убрзо после тога у патрицијским породицама гладијаторске игре постале су саставни део погребних церемонија богаташа, а потом и главна забава становника Рима.

Прича се да је у Риму живело 150.000 беспосличара и још толико запослених људи који су прекидали рад тачно у подне. Императори су им давали бесплатну храну и трошили баснословне суме да их забаве како би их држали у миру. Осим тога, Римљани су имали много празника: око 150 дана у години ништа се није радило, а од тога је 93 дана било посвећено играма и забавама о државном трошку.

ХРАНА ЗА МИШИЋЕ

Тако су гладијаторске игре, у почетку посвећене бојовима, постале врста политичког оруђа помоћу кога је народ држан подаље од побуне и бунтовничких мисли. Император Трајан славио је једну победу приређујући игре које су трајале 123 дана и за то време убијено је 10.000 дивљих звери и готово исто толико гладијатора.

Разуме се да је за ове крваве забаве било потребно много хиљада гладијатора. Они су били ратни заробљеници, купљени робови или злочинци осуђени на смрт. Сви они морали су да буду снажни, мишићави и добро грађени. Вештину су

Оклопљени
гладијатори
никада
се
нису
борили
између
себе.

Најстрашнија борба водила се између гладијатора од којих је један био прописно оклопљен и наоружан, а други само с трозупцем и мрежом да ухвати противника.

стицали у нарочитим гладијаторским школама где су боравили све до изласка у арену и касније — под условом да преживе!

Гладијаторска школа имала је прозоре само под кровом да би се спречила евентуална бекства. Око високих зидова зграде и арене за вежбе стражарили су до зуба наоружани војници тако да је сваки бегунац унапред био осуђен на смрт. И није забележено да је икада иједном гладијатору пошло за руком да побегне, осим чувеном Трачанину Спартаку, вођи велике побуне од које је задрхтала моћна Римска империја. Овај устаник је, после тешких борби, угушен у Калабрији и остао је у историји као једина победна гладијатора.

Ученици гладијаторских школа спавали су у групним спаваоницама, на узаним креветима тесно поређаним један уз други. Обедовали су у прљавим трпезаријама, за великим, грубо тесаним столовима. Управник школе одмеравао је оброке пазећи да буду калорични и добро „нахране“ мишиће, а да истовремено не гоје и не стварају сувишно сало. Јасно је да су гладијатори, после на

порних вежби које су трајале од јутра до увече, након оваквих ручкова и вечера остајали полугладни.

НАПОРНО ТРЕНИРАЊЕ

Сваки нов ученик добијао је, при ступању у школу, сламарицу, место за трпезаријским столом и преградак за одећу. Првих неколико месеци новајлијом су се бржљиво бавили инструктори школе и масери. Масери су нарочито водили рачуна о мишићима руку и ногу. Осим тога мерили се брзина у трчању, одмеравала вештина при скоку, учило рвању и сличним спортовима који развијају спретност и снагу.

После успешно завршеног курса најосновнијих телесних вежби инструктор би ученику стављао у руке дрвено копље без врха, дрвени мач и мрежу и пуштао га у малу арену покрај школе, у ствари пространо унутрашње двориште посуто песком. Починјало је напорно тренирање мачевања и

У!

дрвета — симбол слободе. Добијали су га само најбољи и највештији гладијатори који су однели много победа у арени. Овај мач био је пут у слободу јер их је ослобађао гладијаторских обавеза.

КРОЗ ВРАТА СМРТИ

Побеђени је лежао на песку арене у крви све до доласка човека преобученог у Харона, митску личност која превози душе умрлих преко подземне реке Стикса. Он је јадника ударао по глави дрвеном тољатом како би се сви уверили да је заиста мртав. Затим су леш помоћу велике куке вукли према такозваним вратима смрти и избацивали из арене, а борбе су се настављале.

Гладијатори су се често борили и са дивљим животињама — лавовима, тигровима, медведима и слоновима. Император Комодус волео је да се забавља гађајући стрелама лавове из своје сигурне ложе. Понекад је чак и лично силазио у арену и убијао и гладијатора и звер.

Када су борбе између два подједнако наоружана гладијатора досадиле размаженој римској публици, организатори су измислили групне покоље из којих ниједан борац није смео да изиђе жив, борбе гладијатора наоружаних са по два мача, па чак и двобоје жена с људима патуљастог раста. Најстрашнија је ипак била борба у којој су учествовали

Римски император
Август Цезар.

гладијатор наоружан и оклопљен по пропису и други који је имао само кратак трозубац и велику мрежу да у њу ухвати противника. Два равноправно наоружана гладијатора никада се нису борили један против другог. Понекад се догађало да два гладијатора из исте школе избегавају да убију један другог лажирајући битку. Тада су обојица убијани.

Двоколица се увече полу празна враћала назад у школу. У њој су седели победници и понеки гладијатор у завојима коме је публика поклонила живот. Убијене нико више не би помињао само је чиновник школе брисао њихова имена с таблица.

Тек 404. године наше ере император Флавијус Хонори забранио је посебним едиктом ове крваве игре.

Е. Б.

руковања мрежом и копљем. Затим би, када савлада и ову вештину, кандидат за гладијатора добијао оклоп, шлем, доколенице, прави мач, оштар као бријач, опасно на зубљен трозубац и мрежу отежану оловним куглама.

Од тог тренутка игра и вежбање претварало се у борбу на живот и смрт у којој је слабијег и мање спретног чекала зла судбина. Ово се односило на час када се гладијатори буду појавили у правој арени, пред публиком, док се у школама борба фингирала.

МАЧ ЈЕ ПУТ У СЛОБОДУ

И дошао би дан када је управитељ школе, после саветовања с инструкторима, сазивао збор свих гладијатора у највећој арени школе. Ту би, у муклој тишини, са таблица прочитао одређен број имена. Почетници су гутали плувачку и премештали се с ноге на ногу док су ветерани мирно слушали и презриво плуцка-

ли у страну. Сутрадан су двоколице одвозиле прозване гладијаторе у праву арену, пред публику жедну крви.

Гладијаторска борба била је двобој у коме је све припадало победнику. Када би побеђени падао на земљу, публика је победнику викала: „Хабет!“ (Добио је!) Поражени гладијатор, ако је још био у животу, дизао је прст тражећи милост и, ако су гледаоци желели да га спасу, махали би белим марамама. Али, уколико се по њиховом мишљењу гладијатор рђаво борио, викали су: „Убиј!“ „Убиј!“ И тада, ако

је њихову осуду одобравао и император палцем окренути тим надоле, гладијатор победник довршавао је своју жртву.

Победник је добијао на дар сребрне тањире пуне златника и других скуповених дарова. Најскупценији поклон био је рудис, мач од

Размажена римска публика уживала је у борбама човека и звери.

ДИКАН MONTEKARLOS И ПРВИ РЕЛИ

ЗМИЈСКИ КРАЉ

У селу је изненада настала узбуна. Зачули су се крици људи и удари штапова, запламтеле су ватре, пси су бесомучно лајали.

Склизнувши низ зид колибе од блата, мужјак краљевске кобре се узнемирио. Шта се то тамо догодило? Где је његова женка од које се он готово никад не одваја?

Уздигао је, као какав стуб, трећину свог тела дугачког пет метара и раширио своју, иначе пљоснату, капуљачу. Зуби, натопљени отровом, били су спремни за смртоносни напад. Две трећине његовог тела маслинасте боје почивале су на земљи као широк прстен — челична опруга за ослонац и скок. На великој наранџастој глави јасно се истицала шестопрана бела мрља његове „круне“. Спреман је да нападне све животиње што му дође у видокруг, да нападне свом својом сви репошћу.

Где ли је она? Замислио је њихову јазбину са оне стране зеленог зида дунгле и видео како се она тамо завлачи. Можда је, узнемирена буком у селу, отпузала кући?

И мада су данас заједно изишли у лов, њему је свеједно да ли ће јести сад или кроз недељу дана. И решио је да се и он врати.

Избегавајући неравно дно пресахлог потока, по којем је непријатно пузити, преко јама и стабала палог дрвећа, ускоро је стигао до куће, до јазбине у којој је некад живео стари циновски гуштер. Прошле године њих двоје су истерали из рупе старца и убили га. У рупи под старом палатом термита увек је угодно и суво. Чак и за време сезоне киша, кад се читав крај претвара у сиву водену површину.

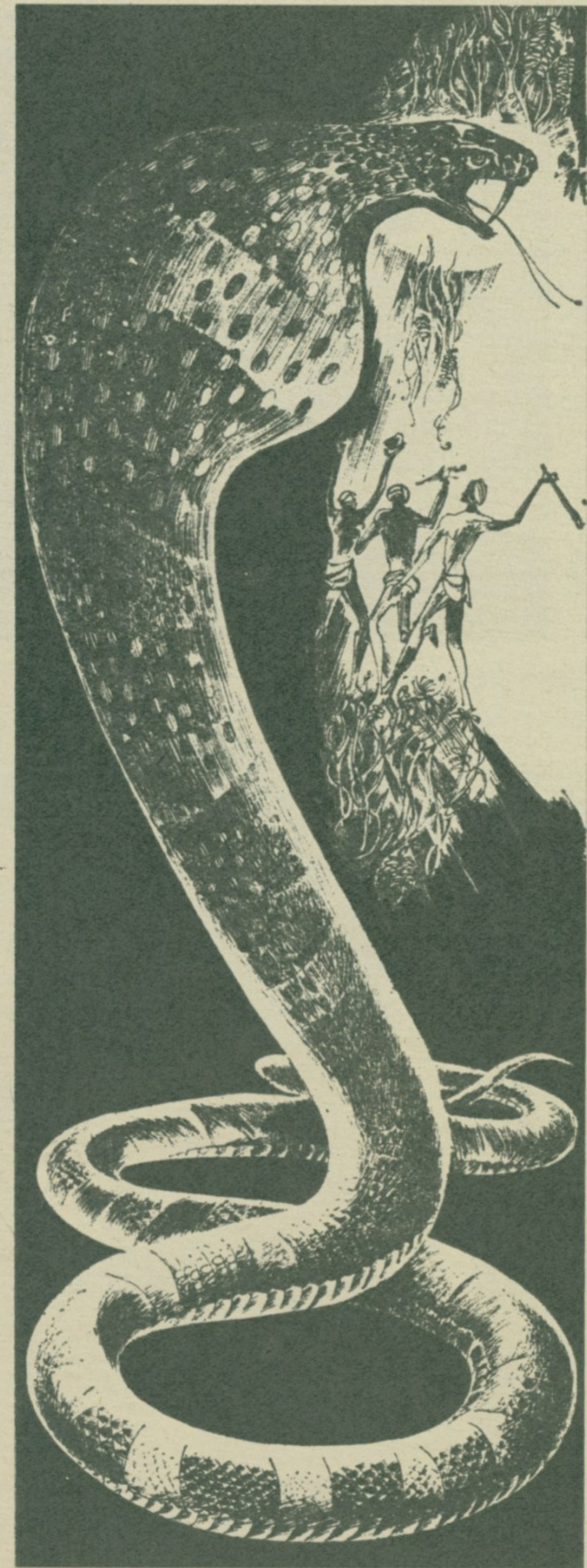
ДУГО ЧЕКАЊЕ

Тело змије спретно се увукло у рупу где је земља увек била тако мека и где се, у самом дну, налазило удубљење за њих двоје. Али, ту није било никог.

Савио се у спиралу и стао да чека. За њега време није значило баш ништа. Могао је месецима да не једе, да читаве дане проводи без иједног покрета, да понекад не запази смену дана и ноћи. Али, сад је ипак приметио кад се у његово подземље почела увлачити румен дана.

Она се још није враћала. Сад је већ почео да се узнемирава. Краљевске кобре проживе заједно читав живот, а нарочито су нераздвојне кад кот сишућих змијаца, прогризавши меку и белу љуску јаја, дође на свет. У прво време младунцима је потребна заштита и тада су краљевске кобре веома опасне. Бацају се на човека одмах, чим га угледају.

Успомене су се споро смењивале у мужјаковој глави. Лежао је гледајући у

празно очима бронзане боје са сраслим, провидним капцима. Те очи никад се не затварају; ни у сну, ни у смрти.

Чекао је цео дан а онда

га је стрпљење издало. Тек што се стамнило испузао је да тражи своју женку. Најпре се спустио до बारे где се у муљу крију корњаче. Напивши се, упутио

ЧЕКАО ЈЕ СВОЈУ ЖЕНКУ ГЛЕДАЈУЋИ У ПРАЗНО ОЧИМА БРОНЗАНЕ БОЈЕ. ТЕ ОЧИ СЕ НИКАДА НЕ ЗАТВАРАЈУ, НИ У СНУ, НИ У СМРТИ.

се натраг према селу и тек што је кренуо приметио је реп обичне кобре како нестаје у трави. Осетивши присуство страшног непријатеља, кобра је покушала да побегне али је ускоро схватила да му не може умаћи па је застала спремајући се за борбу. Била је то млада готово одрасла кобра, толико већ нативена отровом да би човека могла да усмрти, али против краљевске кобре није имала никаквог изгледа на победу.

Змијски краљ је одмах кренуо у напад: широко је отворио чељуст, поставио зубе с отровом под правим углом према доњој вилици, зарио их у жртву и испусти отров. Жртва се извијала међу његовим зубима, грчевито отварала и затварала чељуст покушавајући да и она њега угризе али се ускоро, парализована, уморила.

ДВОБОЈ

Мужјак је гутао кобру, почевши од главе. Она је постепено нестајала у његовим чељустима. Пријатан осећај ситости завладао је читавим његовим телом. По сле јела он се обично дуго није покретао, али га је сад брига пренула и потерала даље према селу.

Ветар му је доносио оштар мирис људи, паса, бивола и мишева. Село је већ на видiku — група колиба од блата подигнутих око великог дрвета. Тамо је било више светлости него обично али и неприродно тихо...

Кад би ту живели људи чија религија све змије сматра светим њега би пропустили, не дирајући га. Али, то је непријатељско село и њега су очекивали.

Полако се кретао напред, као вода међу камењем: сваки лук тела понављао је кретање претходног.

Тамо, на средини малог трга утабаног стотинама боких ногу, лежала је она коју је тражио. Мада је лежала као жива, видео је да јој је глава располућена ка меном. Окренуо се да отпузи и да се никад више ту не врати. Неће се вратити ни у њихов дом, у јазбину старог гуштера. Али, приметили су га.

— Ено га! Тамо је! То је он!

Из мрака су, вичући, искакали људи. Камен је ту-

по ударио по његовој глави. Други камен га је погодио у врат. Такав ударац прекинуо би живот свакој другој змији, али он је издржао. У претећем положају, кипећи од беса, стајао је усправљен као свећа усред гомиле и људи се нису усуђивали да му приђу.

У ВАТРЕНОМ КРУГУ

Свом дужином тела осећао је кишу удараца штаповима, удараца толико јаким да би истањили челично уже. Негде код репа пребили су му кичму и бол се упила у тело ужареним зубима.

Недавно се најео и изгубио своју уобичајену окретност: та змија у њему, ометајући му кретање, као да се светила. Кесице са отровом недавно је испразнио и стога се осећао некако немощан.

Круг бакљи се сужавао, зид повика се дизао. Сад ће га смождити. Али, јарост је удила нов отров у његове зубе а очајање му је дало нову снагу. И изненада, као вијугава муња, бацио се на дрзника који му се сувише приближио. Отровни зуби зарили су се у топлу, мрку кожу.

Гомила је, као једним дахом, крикнула и измакла. Рањенога су прихватили и одвукли. Блеснули су ножеви, неко је отрчао по камен пембукеву, стари лек против змијског уједа.

Змијски краљ је за то време уронио у тмину и нестао. Последњом снагом је пузао све даље, што даље од бола и страха. Али, они су пузали заједно с њим.

Најзад је нашао место где ће се сакрити, као што чине све рањене звери. Смрт се привлачила његовом срцу. Али, змију је тешко усмртити а он је у телу имао храну... Пун желуца преватно је на теразијама живота и смрти.

Крај репа му се осушио и отпао, али он је научио да живи и без њега. После неколико недеља напустио је своје уточиште и окупао се у роси. Кад је дошло уобичајено време збацио је са себе стару кошуљицу и оденувши нову и блиставу кренуо је да тражи нову женку.

П. Бурк 7

СНАГА ☆ ЛЕПОТА ☆ С

Гимнастика је грчка реч која означава телесно вежбање, тачније речено систем одређених вежби. Стари Грци веома су неговали гимнастичке дисциплине. Гимнастиком су се бавили и стари Кинези, Јапанци, Персијанци и Египћани и тако стицали физичку снагу и спретност, особине неопходне ратницима. Грцима ипак припада слава да су од ње направили такмичарску дисциплину и дали јој поред ратничког и спортски смисао. Почетком прошлог века гимнастика је уведена као обавезан спортски предмет прво у скандинавским земљама, а затим и у Русији и Пруској.

Спортска (општа) гимнастика обухвата шест гимнастичких дисциплина: прескок преко коња (или козлића), вежбе на коњу с хватаљкама (сл. 1), вежбе на круговима (сл. 2), на разбоју (сл. 3), на вратилу (сл. 4), и вежбе у партерној гимнастици (сл. 5). У овим дисциплинама такмиче се мушкарци на олимпијадама, светским и европским првенствима, док жене уместо кругова имају вежбе на греди (сл. 6) и двовисинском разбоју.

Наш најпознатији гимнастичар свих времена је Миро Церар, „златни коњаник“, који је вишеструки светски и олимпијски шампион у вежбама на коњу с хватаљкама.

КЛАД

ИПАК СЕ ЧУЛА☆☆ МАРСЕЉЕЗА

Међу учесницима коњске трке са препонама која се одржавала последњег дана Олимпијаде у Токију 1964. налазио се и Француз Пјер Жонкер д'Ориола са својим чистокрвним коњем Борцем Б. Име Француза није било непознато присутним љубитељима коњичког спорта, али су се ипак чудили како се један 44-годишњак попут њега усуђује да учествује у дисциплини у којој и много млађи јахачи обично лоше пролазе.

Д'Ориола није желео да се истиче пре такмичења, те је ћутећи и са жаљењем посматрао ток Олимпијаде, на којој његови земљаци ни до последњег дана нису били освојили ниједну златну медаљу. Сребрних и бронзаних је било: атлетичари, пливачи, мачеваоци, веслачи, боксери и остали заузимали су друга и трећа места. Али ни овде, као ни на претходној Олимпијади у Риму, још није засвирана Марсељеза.

СЕЋАЊЕ НА АЛИ-БАБУ

Очекујући свој тренутак, д'Ориола се сећао Олимпијаде у Хелсинкију двадесет година раније, када је, јашући чувеног Али-Бабу, први пут успео да у истој дисциплини о-

КОЊ ФРАНЦУЗА Д'ОРИОЛЕ ПРЕСКАКАО ЈЕ ПРЕПОНЕ С ТАКВОМ ПРЕЦИЗНОШЋУ ДА СЕ ЉУДИМА ЧИНИЛО ДА УМЕСТО ЖИВОТИЊЕ ГЛЕДАЈУ КАКАВ МЕХАНИЗАМ

своји златну медаљу и тако осветлао образ француском коњичком спорту...

Пошто је оставио друге такмичаре са собом, д'Ориола је нежно помиловао коња по врату и овај је кренуо мирним галопом. Вешто је прескочио прву, затим другу, па и трећу препону. У гробној тишини која је завладала стадионом чуо се само топот коњских копита по стази. Али-Баба, као да је био свестан да је у центру пажње, са истом је вештином наставио трку. Понашао се као артиста који пред публиком тачку по тачку, без грешке изводи свој програм.

Остало је да се прескочи још само једна живица. Али-Баба се ви-нуо тако сигурно и елегантно да су гледаоци начас имали утисак да је

полетео. Из педесет хиљада грла на трибинама заорили су се узвици дивљења. Д'Ориола је олабавио узде и стао да милује и љуби свог коња. Био је ван себе од радости.

— У нашој породици јаше се још од Луја XIV — рекао је касније новинарима. — Ја сам сео на коња већ у четвртој години, а у осмој сам и препоне прескакао...

ГОРДО ЈЕ ЋУТАО

Међутим, слава је варљива и често само тренутна. На следећим Олимпијским играма у Мелбурну и Риму тријумф из Хелсинкија се није поновио. Није, уосталом, више било ни храброг Али-Бабе. Неуспеси су се ређали и пријатељи су саветовали д'Ориоли да се часно и на време повуче. Али, страствени јахач није на то ни помишљао; иако је имао четрдесет година, он се још осећао здравим и способним да поврати стару славу. Тако је, у очекивању Олимпијаде у Токију, почео брижљиво да припрема новог коња — Борца Б.

Овај коњ због кога је, поред много новца, морао да се одрекне и своје омиљене кобиле Калине, био је заиста изванредан. Поред тога, и нарав му се слагала с господаревом, а то је можда у овом спорту још важније. Д'Ориола се њиме дуго и темељно бавио. Био је уверен да ће се коњ добро понети, само се питао како ће издржати превоз авионом. Али, захваљујући бризи коњушара Жан Клод Готјеа, који га је чувао већ две године, Борац Б је своје дуго путовање изврсно поднео.

И тако су сада Пјер д'Ориола и његов Борац Б очекивали тренутак када ће се појавити на коњичкој стази. Дан уочи завршетка Игара јахач је присуствовао састанку француске олимпијске екипе, коју је министар спорта сазвао ради свођења резултата. Општи закључак скупа био је да су се Французи добро понели, мада су неки велики фаворити као Мишел Жаз и Ален Готвалес изневерили очекивања. Све у свему биланс је гласио: седам сребрних, шест бронзаних, али ниједна златна медаља. Нико, међутим, није поменуо да Игре нису завршене и да ће се сутра одржати још једно такмичење од кога би се нешто могло очекивати. Д'Ориола је ћутао; био је сувише горд и уљу дан да би на себе скретао пажњу.

БЕЗ ИЈЕДНЕ ГРЕШКЕ

Такмичење за Гран при нација, врхунску награду у коњичком спорту, није било нимало једноставно: стаза је имала 14 обичних препона од којих су најмање три биле високе по 180 сантиметара, једну дво-струку и једну троструку. Овај такозвани паркур јахачи су морали да пређу двапут, и то у одређеном року; свако закашњење, као и грешка, повлачило је казнене поене.

Д'Ориола је кренуо први. Осећао је да коњ разуме све његове жеље и био је пун самопоуздања. Један за другим, прескакао је зидове и препоне, и то тако лако да је гледаоцима застајао дах. Ипак, једном је додирнуо воду у јарку, а једном срушио живицу, те је зарадио два десет казnenих поена.

Међутим, ни остали такмичари ни су боље прошли. Португалац Дуарте Силва, који је иначе сматран фаворитом, добио је осам казnenих поена, Аустралијанац Феј и Енглеz Робсон исто толико, а млади Немац Шриде дванаест. Олимпијски победник из 1960. Рајмон д'Изе са шеснаест казnenих поена испао је из даљег такмичења.

У другом паркуру, Шриде је извео дивну представу. Његов коњ Дазен II прескочио је све препоне не направивши ниједну грешку, али је, на жалост, незнатно прекорачио време и тако добио један и три четвртине казnenог поена. Силва, чији је коњ одбио да прескочи једну препону имао је мање среће, а Робсон и Феј су поново добили по осам казnenих поена.

Сада је на ред дошао Д'Ориола са Борцем Б. Коњ је био сигуран и осећао је сваки покрет свог господара, као и у првом паркуру лако је прескочио све препоне, а затим и издајнички јарак с водом; спасну живицу није ни окренуо. Све је то извео са тако савршеном прецизношћу да се људима чинило да пред собом имају, уместо животиње, какав механизам. Програм који је требало да траје минут и 57 секунди, д'Ориола је испунио за минут, 56 секунди и 5 десетинки — без иједне грешке, без иједног казnenог поена.

Тако је Француска стекла своју једину златну медаљу, захваљујући човеку од кога се то најмање очекивало. Последњег дана Игара, кад се више нико од Француза томе није надао, стадионом је одјекнула Марсељеза.

Али-Баба је скочио као да ће полетети. Стадионом су се заорили узвици дивљења

ЗАБАВНИКОВ БУТИК

МОДНИ КРЕАТОР
ЧЕДОМИР ЧЕДОМИР

Лансирамо луду моду за младе! Зато позивамо све наше читаоце да учествују у овом јединственом наградном конкурс-у. Пустите машти на вољу и обуците што луђе приложену фигуру (у доњем десном углу). Модел обојте темперама и попуните своје мере, залепите на дописницу и са својом тачном адресом пошаљите ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ, 11001 Београд п. фах 124 до 5. IX ове године. Специјални жири ЗАБАВНИКА изабраће десет најлуђих модела а њиховим ауторима ове моделе сашеће познати модни креатор ЧЕДОМИР ЧЕДОМИР.

ЗАБАВНИКОВ БУТИК вам приказује ових неколико модела као пример а ви нацртајте нешто друго.

**ЗАБАВНИК ЋЕ ПОКЛОНИТИ
10 НАЈЛУЂИХ МОДЕЛА!**

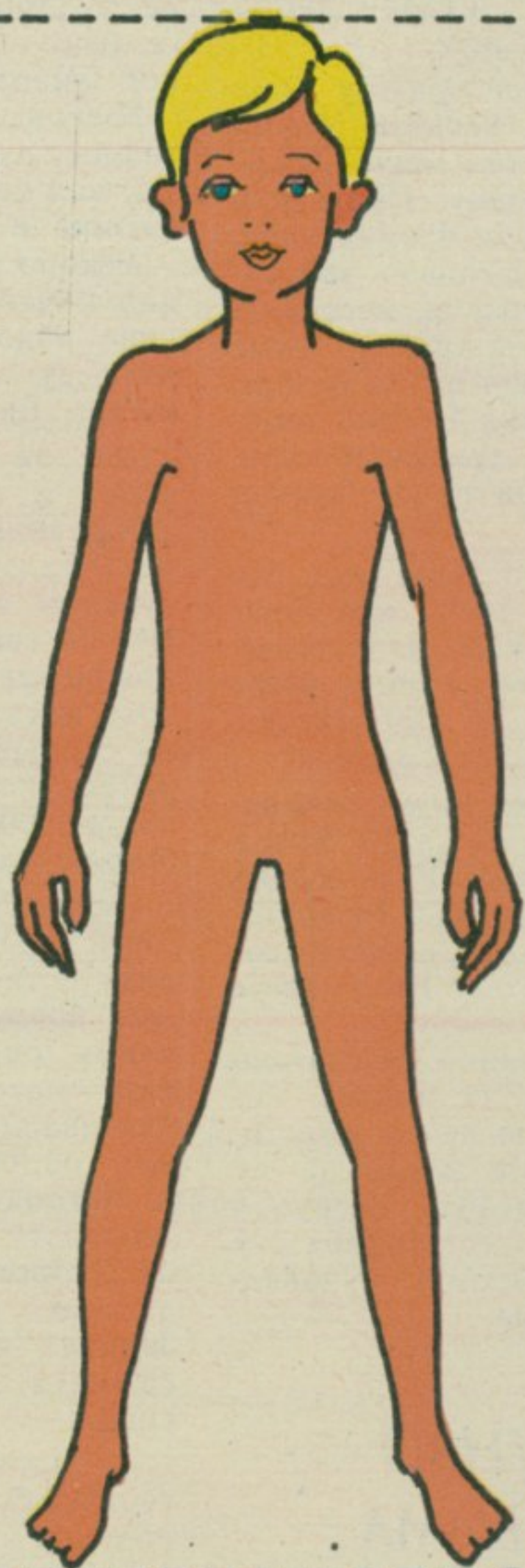

КРЕИРАЈ СЕБИ МОДНЕ ЛУДОСТИ

КУПОН СА МЕРАМА

1. ОБИМ ГРУДИ	ЦМ	7. ДУЖИНА ПАНТАЛОНА ОД	ОД
2. ОБИМ СТРУКА	ЦМ	СТРУКА ДО МАНЖЕТА	ЦМ
3. ОБИМ КУКОВА	ЦМ	8. ДУЖИНА ПАНТАЛОНА МЕ-	ЦМ
4. ВИСИНА СТРУКА	ЦМ	РЕНА ИЗМЕЂУ НОГУ	ЦМ
5. ШИРИНА ЛЕЂА	ЦМ	9. ЦЕЛА ДУЖИНА ХАЉИНЕ	ЦМ
6. ДУЖИНА РУКАВА	ЦМ	10. ДУЖИНА СУКЊЕ	ЦМ

ДУБРОВЧАНИН КОЈИ ЈЕ ПРЕСЕЛИО ЦАРИГРАД

МАТЕМАТИЧАР И ФИЗИЧАР МАРИН ГЕТАЛДИЋ ОТКРИО ЈЕ ДА СУ ГЕОГРАФИ И АСТРОНОМИ ПОГРЕШНО ОДРЕДИЛИ ГЕОГРАФСКУ ШИРИНУ ГРАДА НА БОСФОРУ

На гвозденој огради куће у којој се у Дубровнику родио Марин Геталдић, један од наших највећих научника, пише на латинском језику:

„Остајте далеко одавде, зависти, свађе, охолости и бриге.

Мир и спокој пружају бујици вртови.“

Те стихове исписао је Геталдић у познијим годинама свог живота, кад је већ био сит лутања и пустоловина.

Историја је забележила да се једне мајске вечери 1588. године у кући угледног дубровачког племића Мате Геталдића славни значајан догађај. Најстарији син Марин стекао је пунолетство и ступио у Велико вијеће. Млади госпар прикупио је довољно знања да би могао вршити чиновничку дужност у част и славу Дубровачке републике.

Стари списи причају да је две године касније Марин постао капетан места Јањине на Пељешцу. Причају и то да је млади племић више времена посвећивао забавама и теревенкама, него дужностима. Није требало више од два месеца па да безбрижног младића Велико вијеће смени с дужности капетана и казни га глобом од 25 перпера.

— Врли госпари, нека Марин окуша срећу као официјал у Уреду за наоружање — предложио је стари Мате сенаторима. — Даровит је, временом ће се смирити!

Марин се није смирио. Преместили су га из Уреда за наоружање и поверили му да представља Републику у Уреду за продају соли на Неретви. Ни то није помогло.

Ко зна колико би га тако премештали да младић, који је стремио нечем што Дубровник није могао да му пружи, није 1854. кренуо у свет да би шест година студирао математику у западним земљама.

БЕГУНАЦ ИЗ РИМА

Учени Кристифор Клавивијус, професор универзитета у Риму, добио је јуна 1603.

из Венеције писмо писано руком Марина Геталдића, свог доскорашњег ученика.

„Ечелентисиме, морао сам побећи из Рима — писао је Марин свом учитељу. — Папске власти ме гоне због покушаја убиства непознатог ми човека. Нисам имао намеру да га убијем. Само сам га у љутњи мало јаче истукао...“

Професор Клавивијус није превише осуђивао свог одбеглог ученика кога је мио го волео. Сматрао је тај догађај једним од његових небројених несташлука.

Марин се поново обрео у Дубровнику. Сенат му је изрекао благу казну. Морао је на брду изнад Стона да изгради кулу Позвизд и да у њој остане као капетан и бори се против Турака. Те тешке дужности ослободила га је маларија. Вратио се у Дубровник и поново се бацио у вртлог разурнатог живота.

Његова нестална ђуд и немирни дух смирили су се тек кад се посветио тајнама физике и математике.

Ускоро је Марин Геталдић почео да објављује научне радове из математике који су му пронели славу широм Европе.

Да би сачувао независност и слободу трговине, Дубровник је у доба Марина Геталдића плаћао данак турском султану. Мало вијеће је сваке године бирало поклицаре који су у Цариград носили данак и на Порти свршавали многе дипломатске послове. За поклицара је 1606. г. био изабран Марин Геталдић.

Остао је у Цариграду годину дана. Дипломатске обавезе остављале су му довољно времена да се бави научним радовима. Најпознатији математичари Истока указивали су почаст научним радовима. Најпознатији математичари Истока указивали су почаст научнику из Дубровника јер је његова слава допрла и до њих. Једног дана Дубровчанин саопшти своје најновије откриће:

— Цариград не лежи на географској ширини од 43 степена!

Брадати математичари, географи и астрономи у неверици су климали главама од бацујући кауринова тврђења. Тек после дужег докази

вања Марин је успео да их убеди како Цариград лежи тачно на 41-ом степену географске ширине.

Тако је неверник Марин Геталдић из Дубровачке републике године 1606. „преселио“ Цариград на његово право место.

ДЕВОЈКА ЗА СВЕ

Чувени математичар и физичар, испуњавајући обавезе врлог грађанина славне Републике, морао се бавити свакојаким пословима.

Дубровник је своју независност одржавао вештом трговином и дипломатијом, а његови учени синови морали су без поговора извршавати све задатке које им је Република налагала.

Марин Геталдић је био девојка за све. Као адвокат, Марин је водио парнице дубровачких грађана. Био је и официјал за трговачко-судске послове и чиновник Велике царинарнице. Ни најлукави-

ји трговци Истока и Запада нису могли избећи будном оку великог цариника: откиривао је сваки покушај шверца.

Кад су у родним годинама далматински виногради пунили винима трговачке бродове из читавог света, Геталдић је био официјал Уреда за вино, а кад се расцветала трговина вуном — официјал у Уреду за вуну. На државним пословима смирио се прво као апелациони судија за криминалне парнице и на крају као конзул за грађанске парнице.

Године 1625, годину дана пред смрт, доживео је велику част: постао је члан Малог вијећа.

45 ГОДИНА ПРЕ ЊУТНА

На Плочама, на обали преко пута Локрума, налази се шпиља која је по Геталдићевом надимку „Бете“ добила име Бетина шпиља.

Свакога дана спуштао се

Марин Геталдић од своје куће низ стотину степеница у ту шпиљу, у свој лични свет који нико други није познавао. У њој је „Бете“ изводио опите. Све своје слободно време проводио је у шпиљи претвореној у лабораторију.

Најрадије је кроз отвор, који је пробио на своду шпиље, издубљеним огледалима скупљао сунчеве зраке и у њиховој жижи топио метале. Вештином скупљања и преламања светлости толико је овладао да му је, као некад Архимеду, успевало да запали предмете на великој удаљености.

Шпиља је била сведок још једног Геталдићевог проналазак. У њој је направио справу кроз коју је могао да посматра бродове удаљене од обале двадесет до тридесет километара. Кратка широка цев с конкавним огледалом и сочивом имала је све особине телескопа за чијег проналазача наука сматра славног Исака Њутна, који је свој телескоп конструисао четрдесет пет година после Геталдићеве смрти.

А. Р.

НА ЗИДУ ПРАСКОЗОРЈА

Двојица одважних алпиниста никако нису могли да се помире са њркосом огромне стене коју су сви смањрали неосвојивом!

огромном делу литице нема никаквих пукотина, морали су да припреме и ципеле са алуминијумским крампонима који ће им служити да се закаче за стену.

Најпре су израчунали да ће им за освајање бити потребно 12 до 14 дана, а затим су припремили храну, воду, лекове, висице, постеље и остало. Ујутро 15. октобра 1969. нашли су се поново у подножју, спремни за велики подухват.

Срећа их је издала на самом почетку. Пошто су се већ испели на висину од 45 метара, изненадна јака киша их је натерала да се врате у подножје, где су остали да чекају читаву недељу дана. Када су 23. октобра поново почели да се пењу, били су чврсто решени да се више нипошто не враћају.

Кретање је било напорно и споро. Када их је, на 90 метара висине, затекао мрак, забили су додатне клинове и за њих привезали висице, постеље. Затим су обукли по неколико џемпера и легли. Тако су, окачени о зид као какви слепи мишеви, провели ноћ. Ветар им је њихао постеље и уљуљкивао их у сан, али их је исто тако сваки час будио, ударајући њиховим телима о стену. Све у свему, када је свануло, били су једва нешто одморнији него претходне вечери.

су се уочи 30. октобра на висини од 270 метара. Идућа ноћ била је мирна и пружала им је потпун одмор, те су сутрадан са више оптимизма кренули даље. Али, ова добра воља није их дуго држала. Негде око подне, Дин је одозго зачуо Воренов крик, а затим видео како му се испод ногу одроњава камење. Падајући, Ворен се грчевито хватао за клинове, али му је сваки остајао у руци. Тек осми је издржао...

Осим неколико модрица и мало претрпљеног страха, Ворен је био здрав и читав. Али, сада се опет налазио тамо одакле је јутрос кренуо. А време које су били предвидели за освајање литице — било је већ прошло.

И сутрадан су споро напредовали, а 1. новембра су доспели до глатког дела зида који су већ познавали са фотографија. Сада су морали да копају рупе у које ће увлачити крампоне. Није се знало шта је теже: увући крампон или га, после, када се ослонац премести на другу ногу, извући. Осим тога, сваки корак је требало посебно припремити, што је овај део успона чинило најтежим и најспоријим. Муке су потрајале и следећа два дана. Планинарима се већ чинило да углачаном зиду нема краја, када су наишли на прву пукотину. Али, у то је пао и мрак.

Ворен и Дин били су на ивици снаге и једва су чekali да се увуку у своје постеље. Ноћ је обећавала добар одмор. Неко време су заиста мирно спавали, а онда поче да дува јак ветар и да их баца о стену. За ветром је наишао пљусак. Читаве ноћи и следећег дана, планинари су киснули и смрзавали се. Предвече је киша стала, али је олуја и даље беснела. Те ноћи, Ворен је немирно спавао и стално се намештао у постељи, не успевајући да нађе удобан положај. У једном тренутку мрежа под њим је попусти-

ла и он је остао да виси над амбисом. Да срећом није пред спавање везао сигурносни појас, био би то крај...

ОВО ВРЕДИ ПРОСЛАВИТИ!

Сунце је грнуло тек 7. новембра. Пошто су због олује неколико дана стајали у месту, планинари су једва чekali да крену даље. Тог и наредног дана пели су се умереном брзином и већ је почело да им се враћа самопоуздање, када се Дину десило исто што и Ворену неколико дана раније. Један клин је пустио, а за њим су поиспадали и остали. Дин је остао да виси, држећи се за конопцац. Једва је успео, уз Воренову помоћ, да се дочепа места где су се налазиле постеље и ствари и да поново стане на ноге.

Следећих неколико дана споро су напредовали, а онда први пут наиђоше на испуст на коме су могли лепо да се опруже и одморе.

☆☆☆

Сутрадан је Ворен открио још једну пукотину коју нису приметили на фотографијама. Захваљујући њој, успели су да се подигну за читавих 90 метара. Још неколико дана протекло је у умереном напредовању, без тешкоћа на које су раније наилазили. По подне 26. новембра наишли су на још један испуст и на њему предахнули, а сутрадан су прешли нових 90 метара. Када је пао мрак, налазили су се на свега 15 метара од врха.

Освануо је 18. новембар. Пошто хране више није било, алпинисти су попили по четврт литра воде и прогутали по три витаминске таблете. После два часа пењања, крочили су на Ел Капитан. Прешли су погледом видик, а затим се насмешили један другом. Зид праскозорја био је побеђен.

Ворен је забијао клинове, везивао уже и пузао навише, а Дин се по помоћу ужета, вадио клинове и подизао опрему

Громада која се диже на улазу у Јосемитску долину у Калифорнији са својих 900 метара је највећа монолитна стена на свету. Због тога је, природно, одувек представљала праву посластицу за планинаре, те се на њеном врху званом Ел Капитан нашло неколико експедиција. Али, најлепша страна ове стене, такозвани „Зид праскозорја“, остала је неосвојена. Својом глатком, окомитом површином толико је дуго пркосила покушајима планинара да је савладају, да су ови најзад дигли руке од ње и прогласили је неосвојивом.

Дин Колдвел, никако нису могли да се помире са немим њркосом огромне стене. Много су времена провели у њеном подножју, осматрајући је двогледима и телескопом и снимајући је снажним телеобјективима. Помно су проучавали сваки метар литице, уцртавали у своје скице сваку пукотину, означавали места за одмор и планирали растојања која се могу освојити у току једног дана. Пошто су им фотографије показале да на

КЛИН ЈЕ ПОПУСТИО

Уз то их је чекало једно непријатно изненађење: пукотина на коју су наишли била је преширока да се у њу забију клинови. Једино решење било је да се два или три заглаве заједно, па су планинари кренули на посао: Ворен је забијао клинове, везивао уже и пузао навише, а Дин се по помоћу ужета, вадио клинове и подизао опрему.

Напредујући овако, нашли

КАО СЛЕПИ
МИШЕВИ

Ипак, двојица одважних алпиниста, 46-годишњи Ворен Хардинг и 27-годишњи

У ИДУЋЕМ
БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП

мандрак:
РАЗМАЖЕНА НАСЛЕДНИЦА

ЦРНА БРАДА И ИНДИЈАНЦИ

НЕ ОКЛЕВАЈУЌИ КРЕНУЛИ
СУ НА ПУТ... ЈЕДАН ИНДИ-
ЈАНАЦ КАО ИЗВИД-
НИЦА...

ПОСЛЕ ДУГОГ ПЕШАЧЕЊА...

ШТА ТО
РАДИ?

ДИВЉА МАЧКА
СЛУШАТИ!

НЕШТО
МНОГО
ДУГО
СЛУ-
ША!

ДИВЉА
МАЧКА
ВИШЕ НЕ
СЛУШАТИ...
СЛУШАТИ
МНОГО
ЗАМОРНО...

... ДИВЉА
МАЧКА
СПАВАТИ!

ШТА?!
ПРОБУДИ
ГА!
ЖУРИ
НАМ
СЕ!

СТАРА
ПОСЛОВИЦА
КАЗАТИ:
"НЕ
БУДИТИ
МАЧКУ КАД
ОНА СПАВА-
ТИ"!

БАШ СУ ШАШКАСТИ ОВИ
ИНДИЈАНЦИ! ЗАР НЕ МОГУ
ДА СЕ ЗОВУ ПЕТАР
ИЛИ МАРКО... К'О
СВИ ПОШТЕНИ
ЉУДИ!

НЕК' МУ БУДЕ!
ОНДА БЕМО СВИ ДА
СЕ ТУ УЛОГОРИ-
МО!

МНОГО КАСНИЈЕ...

ЛЕПО САМ
НАПРАВИО
ПОСТЕЉУ...
СПАВАКУ К'О
НЕВИНАШЋЕ!

ШТА МУ
ЈЕ САД
ОПЕТ?

ОВО ТЕРИТОРИЈА
СИВЕМОЛА! ТО
НЕПРИЈАТЕЉИ!
МИ МОРАТИ
ОТИЋИ!

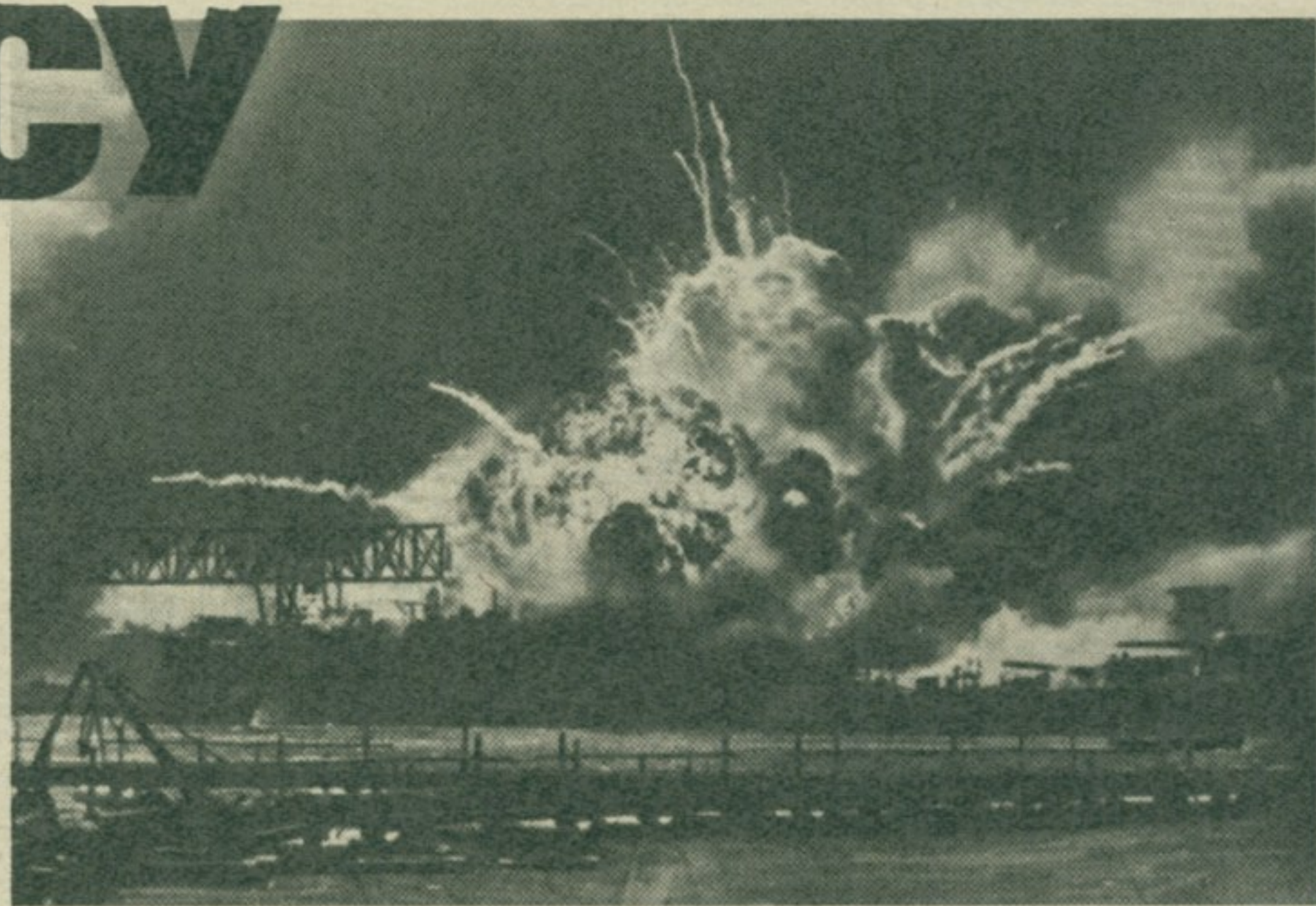

КО ЈЕ
ПРОБУДИО
ДИВЉУ
МАЧКУ?!

ВИДЕЛИ СУ НАПАД

РОЈ ВИТУСЕК И ЊЕГОВ СИН МАРТИН БИЛИ СУ У СВОМ АВИОНУ ИЗНАД ПЕРЛ ХАРБУРА КАДА СУ ЈАПАНСКИ АВИОНИ НАПАЛИ АМЕРИЧКУ ФЛОТУ

Седми децембар 1941. почео је мирно за Мартина Витусека, 17-годишњег сина Роја Витусека, хавајског празника и пилота-аматера. Сунце је играло жмурке иза облака док су они у свом приватном породичном авиону типа аерника скаут летели изнад Оаха на висини од 1.000 метара. Био је то идеалан дан за лет.

— Хајде да летимо око острва, тата! — замолио је Мартин када су у 7.30 узлетели са аеродрома Џон Роџерс у близини Перл Харбура. Скренили су ка истоку и полако се пели у висину надлетајући плажу на Ваикики на којој, тако рано, још није било купача.

Хонолулу је уснуло лежао испод њих, а његови становници нису ни слутили да у том тренутку 190 јапанских авиона креће са севера ка острву. Први талас напада предводио је калетан Миџуо Фушида, ваздухопловни командир носача авиона „Акаги“. Његов задатак био је да збрише флоту америчких носача авиона за коју се погрешно мислило да је укована код Перл Харбура.

Испред Витусекових уздизали су се тамни кишни облаци и скоро потпуно заклањали планински врх Дијамантску главу. Мали азијан је бацао час на једну час на другу страну. Рој Витусек је одмахнуо главом.

— Да пробамо другим путем — рекао је.

ТО СУ ЈАПАНЦИ!

Мартин је погледао на часовник: 7.50. Двадесет минута су у ваздуху. Имали су још довољно горива да лете око острва. И док су летели изнад обале, отац и син су гледали под собом Перл Харбур, неуништиви „Гибралтар Пацифика“, како се говорило.

Наједном, Мартин је угледао формацију авиона како се, испод авиона његовог оца, директно обрушава ка земљи, онако како је то видео на маневрима у диновској поморској бази.

— Види, тата! — викнуо је. — П-40!

Његов отац је погледао црвене кругове на врховима авионских крила.

— До ђавола! — викнуо је — Па то су Јапанци!

Дим и пламен су се уздизали са хидроавионске рампе на острву Форд. Један хангар је почео да гори.

Чудно, у том незаборавном тренутку другог светског рата — у 7.55 часова ујутру 7. децембра 1941. године — Витусекови су једини схватили да је Перл Харбур жртва непријатељског напада. Доле на тлу, многи су тражили друга објашњења: мислили су да је то маневар

Рој Витусек у свом спортском авиону

који је неком трагичном грешком пошао наопако.

Не знајући шта да учине, Витусекови су кружили изнад попришта борбе. Десетине авиона долазило је из планина, а други су наилазили са запада. Паркирани авиони и велики хангари на пољу Хиџем експлодирани су као лопте обавијени наранџастим пламеном. А онда су наишли бомбардери.

Изнад авиона Витусекових пролетела су два бомбардера. Мартин је јасно видео зелене отворе са обе стране из којих су заштектали пушкомитраљеви. Меци су прои-

шали крај малог авиона, али срећом ниједан га није погодио.

А онда су Мартин и његов отац видели како торпеда падају у воду Перл Харбура остављајући за собом беле трагове. Амерички носачи авиона били су на маневрима, али зато су бродови, смртоносно погођени, тонули један за другим: „Аризона“, „Оклахома“, „Јутах“. Витусекови нису више имали времена да посматрају.

ТОРА! ТОРА! ТОРА!

Рој Витусек је почео у спиралама да спушта авион, надајући се да ће додирнути тле пре него што наиђе следећи талас непријатељских авиона. Као неки наранџасти лептир који бежи пред јастребима, авион је слегао на писту аеродрома Џон Роџерс. Витусекови су искочили и почели да трче ка жбуњу тражећи заклон још пре него што је авион престао да рула.

Поново су наишли јапански авиони и поново су хангари почели да експлодирају. Мартин и његов отац су чули узвик Боба Тајса, pilota који им је био пријатељ. Шрапнели су га погодили. Отац и син су потрчали натраг ка аеронку ускочили и потерали авион ка рампи. Ту им је један механичар довикнуо:

— Бежите одавде! Неки пијани пилоти убили су Боба!

Неколико минута касније Витусекови су јурили у својим колима ка граду. Рој Витусек, који је касније постао судија, зауставио је кола пред полицијом. Унутра, вла-

дала је збрка. Дежурни полицајац тутнуо је две нашкобане цедуље Мартину у руку и викнуо:

— Носи то у радио-станицу, брзо!

Мартин је ускочио у очева кола и потукао све рекорде у брзој возњи. Неколико минута касније аларм је забрујао радио-таласима: „Ово је непријатељски напад, а не маневар. Сви војни службеници одмах да се јаве на дужност!“

Читавог дана Мартин и његова мајка су слушали вести преко радија. „Мини-подморница са две особе опажена... Падобранци спуштени у кланцу Колеколе“. Када је пала ноћ, Мартин је узео своју пушку и пошао у потрагу за њима.

Касније су војни стручњаци до танчина реконструисали напад на Перл Харбур. Али, изненађење које је изазвало овај напад никад неће бити заборављено. Командир Фушида јавио је тада о свом успеху историјском радио-порукм „Тора! Тора! Тора!“

ПОНОВО НА МЕСТУ

Мартина Витусека упознао сам недавно на Универзитету на Хавајима. Његов отац није више жив и тако је Мартин једини живи сведок напада на Перл Харбур. Мартин, по занимању геофизичар, сада је сав заокупљен прављењем осетљивих сонарних апарата које спушта на дно океана у околини Хаваја. Ти апарати треба да сигналишу једну другу врсту напада — наилазак катастрофалних цунамија, огромних морских таласа које изазивају подводни земљотреси.

Летећи око острва Оаху са др Витусеком у новом пајлер черокију 140 видео сам тачно где су се његов отац и он налазили тог јутра пре скоро тридесет година. Из ваздуха смо посматрали снимање филма „Тора! Тора! Тора!“ чије су се сцене одвијале на оном истом месту где су 2.403 Американаца изгубила животе а 1.178 било рањено.

Мартин Витусек је пребледео кад смо угледали формацију бомбардера испод нас. Експлозије су одјекнуле под нама. По зноју на његовом челу знао сам да ће филм о јапанском нападу, који му се тако дубоко урезао у сећање, бити веран.

Дон Двигинс

Новинар Двигинс с Мартином Витусеком

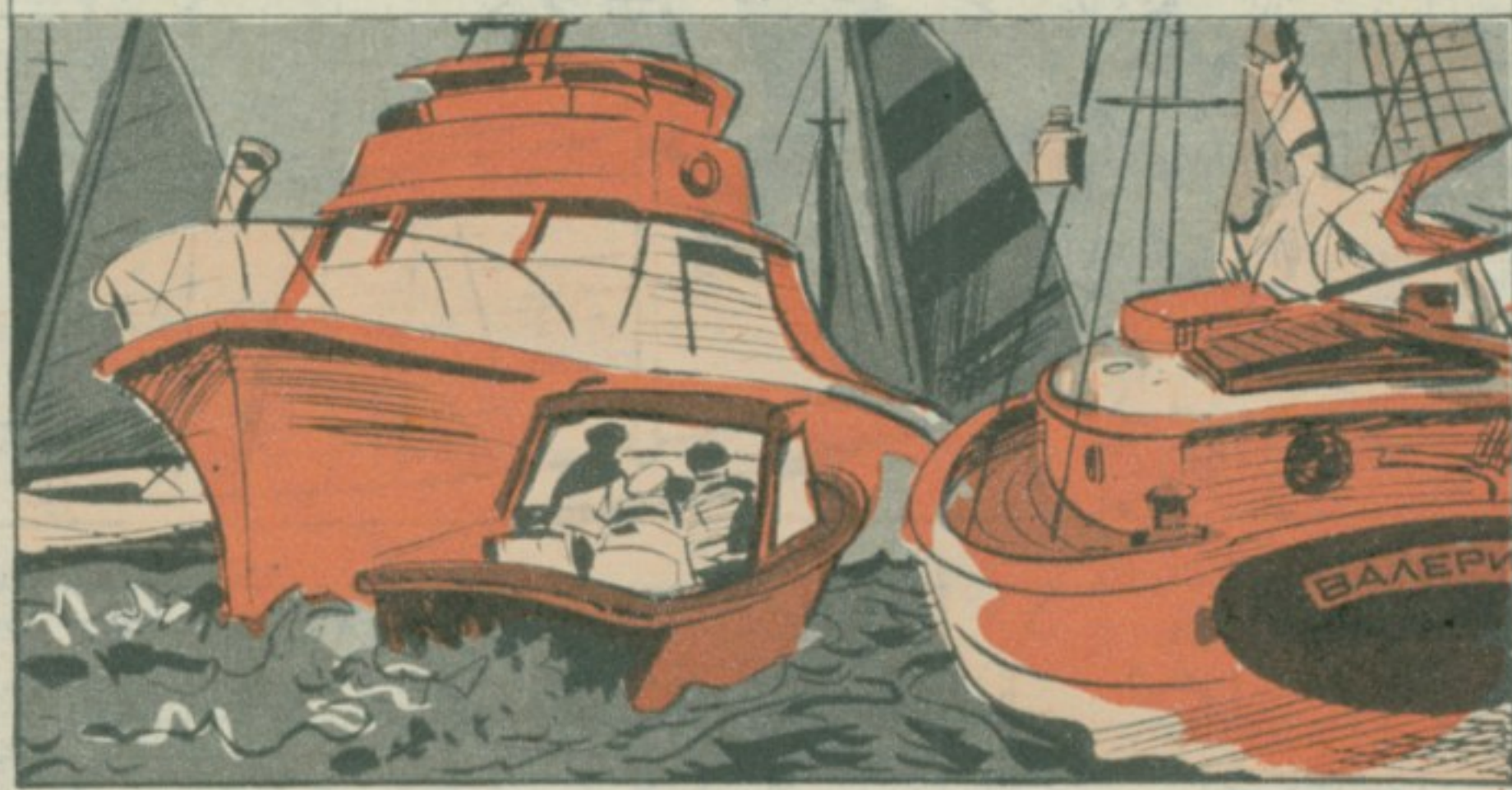
WALT
DISNEY'S

ЛАЖНИ ИЗЛЕТНИЦИ

Ово је најзагушенија лука за чамце и
једрилице на свету...

... нарочито је крцата за време
викенда...

СПРЕМИТЕ СЕ
ДА НАПУСТИ-
ТЕ БРОД!

За време највеће гужве коју су стварали
аматери, на обалски патролни брод неоче-
кивано је стигао нов официр...

ПОРУЧНИК ТОМ
ГАРЛАНД ЈАВ-
ЉА СЕ НА
ДУЖНОСТ!

ДОБРО ДОШЛИ
НА БРОД ПОРУЧ-
НИЧЕ!

Ово је крмановш волш!
Он ће вам показати брод!
Касније ћемо разго-
варати!

РАДУЈЕМ СЕ
ШТО САМ ДОДЕ-
ЉЕН НА ВАШ
БРОД!

СВИ-
ДЕЋЕ
ВАМ СЕ
КОД
НАС!

Млади поручник је тек
тада приметио гужву
у луци...

ШТА РАДЕ
ОВИ ЉУ-
ДИ?

ЗАБАВЉАЈУ
СЕ, ПОРУЧ-
НИЧЕ!

ОВДЕ ПОЗАДИ СУ
ПРОТИВПОЖАРНИ
АПРАТИ И...

...АЛИ?

Загледан у једрилице ко-
је су се мувале по луци,
нови официр се саглео...

ПОРУЧНИКЕ ГАР-
ЛАНД! У ЛУЦИ
ЈЕ ЗАБРАЊЕ-
НО КУПАЊЕ И
ПЛИВАЊЕ!

ЈА... КАПЕТАНЕ... ЈА...
ОХ... И НЕ ЗНАМ ДА
ПЛИВАМ!

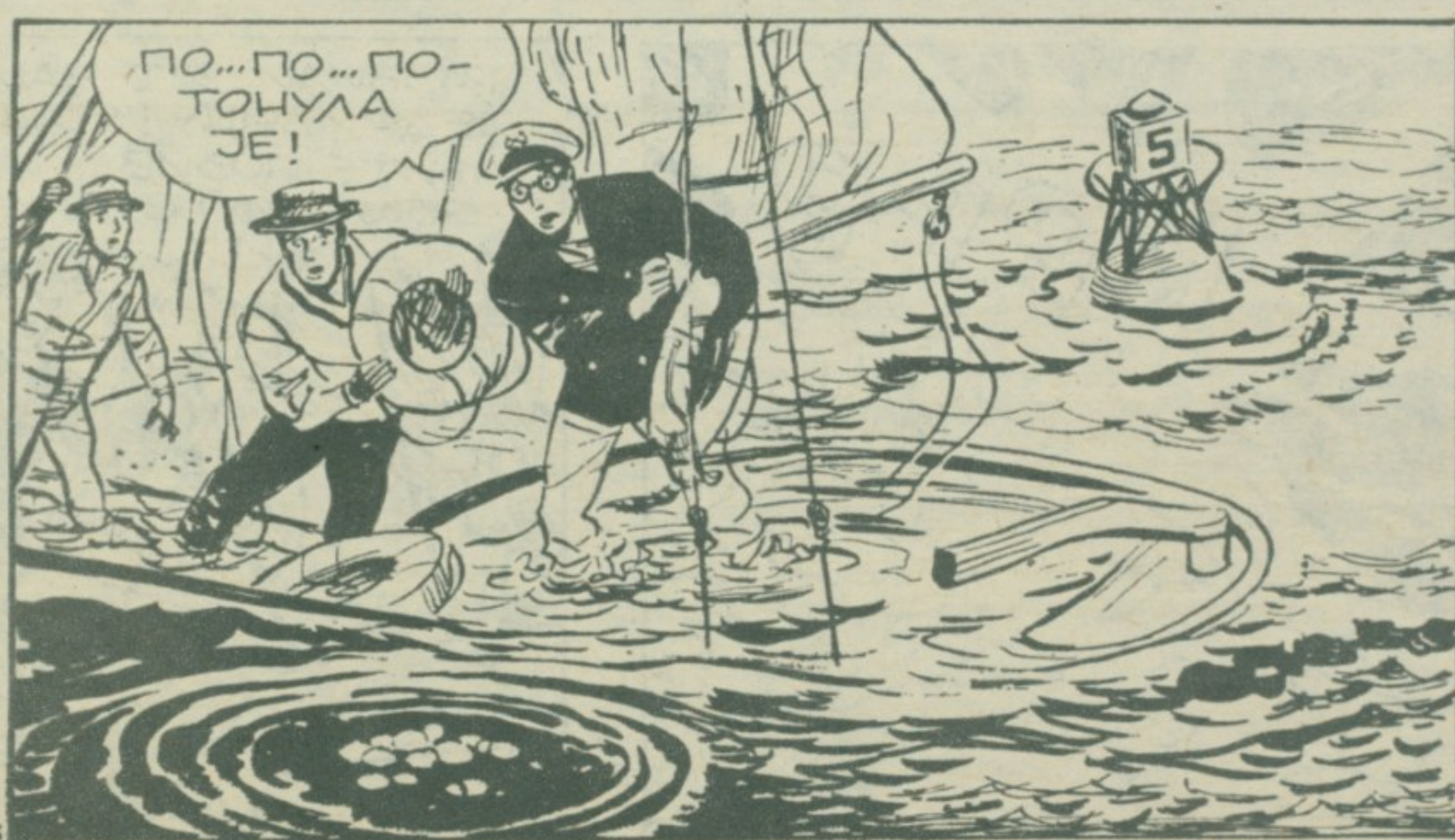
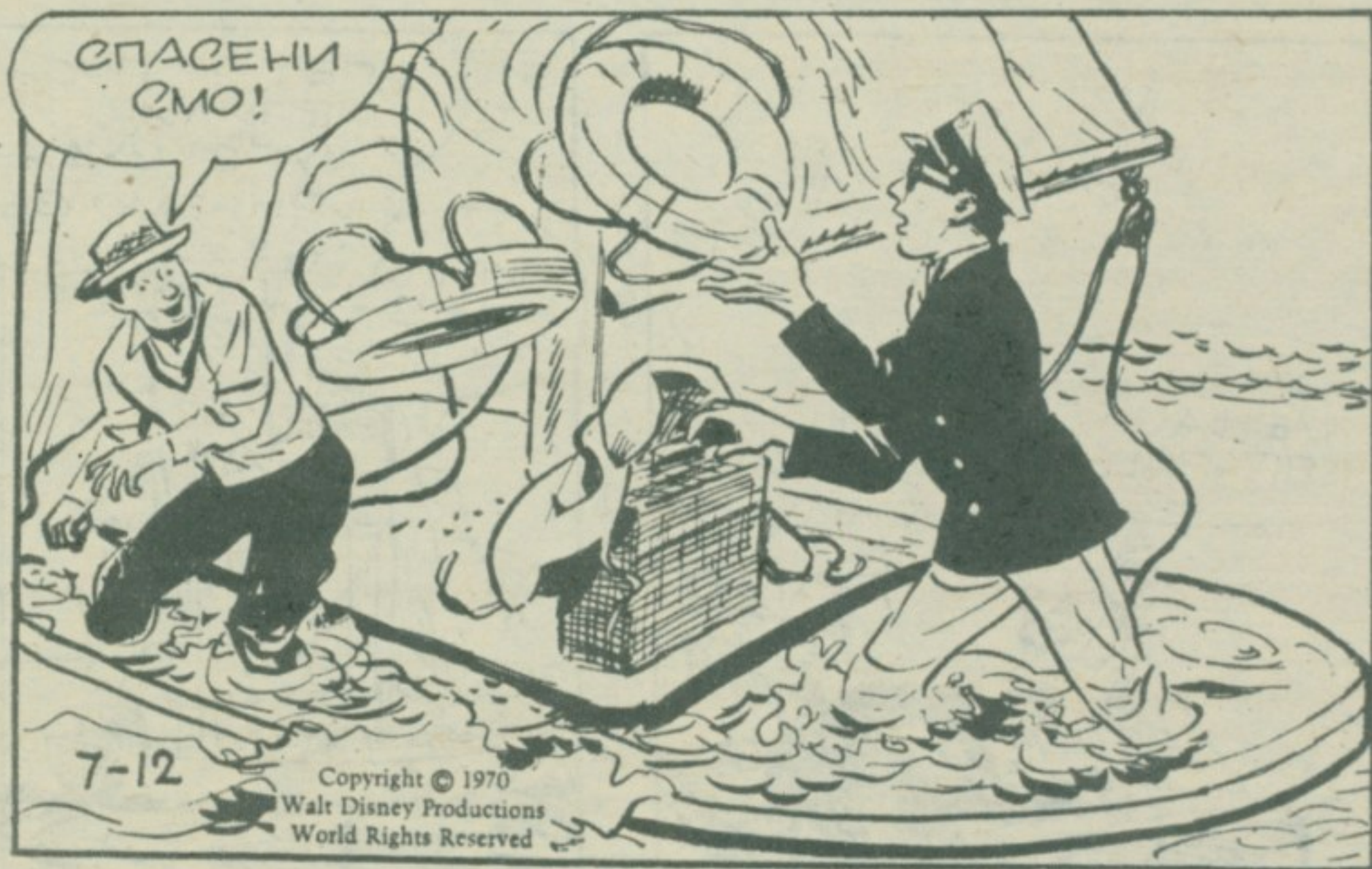

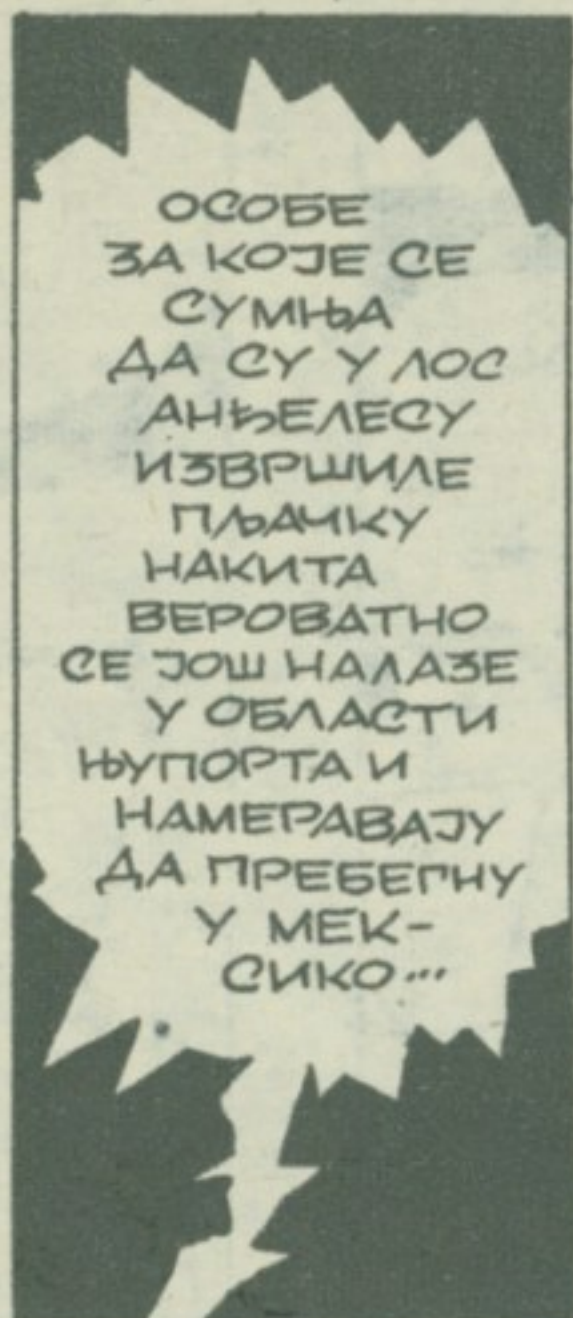

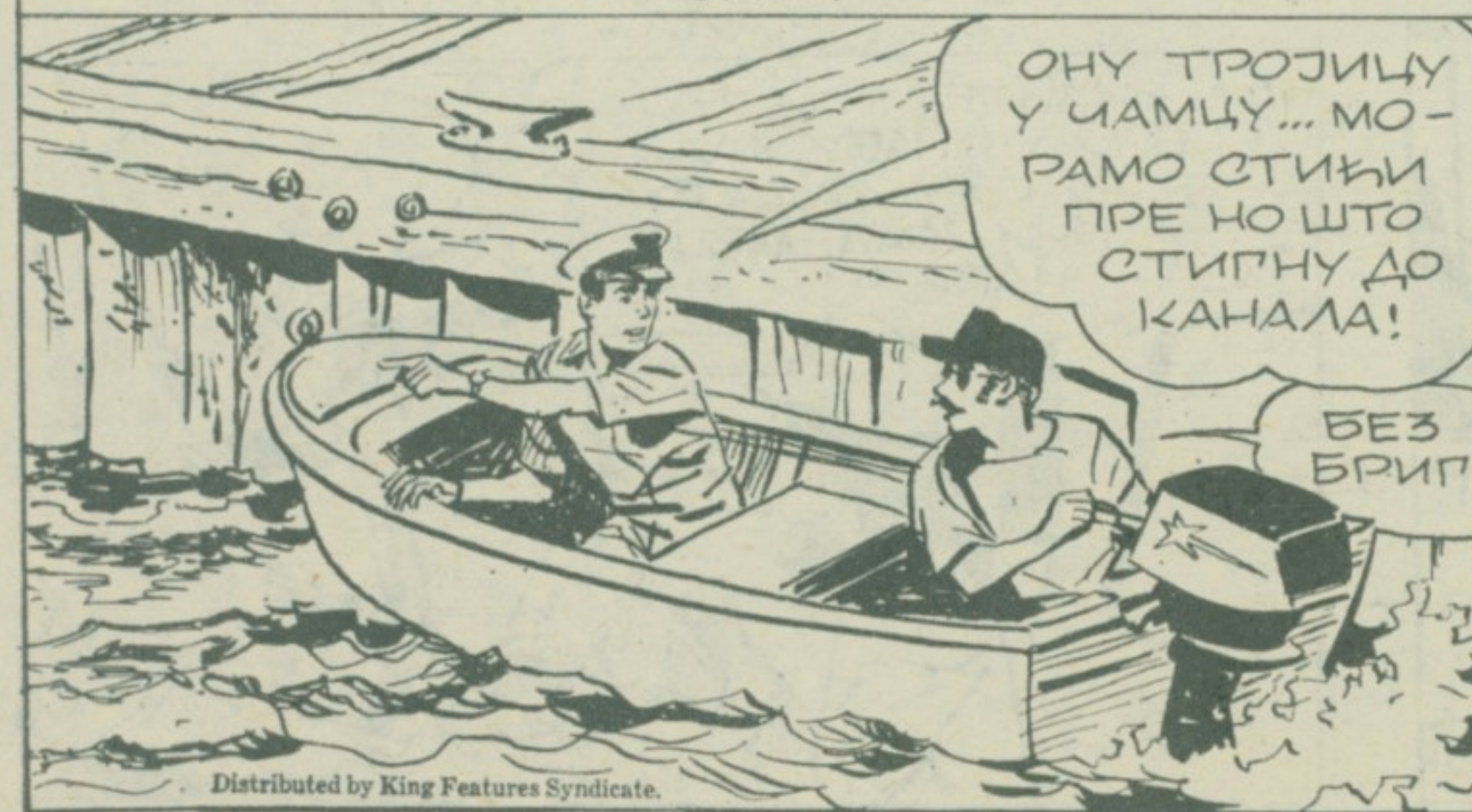
КРАСТАВАЦ КОЈИ ЈЕ ПЕЛИКАН УПРАВИО РЕШИО ЈЕ ТАЈНУ ИЗЛЕТНИЧКЕ КОРПЕ ...

АЛИ, КРАДЉИВЦИ НАКИТА СУ ИСКОРИСТИЛИ ТРЕНУТАК ЗАПРЕПАШЋЕЊА ...

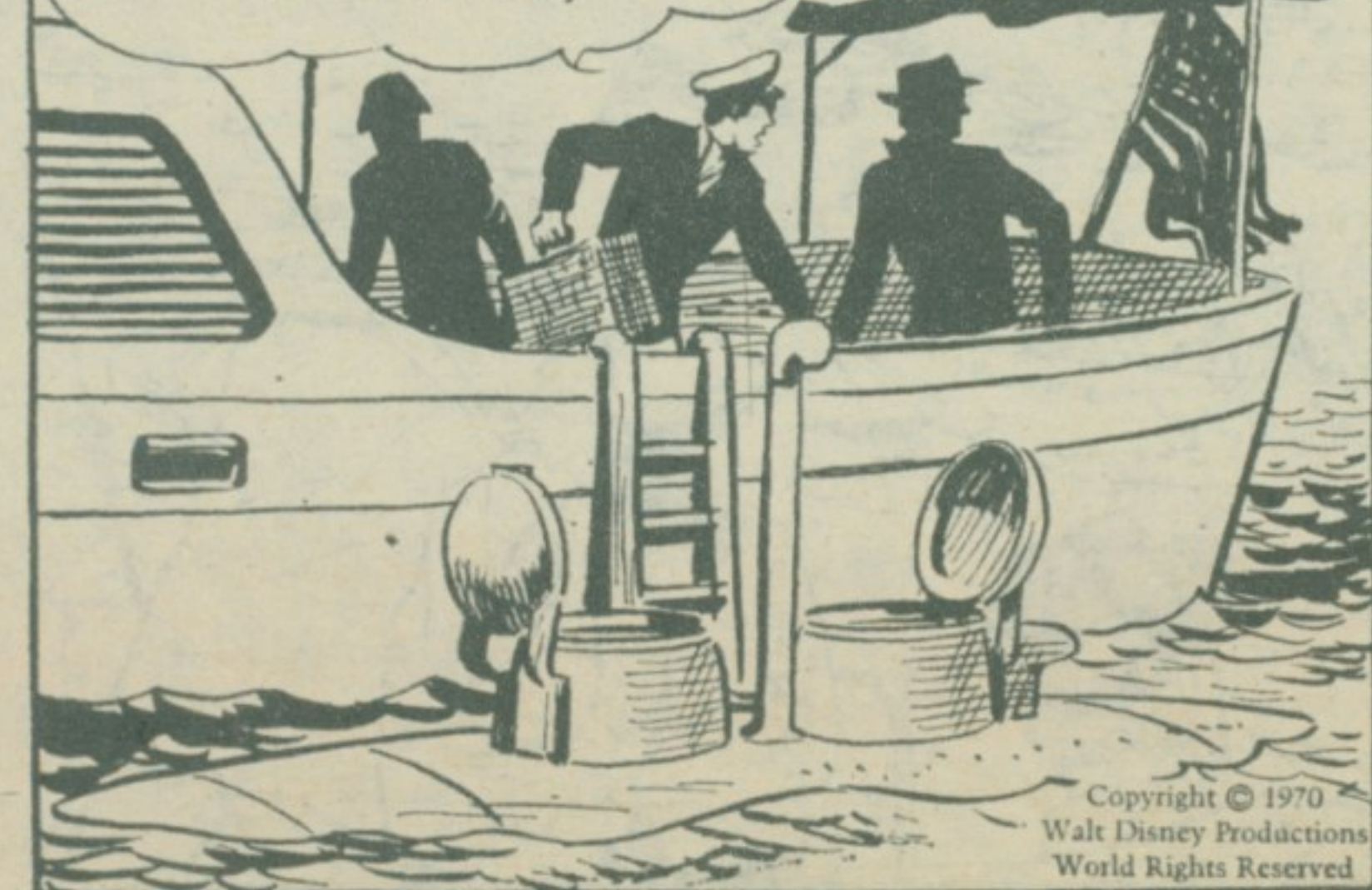
ТОМ ЈЕ УСКОЧИО У МОТОРЊАК ЈЕДНОГ РИБАРА ...

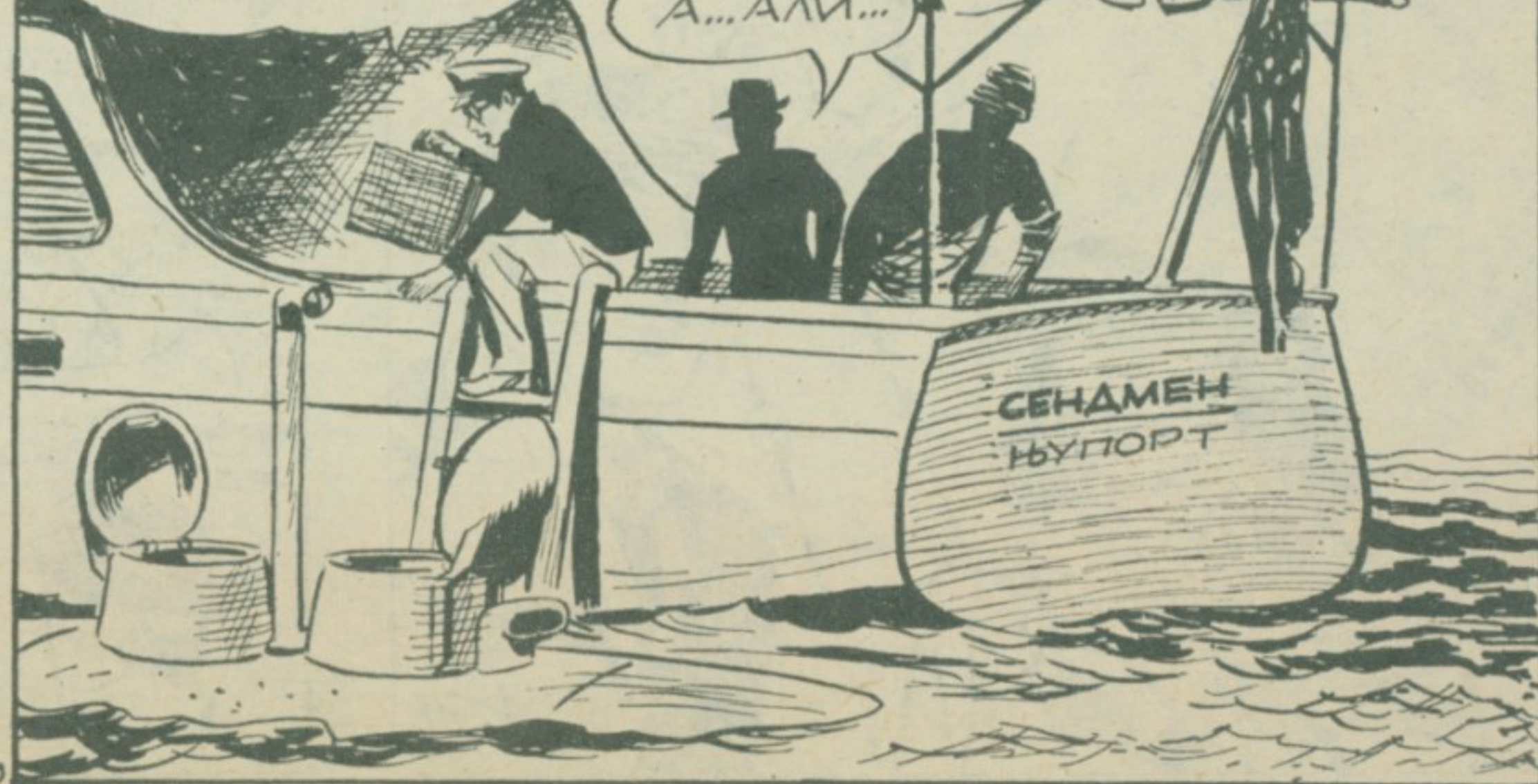
БЕГУНЦИ СУ УПАЛИ У СТРАШНУ ПУЖ-ВУ. ИСКОРИСТИЛИ СУ ТО ДА, КАО ПРЕ-КО МОСТА, ПРЕТРЧЕ ПРЕКО НЕКОЛИКО ЧАМАЦА И ...

ОНАЈ ИЗ ОБАЛ-СКЕ СТРАЖЕ ЈОШ НАС ГОНИ!

У ПОДМОРНИ-ЦУ! БРЗО!

Copyright © 1970
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

НОК САМУРАЈА

ДО ПОЛОВИНЕ ПРОШЛОГ ВЕКА ЈАПАН НИЈЕ БИО ПОВЕЗАН СА ОСТАЛИМ СВЕТОМ. СТРАНЦИМА ЈЕ БИО УЛАЗАК ЗАБРАЊЕН. ИСТОРИЈА ЈАПАНА СЕ ЗАУСТАВИЛА НА СРЕДЊЕМ ВЕКУ...

ЗЕМЉОМ ЈЕ ВЛАДАО „ВЕЛИКИ ГЕНЕРАЛ“ ШО-ГУР ЗАХВАЉУЈУЋИ ПОДРШЦИ ФЕУДАЛНИХ ПРИНЦЕВА, А У СЛУЖБИ ПРИНЦЕВА БИЛИ СУ „САМУРАЈИ“, ПОНОСИТИ ЛЕГЕНДАРНИ РАТНИЦИ.

СВЕМУ ОВОМЕ ДОШАО ЈЕ КРАЈ 8. ЈУЛА 1853. КАД СЕ УЛУЧИ ТОКИЈА, ПОЈАВИЛА ФЛОТА АМЕРИЧКОГ АДМИРАЛА ПЕРИ-ЈА...

ИСПАЛИТЕ ПОЧАСНУ САЛВУ У ЗНАК ПОЗДРАВА! ДРШЛО ЈЕ ВРЕМЕ ДА ЈАПАН ТРГУЈЕ СА АМЕРИКОМ!

ОД ТОГ ТРЕНУТКА УСПОСТАВЉЕНИ СУ ИАКО ТЕШКОМ МУКОМ, ПРВИ ОДНОСИ ИЗМЕЂУ ЈАПНА И ЗЕМАЉА У КОЈИМА СЕ ВЕЋ УВЕЛИКО РАЗВИЈАЛА ИНДУСТРИЈА. ФЕУДАЛНИ ПРИНЦЕВИ ПРУЖАЛИ СУ ОТПОР ПОВЕЗИВАЊУ ЈАПНА СА СВЕТОМ. ОНИ СУ ЖЕЛЕЛИ ДА СЕ НИШТА НЕ МЕНЈА...

СТРАНЕ АМБАСАДЕ БИЛЕ СУ ТРН У ОКУ САМУРАЈИМА БЕЗ ГОСПОДАРА, КОЈИ СУ СЕ ЗВАЛИ „РОНИИ“ /ЉУДИ-ТАЛАСИ/, ЈЕР СУ ИХ ПРИНЦЕВИ ЗАТРОВАЛИ МРЖЊОМ ПРЕМА СТРАНЦИМА...

У ТОКИЈУ, АМБАСАДЕ ВЕЛИКИХ ЗАПАДНИХ ЗЕМАЉА ЧУВАЛЕ СУ ЈАПАНСКЕ СТРАЖЕ. ЖИВЕЛО СЕ КАО У ОПСАДИ...

ЈАНУАРА 1861. ЕНГЛЕСКИ АМБАСАДОР РОТЕРФОРД ОЛКОК САЗВАО ЈЕ СВОЈЕ САРАДНИКЕ...

ГОСПОДО, ПРИМИО САМ УЗНЕМИРУЈУЋЕ ОБАВЕШТЕЊЕ!

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА ЈЕ РЕЧ О РОНИНИМА!

ТАКО, ОЛИФЕНТЕ! ИЗГЛЕДА ДА ОНИ ПРИПРЕМАЈУ НАПАД НА АМБАСАДЕ И ПОСЛАМСТВО!

ЗАПАНСКА
ВЛАДА
САВЕТУЈЕ
ДА СЕ СКЛО-
НИМО У
ЦАРСКУ
ПАЛАТУ!

ШТА
НАМЕРА-
ВАТЕ,
ГОСПОДИ-
НЕ?

НЕ ИДЕМ! ТРАЖИ-
ЋУ ДА ПОЖАЧАЈУ
СТРАЖУ! САВЕТУ-
ЈЕМ ВАМ ДА ДР-
ЖИТЕ ОТВОРЕНЕ
ОЧИ И ДА БУДЕТЕ
ОПРЕЗНИ!

...МЛАДИ СЕКРЕТАР
ПУВЕР ФОТОГРАФИ-
САО ЈЕ И ДАЉЕ
ПЕЈЗАЖЕ...

Али, ЛОРЕНС ОЛИФЕНТ ЈЕ ИЗЛАЗИО
И ДАЉЕ; БИО ЈЕ
СТРАСТВЕН
СКУПЉАЧ ЛЕПТИРОВА...

...А СЛИКАР ВИР-
МЕН СКИЦИРАО
ЈЕ ОКОЛИНУ...

КАКО СТЕ СЕ
ДАНАС ПРОВЕ-
ЛИ, ГОСПОДИНЕ
ВИРМЕН?

ДОБРО, ДРАГИ
МОРИСОНЕ! ПЕТ
ДОБРИХ ЦР-
ТЕЖА! А
ВИ?

РАДИО
САМ КАО И
ОБИЧНО СА
ГОСПОДИ-
НОМ РО-
ТЕРФОР-
ДОМ!

ПЛЕДАЈТЕ;
ДОЛАЗЕ
ОЛИФЕНТ
И ПУВЕР!

ДОБРО ВЕЧЕ, ГОСПОДО!
ПОГЛЕДАЈТЕ ОВЕ ЧУДЕСНЕ
ЛЕПТИРОВЕ!

ЗАИСТА
СУ ДИВНИ!
НИЈЕ ЛИ
ОКРУТНО
ШТО ИХ
ТАКО
ПРОБА-
ДАТЕ?

ТАКО БИ НАС
РОНИНИ
РАДО
ПРОБОЛИ!
ИМА ЛИ
ВЕСТИ
О НАПА-
ДУ?

НИКАК-
ВИХ!
СИГУРНО
ЈЕ
БИЛА
ЛАЖНА
УЗ-
БУНА!

НЕ МОГУ ВИШЕ ДА
ГЛЕДАМ КАКО СТРАН-
ЦИ ПАЗЕ ЈАПАН!
ЗАКУНИМО СЕ ДА
ЋЕМО ИХ СВЕ
УНИШТИТИ!

ЛАЖНА УЗБУНА? УПРАВО У ТОМ ТРЕНУТ-
КУ У ЈЕДНОЈ КУЋИ У ТОКИЈУ ИЗГОВОРЕНА
ЈЕ ТРАГИЧНА ЗАКЛЕТВА...

ЗАКЛИЊЕМ СЕ ДА
ЋУ ИХ УНИШТИТИ!

ЗАКЛИЊЕМ СЕ
ДА ЋУ ИХ
УНИШТИТИ!

ПРИПРЕ-
МИМО СЕ!
НОЋАС НА-
ПАДАМО
ЕНГЛЕСКО
ПОСЛАН-
СТВО!

ЕНГЛЕЗИ, НА-
РАВНО, НИШТА
НИСУ ЗНАЛИ.
УВЕЧЕ,
16. ЈАНУАРА,
ДОК СУ ЈАПАН-
СКЕ СТРАЖЕ
КАО И
ОБИЧНО
ЧУВАЛЕ
ПОСЛАНСТ-
ВО...

МАЛО КАСНИЈЕ...
ЕВО ЈЕ! ВЕЛИ-
ЧАНСТВЕНА
ЈЕ!

ЕНГЛЕЗИ СУ
ЧЕКАЛИ ДА
ВИДЕ ЈЕДНУ
КОМЕТУ...

У КОЛИ-
КО САТИ
ТРЕБА ДА
ПРОЂЕ?

ОКО ЈЕ-
ДАНА
ЕСТ!

ХМ, ОВЕ ЗВЕЗ-
ДЕ МИ УВЕК
УЛИВАЈУ НЕ-
КИ СТРАХ!

НИ ОД НЕГА,
НАРАВНО! ОН-
ДА, ГОСПО-
ДО, ДОБАР
ПОЧИ-
НАК!

СТРАХ,
ОЛИФЕН-
ТЕ!
ОД НЕ-
ГА?

БОЈЕ ДА ИХ
СТАВИМ НА ПОД
ДА ИХ НЕ ГАЗ-
НЕ СЕ ПРО-
МАЈА...

А САД НА СПАЗА-
ЊЕ... БАШ САМ НЕ-
ШТО НЕМИРАН!
ОСЕЊАЊУ СЕ БО-
ЈЕ АКО УЗА
СЕ ИМАМ
ПИШ-
ТОЉ...

ПИШТОЉ
ЈЕ У ОВОЈ ФИО-
ЦИ... ГДЕ
И САМ ЗА-
ТУРИО
КЉУЧ?

МА, ДОСТА С ТИМ
ГЛУПОСТИМА!

ОЛИФЕНТ СЕ ПРВИ
ПОВУКАО, ПОШТО
ЈЕ У СВОЈ СТУДИО
ДА СРЕДИ ЗБИРКУ
ЛЕПТИРОВА...

ОЛИФЕНТ ЈЕ МЕ-
ЉАО. А И ПОСЛЕ
НЕКОЛИКО ЧАСО-
ВА...

КАКВА
ЈЕ ТО
БУКА?

БОЈЕ
ДА
ПОГЛЕ-
ДАМ!

У ДУГОМ ПОЛУМРАЧ-
НОМ ХОДНИКУ НЕ
БЕШЕ НИКОГ,
ОЛИФЕНТ ПОЛАКО
ПОЊЕ НАПРЕД...И...

ОДЈЕДНОМ СЕ
ПРЕД ЊИМ СТВО-
РИ ЈЕДАН РО-
НИН ОБУЧЕН ОД
ГЛАВЕ ДО ПЕТА
У ТЕШКУ РАТНУ
ОПРЕМУ.
ЗАМАХНУ
САБ-
ЛОМ...

НЕ...
НАТ-
РАП!

ПРВИ СТРА-
ШНИ
УДАРАЦ,
ПРОМАШИ...

НИЈЕ
МЕ ДОХВА-
ТИО!

САБЉА ЈЕ СЕВАЛА,
АЛИ ЗА ЧУДО
НИЈЕ ПОГАЂАЛА
ЧИО...

АЛИ, У ТОМ СУДБО-
НОСНОМ
ТРЕНУТКУ...

ЕВО
МЕ,
ОЛИФЕН-
ТЕ!

ЈЕДАН ЗАМАХ ИПАК
ЗАСЕЧЕ ОЛИФЕНТА
ПО РУЦИ...

АХ!

УХ!

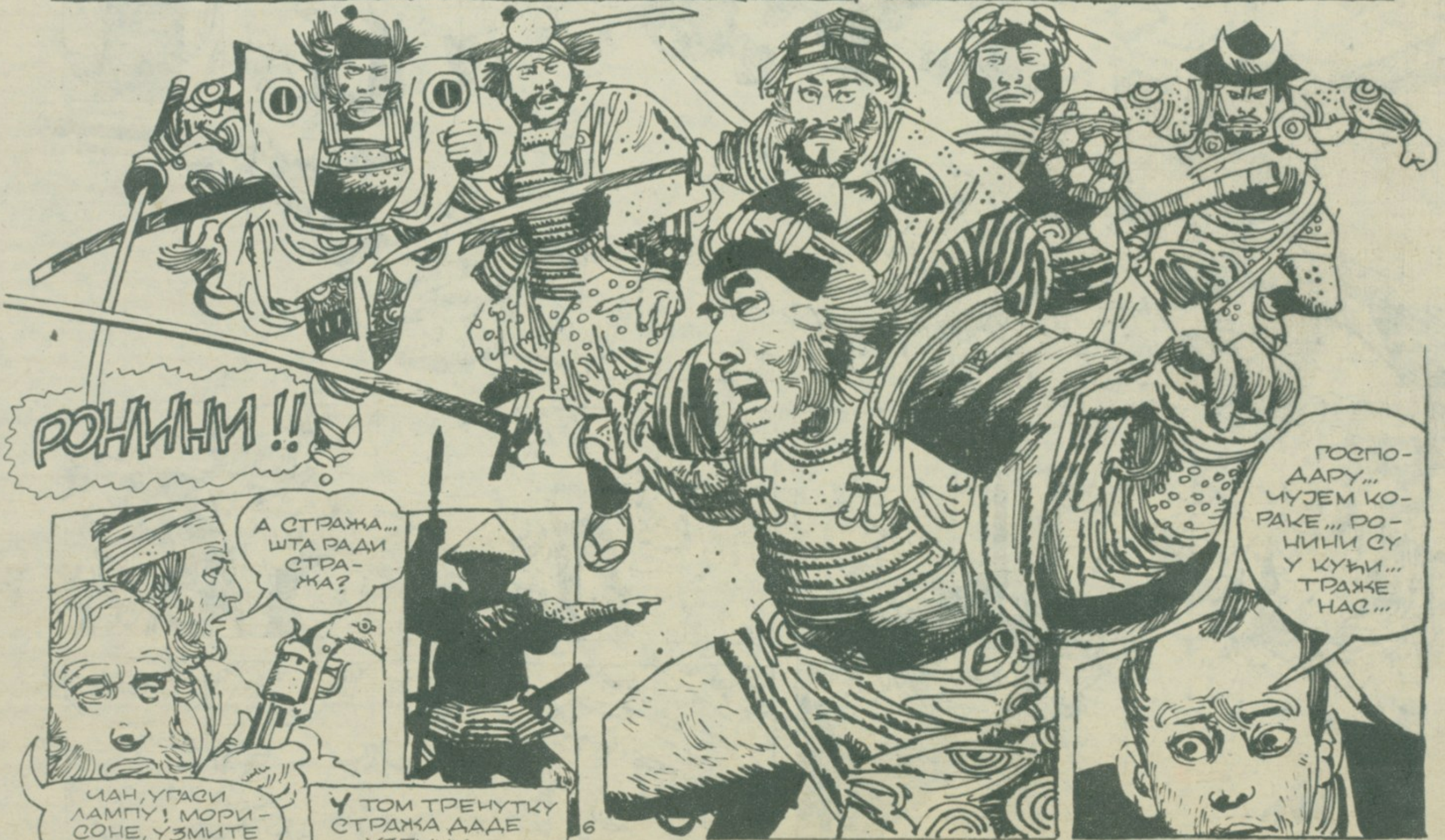
АЛИ ДРУГИ РОНИН
ДОТРЧА С БОРБЕНИМ
ПОКЛИКОМ...

АААХ!

ЈЕДНА ВРАТА
СЕ ОТВОРИШЕ...

ОЛИФЕНТЕ!
МОРИСОНЕ!
КО ЈЕ
ПУЦАО
?

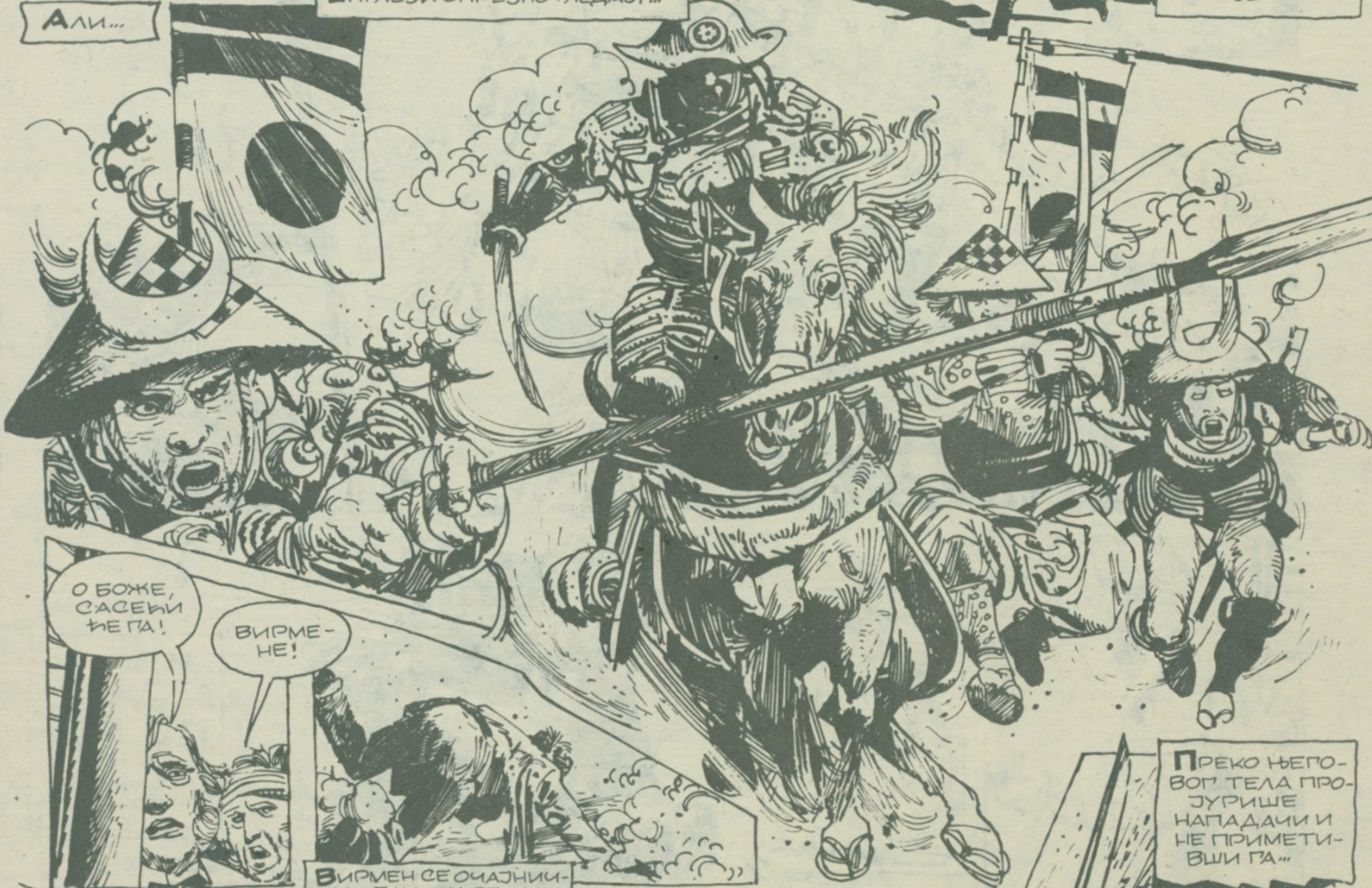

МЛАДИ СЛИКАР ЗАИСТА ИЗИЊЕ КРОЗ ПРОЗОР ПАВИЉОНА. ТРИАО ЈЕ...

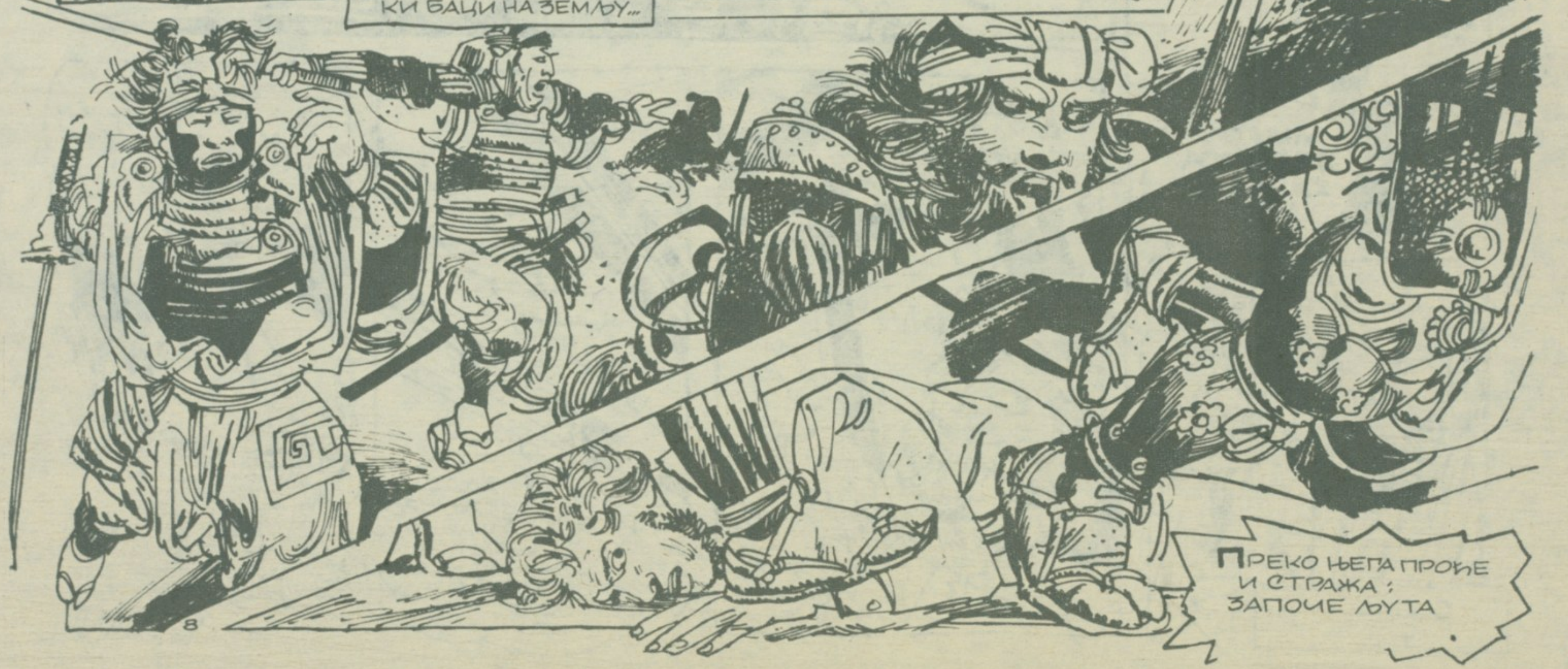
ЕНГЛЕЗИ ОПРЕЗНО ГЛЕДАЈУ...

Али...

ПРЕКО НЕГОВОГ ТЕЛА ПРОЈУРИШЕ НАПАДАЧИ И НЕ ПРИМЕТИВШИ ГА...

ВИРМЕН СЕ ОЧАЈНИКИ БАЦИ НА ЗЕМЉУ...

ПРЕКО НЕГА ПРОЈЕ И СТРАЖА ЗАПОЧЕ ЉУТА

ЈАДНИ
ВИРМЕН!
НА ЈЕДАН
КОРАК
ОД СПАСЕ-
ЊА!

ПОСЛЕ
ЖЕСТОКЕ
БОРБЕ
РОНИНИ СУ
ПОВИЈЕНИ...

МОЖЕМО ДА ИЗИ-
ЂЕМО И ПОКУПИМО
НАШЕГ
ЈАДНОГ
ПРИЈАТЕ-
ЉА!

АЛИ, ШТА СЕ ТО
ДЕСИЛО?

И ТАКО
ЈЕ, БЕЗ
ПУБИТАКА,
ЗАВРШЕНА
НОЈ СТРАВЕ
У ЕНГЛЕСКОМ
ПОСЛАМСТВУ
У ТОКИЈУ...

Али...

ИМАО
ЈЕ СВЕТА
22 ГОДИ-
НЕ!

ГЛЕДАЈТЕ,
ОЛИФЕНТЕ!
ЕВО
ЗАШТО!

ПРЕДА... ИГЛЕ
НА ЛЕПТИРОВИ-
МА... ДАКЛЕ,
НОБАС
СМО ЗАИСТА
ИМАЛИ
МНОГО
СРЕ-
ЋЕ!

КАКО ТО
ДА МЕ САБ-
ЉА ОНОГА
РОНИНА
НИЈЕ ПРЕ-
СЕКЛА
НА ДВО-
ЈЕ?

ПОГЛЕДАЈ-
ТЕ ОНУ ПРЕДУ! РО-
НИН ЈЕ ПОКУШАВАО ДА
ВАС УДАРИ, АЛИ ЊЕ-
ГОВИ СНАЖНИ УДАРЦИ
ПОЋАЉАЛИ СУ ПРЕДУ!
СВА ЈЕ ИСЕЧЕ-
НА!

СЛЕДЕЋЕГ
ЈУТРА...

ОРАЈ

М
И
Ц
К

ДА СНИМАК
БУДЕ ВЕР-
НИЈИ, СЕДИ-
ТЕ ЗА
СТО,
ЛОРДЕ!

И ЈА БИХ
ВОЛО
ДА СЕ
ПОЈАВИМ
НА
ТЕЛЕВИЗИ-
ЈИ!

ПАЗИ
НА
ШТА
СЕ-
ДАШ!

АЈООО!

ИЗБАЦИЋУ
ОВУ РЕПА-
ТУ
НАПАСТ,
ВАШЕ
ГОСПОД-
СТВО!

ДА СЕ НИСИ
ОДАВДЕ
МАК'О,
НЕСРЕЋО!

БИЋЕ ЗАНИМЉИВИЈЕ
АКО ВАШ МОМАК, ДОК
ВАС СНИМАМО ПРИ РА-
ДУ, УНЕСЕ МАЛО
ХРАНЕ!

ОДЛИЧНА
ИДЕЈА! ДОНЕСИ
НЕШТО, МРГОДИ-
ЋУ! БИЛО ШТА...
САМО ЗА
КОБАЈА-
ГИ!

АКО ЈЕ САМО
ЗА СЛИКАЊЕ...
МОЖЕ И **ОВО!**
А ЈА... ПОСТАЋУ
ТЕЛЕВИЗИЈ-
СКА
ЗВЕЗ-
ДА!

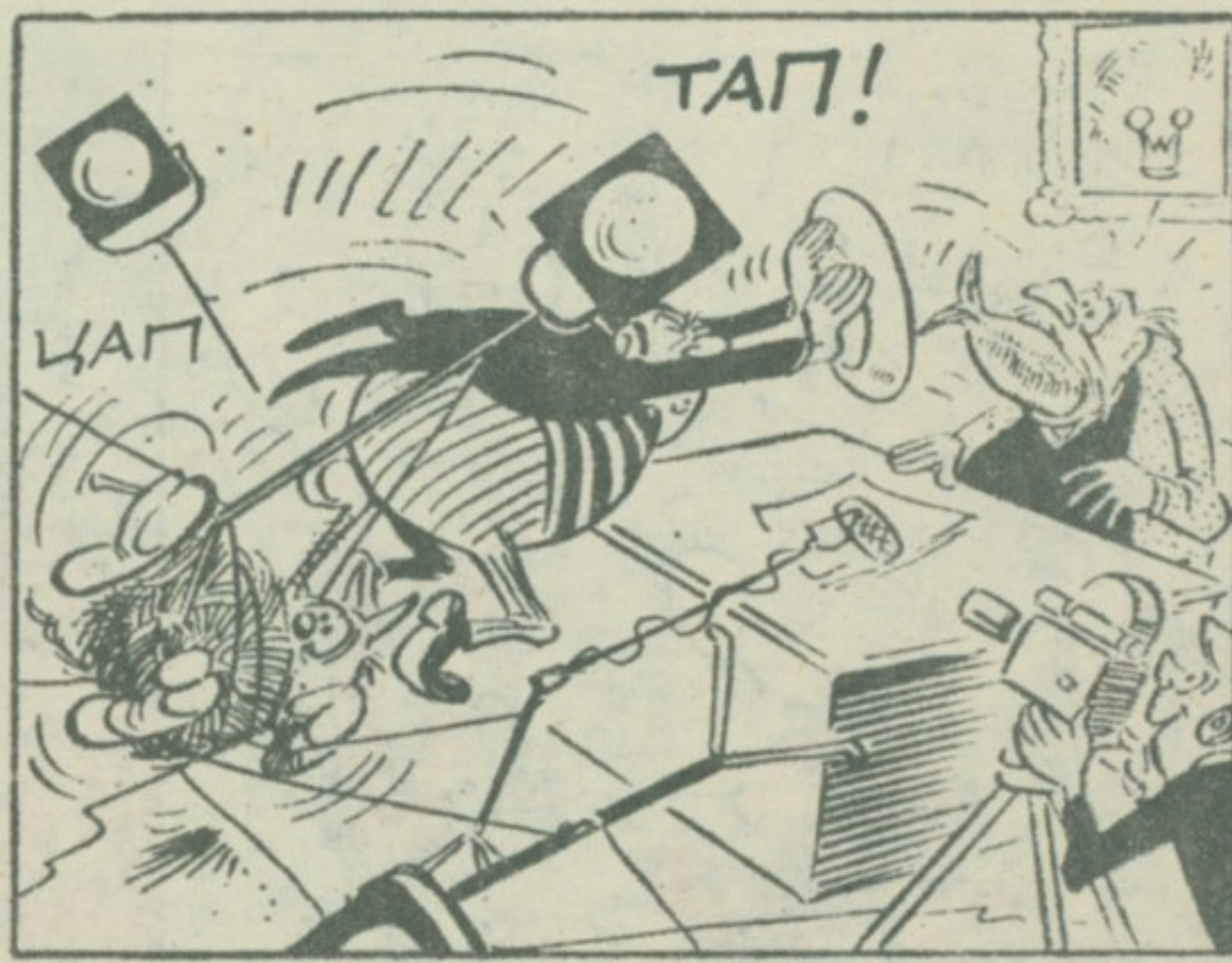

ТО ЈЕ
МОЈ
РУЧАК!
ВРАТИ
МИ
ГА!

ВАША ОРАДА, ВА-
ШЕ ГОСПОД-
СТВО!

ТУП

ТАП!

ЦАП

ГЛУПЕР-
ДО!
УПРОПА-
СТИО СИ
СНИМАЊЕ!

НИЈЕ! СЦЕНА
ЈЕ ПУНА АКЦИ-
ЈЕ! САМО
СНИМАЈ
ДАЉЕ!

КАСНИЈЕ...
РЕЖИСЕР ЈЕ
РЕКАО ДА СЕ У
МЕНИ КРИЈЕ
ГЛУМАЧКИ
ТАЛЕНАТ!

И СТАРИ
МРГОДИЋ
МНОГО
ОБЕ-
ЋАВА!

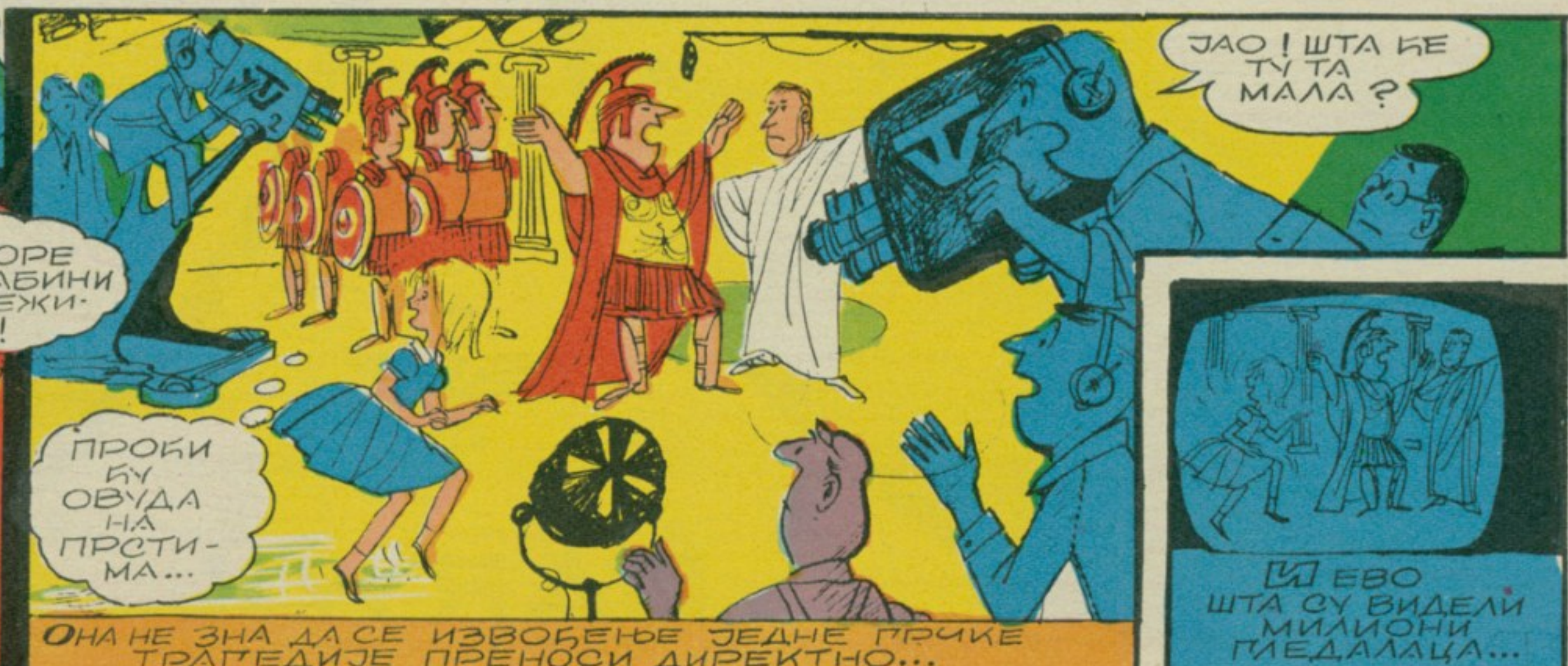
ОВА СЦЕНА
НИЈЕ КОБАЈАГИ!
МЕНЕ СВЕ
КОСТИ
БОЛЕ!

СКАНДАЛ на ТЕЛЕВИЗИЈИ

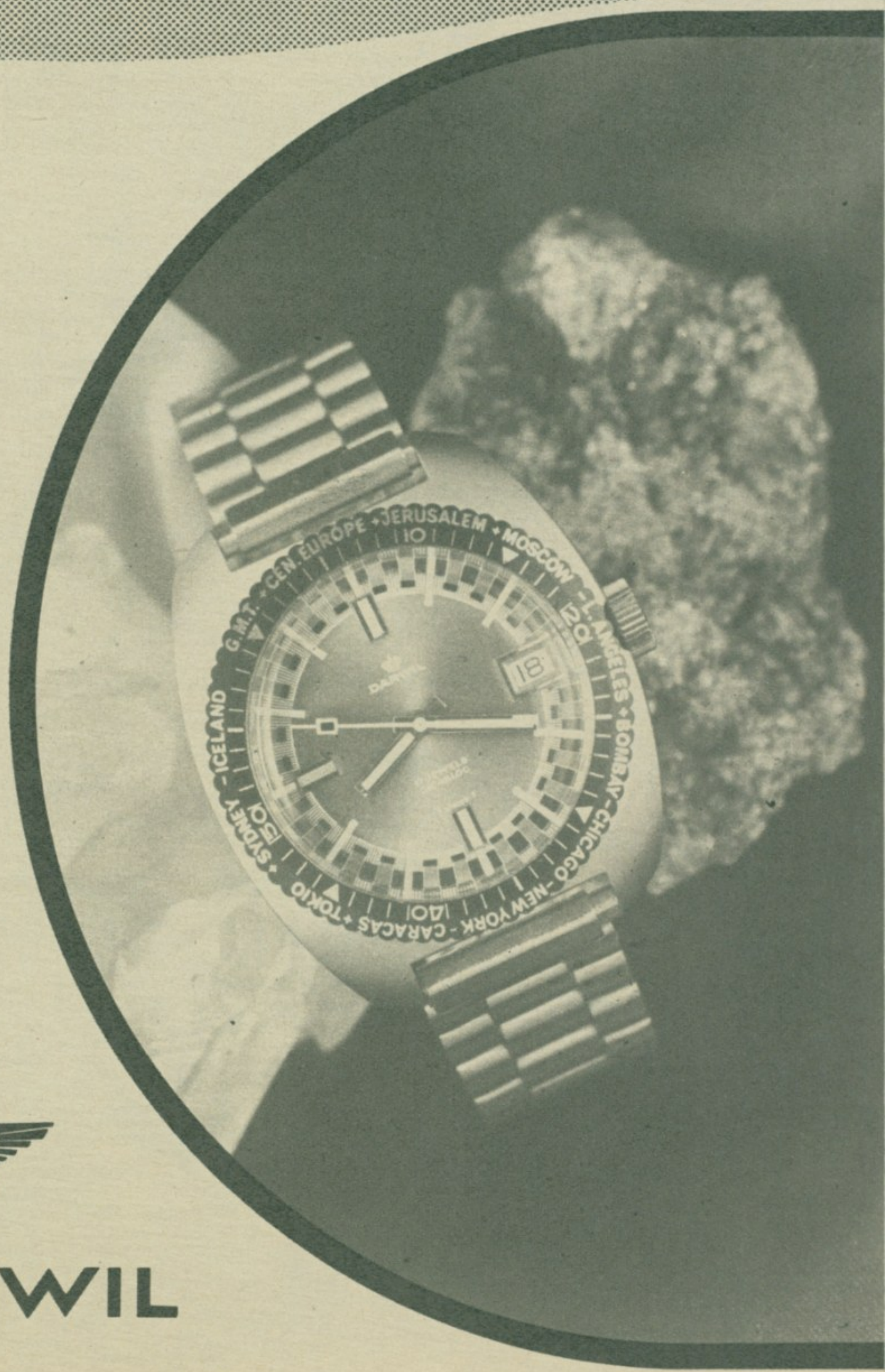
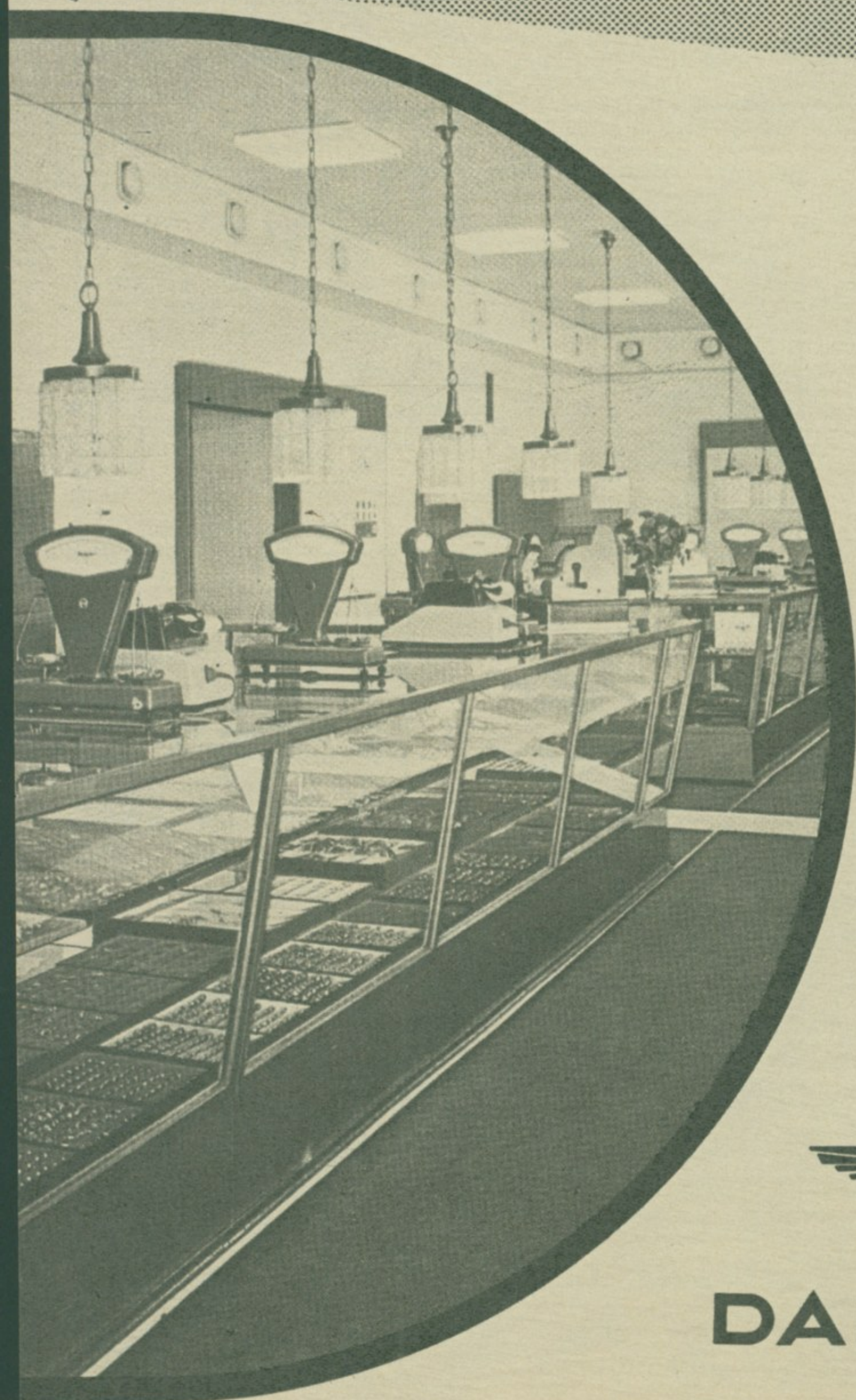
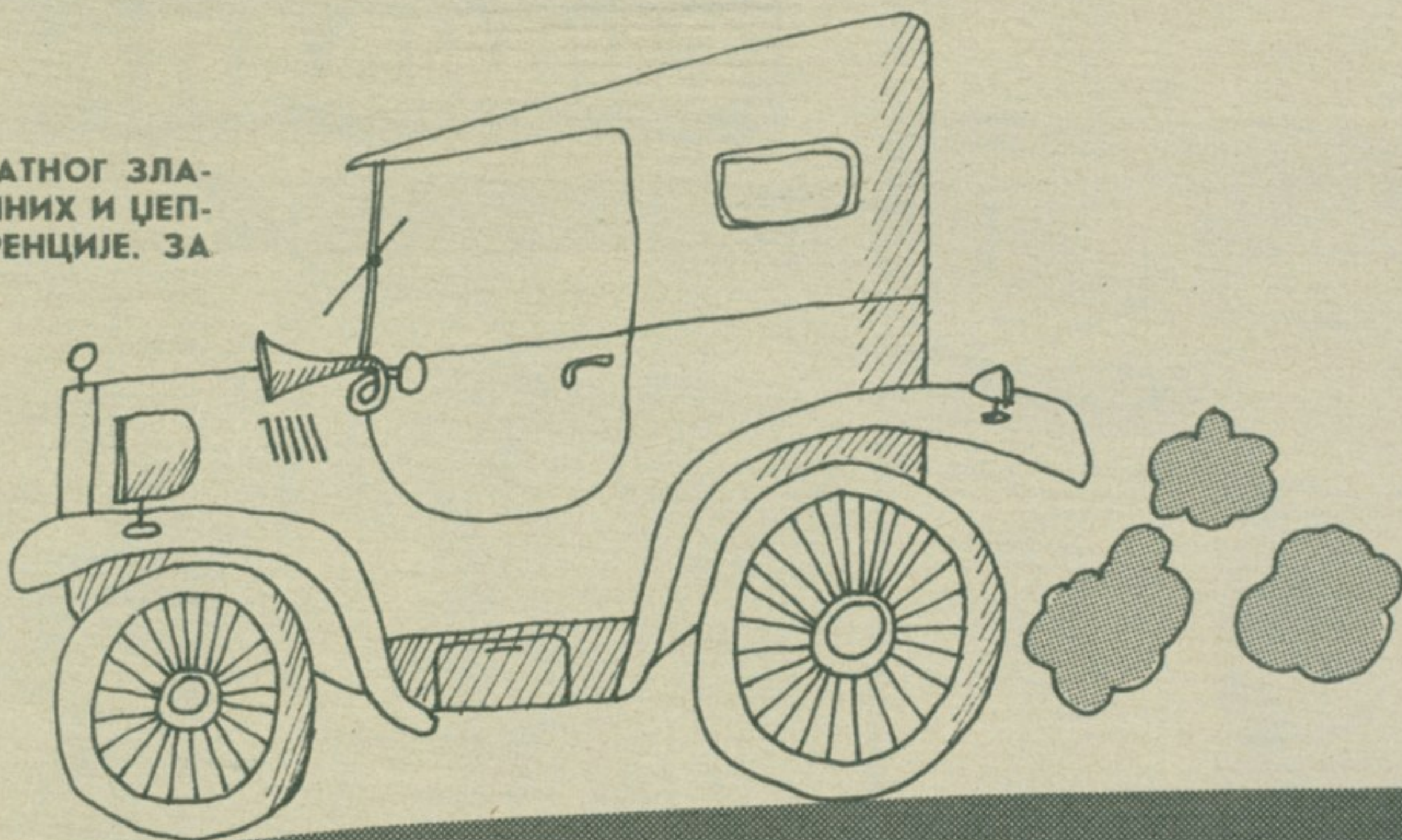
ВЕСНА ПОТРЧА МАМИ, АЛИ СЕ НАЈЕДНОМ ПРИСЕТИ...

СВЕ ВРСТЕ НАКИТА, ГАРАНТОВАНО ОД 14 И 18 КАРАТНОГ ЗЛАТА, ЗУБАРСКО ЗЛАТО ОД 22 КАРАТА, СВЕ ВРСТЕ РУЧНИХ И ЦЕПНИХ САТОВА, НУДИМО ПО ЦЕНАМА ВАН КОНКУРЕНЦИЈЕ. ЗА СВУ РОБУ РЕДОВНА ГАРАНЦИЈА.

Накит и сатови за свачији џеп!

КАДА ДОБЕТЕ У ТРСТ, ДОБИТЕ, БЕЗ ОБАВЕЗЕ НА КУПОВИНУ, ДА ПОГЛЕДАТЕ ШТА ВАМ НУДИМО У НАШОЈ ПРОДАВНИЦИ НА PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4.

DARWIL

Дан
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

НЕ МОГУ
ДА МАНЕВРИШЕМ
У ОВОМ ГИО-
МАЗНОМ
ОДЕЛУ...
ДА ТЕ
ПРВО
ОДВЕДЕМ
ДО БРО-
ДА!

НЕ,
ДЕЈЛ...

У ЗАДЊЕМ ЦЕПУ
ИМАШ МАЛИ ПОМОЋНИ
УРЕЂАЈ ЗА ЕНЕРГИ-
ЈУ! ИЗВАДИ ГА...
ПРИКОПЧАЈУ
ГА ЗА СВОЈ
ПОЈАС!

ТАКО! САД МИ РАДИ И
РАДИО... И МОГУ ДА
СЕ КРЕКЕМ!
ЛАКО ЂЕМО
СТИКИ ДО
ШПИЈУНСКОГ
САТЕЛИТА!

ЧЕКАЈ,
ДЕЈЛ! ЕВО...
НАШАО САМ
ФИЛМ...
САД
МОЖЕМО
ДА УНИ-
ШТИМО
ШПИЈУН-
СКИ
САТЕЛИТ!

ЈА
ТО НЕ
БИХ
УСПЕЛА
У ОВОМ
ОДЕ-
ЛУ!

А САД, ДРАГИ,
НАТРАГ ПРЕМА
НАШЕМ
БРОДУ!

ПОЛАКО...
ЈА БУТИ
ПОМО-
ЋИ...

ДЕЈЛ...
ИХХ...
КИСЕОНИК...
НЕМАМ
КИСЕО-
НИКА!

ФЛАШЕ!

ФЛАШЕ!

ГУ...
ГУШИМ
СЕ!

БРАЋЕНЕ,
БРЗО! ЗАТВОРИ-
ТЕ ВРАТА!
ПУМПАЈТЕ
КИСЕОНИК...

КАКО
ЈЕ?

НЕ
БУДИТЕ
ЛИЦЕМЕР!
ПУБИТЕ
МИ СЕС
ОЧИЈУ
ДОК...

ШПИЈУНСКИ
САТЕ-
ЛИТ
НА
НИША-
НУ...

У РЕДУ!
ИЗБАЦИТЕ
ТЕРМАЛНУ
БОМБУ,
МУРЕ!

МУР?
ЗАШТО
ТАКО
ЗВАНИЧ-
НО?

ДА ВАС НЕ
БИХ
НАЗВАО
ИМЕНОМ
КОЈЕ
ЗАСЛУ-
ЖУЈЕ-
ТЕ...

ЧУЈТЕ, ФЛАШЕ!
НИСАМ ЈА КРИВ
ШТО ВИ СТАЈНО
ИЗИПРАВATE
ХЕРОЈА!
НИСАМ МОГАО
ДА НАПУСТИМ
БРОД...

МИ ИМАМО ЗА-
ЈЕДНИЧКИ ЗА-
ДАТАК! РАЗ-
ГОВАРАЊЕМО
САМО О
ТОМЕ И...
НИ РЕЧИ
ВИШЕ!

— Ваша жена је шешко болесна, хиџно се вра-
шиџе! — іласио је
сїасоносни џеле-
ірам за џословної
Шбеђанина у коіа
Химлер никад
није џосумњао

Док је тог сумор-
ног и прохладног
октобарског дана
1944. године у Бер-
лину киша лила као из каб-
ла, један човек у белом ки-
шном мантилу журним кора-
ком је ушао у зграду Рајха.
Брзо се попео до канцелари-
је шефа немачког Гестапоа
Хајриха Химлера и није ду-
го чекао.

— Бићете примљени. Ову-
да, молим! — тргао га је из
размишљања глас официра.

Неколико тренутака касни
је угледао је Химлера који
му је ишао у сусрет рашире-
них руку.

— Драги Ерик, радујем се
што вас видим иако ћу мо-
рати да вас разочарам. На-
ша продаја нафте Шведској
обуставља се до даљњег. Те-
шко ми је да вам то кажем,
али у питању су посебни ра-
злози.

Провокација је успела!

Дошљак је знао који су то
разлози, али се правио не-
вешт.

— Жао ми је због наста-
ле ситуације — узвратио је
гледајући Химлера равно у
очи. — Спреман сам, међу-
тим, да вам предложим један
план који сам изнео и гос-
подину министру иностраних
послова Немачке Рибентро-
пу, а који је он одбио. Ради
се о подизању фабрике веш-
тачког бензина у Шведској
која Немачку неће много ко-
штати. Овде имам елаборат.
Ако желите...

Застао је пољиво проце-
њујући утисак својих речи.
Одавно је знао за мржњу из
међу Рибентропа и Химле-
ра. Зато му ваљда и није би-
ло тешко да код вође Геста-
поа изазове жељену реакци-
ју. Провокација је успела!
Осим тога, знао је врло до-
бро да су последња савез-
ничка бомбардовања униш-
тила скоро половину немач-
ких рафинерија које су јед-
на за другом одлетеле у ваз-
дух. Немачки авиони и тен-
кови без те драгоцене теч-
ности претворили су се у го-
миле неупотребљивог гвож-

ђа а на поправљању поруга-
них рафинерија било је ан-
гажовано око 350.000 Нема-
ца који би на фронту добро
дошли.

Најзад је извадио папире
из ташне и разасуо их по
столу. Били су ту, поред у-
редних записника са саста-
нака шведских стручњака,
још и план фабрике, мишље-
ње шведских банкара, као и
низ других поверљивих до-
кумената. Ни Химлер ни ње-
гови стручњаци, касније, ни
су могли да примете да су
сва документа у ствари лаж-
на. Био је то врхунац фал-
сификата — мамац који је
сујетни вођа Гестапоа лако
прогутао и дао сагласност
за подизање фабрике.

Када је напустио зграду
Рајха, Ерик је са собом но-
сио тек добијену пропусни-
цу, издату лично од шефа
Гестапоа Химлера а на име
Ерика Зигфрида Ериксона,
којом му се допушта да не-
сметано путује по територи-
ји Рајха. Посебно му се доз-
вољава разгледање рафине-
рија нафте које су у то вре-
ме биле изузетно строго чу-
ване.

Поверљиви Химлеров саго-
ворник стварно је био швед-
ски грађанин, а и име му је
било оно наведено у пропу-
сници. Био је то Ерик Ерик-
сон, директор великог друшт-
ва за увоз нафте, који је у
другом светском рату извео
једну од највећих шпијун-
ских акција.

Човек коіа се огричу

Све је почело децембарске
вечери 1939. године када је
Ериксон срео у Стокхолму
свог пријатеља америчког
амбасадора Штајнхарта. Е-
риксон је у пословном свету
оних који баратају са пет-
ролејом важио као изузет-
но способан и утицајан а
био је познат и као против-
ник нацизма. Амерички ам-
басадор затражио је од ње-
га да сарађује са савезни-
цима и није му било тешко
да га на то приволи.

Ериксонов задатак састо-
јао се у томе да као посло-
ван човек набави овлашћење
за несметано путовање по

Немачкој, да отвори очи и
уши и пажљиво бележи сва
места где се у Немачкој на-
лазе рафинерије нафте. Ме-
ђутим, игра је могла да поч-
не тек 18 месеци после тог

сусрета, када је рат захва-
тио и већи део света.

Када је коначно присту-
пио извођењу свог плана, за
пут у Немачку била му је
потребна виза али и каракте-

ристика врсног нацисте. Сва
његова настојања да се при-
ближи трговинском аташеу
у Стокхолму Улриху оста-
јала су без резултата. Немац
је био крајње хладан и не-
поверљив, па је Ериксон по-
чео умерено али систематски
да хвали нацизам и диви се
великом Рајху. Дружио се
са нацистима и иступао као
прави поборник нацизма. Ис-
товремено се приказивао и
као безобзирни трговац наф-
том коме је свеједно с ким

ПРОПУСНИЦА ЗА ШПИЈУНА

тргује ако новац пристиже. Код својих суграђана и познаника све више је изазивао гнушање и презир. Пријатељи из Америке, где је дуго живео, јавно су га се одрекли.

Прилика да раскрави леде ног Улриха пружила му се једног дана док је ручао у једном ресторану у коме је за суседним столом седео а-таше Улрих. У ресторан је изненада ушао Ериков пријатељ из ђачких дана, иначе Јеврејин, и упутно се пра-

во његовом столу. Уместо поздрава Ериксон му је хладно одговорио:

— Не желим да имам било какве везе са Јеврејима! Ослободите ме вашег присуства!

Виза за Берлин

Запрепашћени човек није могао да верује. Ни Ериксон није било пријатно, али била је то игра у којој за несрећног Јеврејина није било места. После овог помоћ

је дошла неочекивано и од шведског принца Карла Бернардота који је пристао да сарађује са Ериксоном. Уз његово име и племићку титулу ишли су и викенди за Улриха и његовог колегу Котнера.

На викендима код принца Карла Ериксон је вешто придобио Котнера и успео да извуче визу за Немачку, о чему Улрих није знао ништа. Са уредном визом у џепу најзад је стигао у Берлин, пошто је претходно издржао сва унакрсна питања гестаповаца.

Знајући да сам не може много да учини, и да је неопходно, упркос ризику, да у мрежу увуче и неколико Немаца, сетио се свог старог пријатеља познатог немачког петролејског магната Герхарда фон Олденбурга који је још пре рата испољивао отворену мржњу према нацистима. После прве боце коњака барон је разве-зао језик. Пристао је на сарадњу али под једним условом: тражио је од Ериксона писмену потврду да помаже савезнике, злу не требало.

Пуни ђојоци

За свој план Ериксон је придобио још једног Немца: био је то Ото Холц, прави чиновнички молац који је радио у рафинерији нафте у Хамбургу и због тога могао да пружи драгоцене податке. Отова жена била је затучани нациста а њихов једанаестогодишњи син Ханс, припадник Хитлерове омладине, због Фирера би издао и оца и мајку. Ото Холц је пристао да даје податке, али је и он тражио потврду из које се види да помаже савезнике. Дати тако нешто угледном барону Герхарду још је и могло да се ризикује. Али учинити то исто чиновнику Холцу, поред овакве жене и детета, значило је лудост. Још једном је Ериксон потписао и још једном ставио главу у торбу.

Своје време у Немачкој проводио је у сталним путовањима и обиласцима рафинерија у којима је потписивао уговоре о размени немачке нафте за шведску руду. Немачка је веровала да има користи од њега и он је

све више постајао „њен“ човек. Истовремено Ериксон путује редовно у Шведску где нико није ни слутно да он сваки пут доноси савезницима непроцењиво обавештење о немачким рафинеријама нафте.

И док су се уочијању Немци хватали за главу, а телефони бесомучно звонили, сталне експлозије кидале су утробу земље. Био је то пакао у коме се чинило да гори Немачка.

Већ је скоро половина немачке петролејске индустрије била уништена тонама савезничких бомби када је Ериксоном саопштено да за њега у Немачкој више нема посла. Немци нису имали довољно нафте ни за себе. Разумљиво да даље задржање у Немачкој нема оправдања и да би могло само да изазове сумњу.

Размишљајући о даљој операцији, савезници су дошли на идеју да понуде Немцима изградњу фабрике. За то се оног кишног октобарског дана, када прича и почиње, Ериксон обрео код Химлера одакле је нешто касније изишао са специјалном пропусницом која му је обезбедила кретање по целој Немачкој и приступ најповерљивијим објектима. На основу лажних докумената која су израдили савезници, Химлер је прихватио изградњу тобожње фабрике вештачког бензина у Шведској. Мамац је био искупиће велики да би вођа Гестапоа могао да га одбије. Ериксон је своје редовне обиласке рафинерија могао да настави.

Мали Ханс је ђосумњао

За пословног Швеђанина ситуација се нагло изменила кад је у Хамбургу умро чиновник Ото Холц који је ко зна где крио потврду о помагању савезника добијену од Ериксона. Требало је пожури у Хамбург и дочекати се папира. Лакнуло му је кад је сазнао да су папери у банци. Представљајући се Отовој удовици као Отов ортак, још од раније, успео је да је убеди да му изда овлашћење за банку како би из ње подигао и средио Отове папире. Није ни приме-

тио да га је на путу до банке пратио сумњичави мали Ханс који ником живом није веровао, па ни њему. Вешто се прикрадајући, дечак је нагло истргао Ериксонову ташну из руке и дао се у бекство. Почела је журњава улицама Хамбурга. Дечак је напак савладан, а Ериксон потпуно исцрпљен сакупио је задњу снагу да га убеди у своје пријатељство и одведе на сладолед и колаче. У погодном тренутку сјурио се до тоалета, извадио потврду и спалио је.

Круи се сужава

Ствар се за Ериксона коначно погоршала неколико дана касније кад је у први вечерњи сумрак срео у Лајпцигу старог познаника а сад истакнутог нацисту Шредера. Њега није могао да превари јер је овај добро познавао Ериксонovu антинацистичку убеђења. Мрак је већ увелико пао кад су се растали. Ериксон је знао шта га чека и зато је кренуо натраг. Стигао је Шредера баш у часу кад је овај у телефонској говорници уз буђено говорио:

— Да... овде Шредер... долазим одмах! Ствар је од великог значаја! У питању је непријатељски шпијун...

То му је било последње што је изговорио. Са три ра-не од ножа скљокао се Ериксон у руке. У том тренутку поред говорнице је пролазио полицајац. Држећи једном руком Шредера, Ериксон хитро дограби телефонску слушалицу која се клатила.

— Хало, Герде! Франц је нешто пијан. Једва га држим. Да, да, довешћу га.

Чекајући да се полицајац удаљи, Ериксон спусти Шредера на под, и набивши шешир на очи, брзим корацима изгуби се у мраку.

Након два дана стигао му је телеграм из Стокхолма: „Ваша жена је тешко болесна! Хитно се вратите! — Доктор Гунар Петерсон“.

Већ сутрадан био је у Шведској. Мисија је била завршена.

КЕБОТОВ ПОКУШАЈ ДА ПРОКРИЈУМ-ЧАРИ ЏИЛИ БИО ЈЕ ОТКРИВЕН ЗБОГ... ЈЕДНОГ ЗЕЦА!

ИЗВИНИТЕ, КЕБО-ТЕ! УПЛАШИЛА САМ СЕ... У МРАКУ САМ ПОМИСЛИЛА ДА ЈЕ МИШ ПА САМ ВРИСНУЛА!

ОБЈА-СНИТЕ МИ ШТА СВЕ ТО ЗНАЧИ!

ЗАШТО СТЕ САКРИЛИ ТУ ДЕВОЈКУ?!

КЕБОТ И ЏИЛИ НИСУ ИМАЛИ КУД, МОРАЛИ СУ СВЕ ДА ИСПРИ-ЧАЈУ...

... И АКО НЕ СТИГНЕМ У САН ФРАНЦИСКО И СТАВИМ СЕ ПОД ЗАШТИТУ ПОЛИЦИЈЕ...

ЊЕН БИВШИ МОМАК, КРАЈ КРИЈУМЧАРА ДРОГА **ВЕЛИКИ КЕПИ УБИКЕ** И ЊУ... А САД И МЕНЕ!

ЊЕГОВИ ЉУДИ НЕ МОГУ ЈОЗ ОВДЕ НИШТА! ОБАВЕСТИЋЕМО РАДИЈЕМ ВЛА-СТИ У ХОНОЛУ-ЛУУ...

ОХ... НЕ! КЕПИЈЕВИ ЉУДИ МОГЛИ БИ ДА УХВАТЕ ПОРУ-КУ!

ВИ НЕ ЗНАТЕ КАКО СЕ ДА-ЛЕКО ПРУЖА-ЈУ ЊЕ-ГОВИ ПРЕТИ!

ХМ... ЗНАЧИ, ОН НЕ ЖЕЛИ ДА СЕ ВРАТИ-ТЕ У АМЕРИ-КУ...

... ДА НЕ БИСТЕ СВЕДОЧИЛИ ПРО-ТИВ ЊЕГА! У РЕДУ ... ДОК БУДЕМО УЗИМАЛИ ГОРИВО ОСТАЋЕТЕ ОКРИ-ВЕНИ!

КАД ЈЕ ЏОНИ ХАЗАРД СЛЕТЕО НА АЕРО-ДРОМ У ХОНО-ЛУЛУ...

ТО ЈЕ ТАЈ ДВИОН, КИВА-НИ! ХМ... ЧУД-НО! ЏИЛИ НИЈЕ НИ ПОМОЛИЛА СВОЈ НОС!

НЕ МАРИ, ТАМИ! И ОНАКО НЕ ЖЕЛИМО ДА ЈЕ СРЕДИ-МО ОВДЕ!

УЗИМАЊЕ ГОРИВА ПРИВОЂЕ-НО ЈЕ КРАЈУ...

НЕ ПОЈАВЉУЈТЕ СЕ, ЏИЛИ, СВЕ ДОК НЕ УЗЛЕТИМО! А ЈА **НИКОГ** НЕЋУ ПУСТИТИ У ДВИОН!

Али, МАЛО КАСНИЈЕ...

ХЕЈ, ДРУГАР! БОЈИМ СЕ ДА ОВДЕ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ! НЕШТО ВАМ **ЏУРИ** У ХИДРАУ-ЛИЦИ... ВИДИТЕ?

АКО НЕ ЖЕЛИТЕ ДА ВАМ СЕ У ВАЗДУХУ НЕШТО ДОГОДИ... МОРАТЕ ДОЗ-ВОЛИТИ ДА ГА ПО-ПРАВИМО!

ОПЕРАЦИЈА ТИГАР

22. АВГУСТА 1943. ЈЕДНА БРИТАНСКА ПОДМОРНИЦА ПЛОВИЛА ЈЕ ИЗБАЧЕНОГ ПЕРИСКОПА У БЛИЗИНИ БОРНЕА...

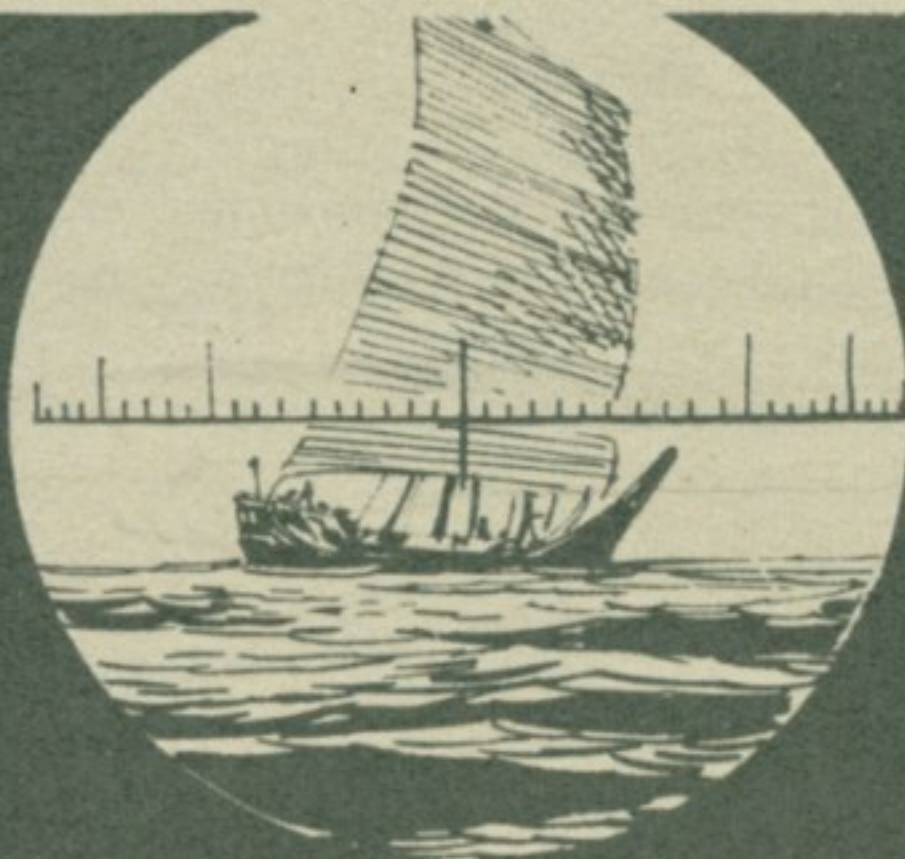

ПОРЕД ПОСАДЕ У ПОДМОРНИЦИ СЕ НАЛАЗИЛА И ГРУПА ОД 23 ЧОВЕКА КОЈОМ ЈЕ КОМАНДОВАО КАПЕТАН ПЕЈЦ. ОВОЈ ГРУПИ ПОВЕРЕН ЈЕ ТАЈНИ ЗАДАТАК И СВИ СУ БИЛИ ОДЕВЕНИ КАО МАЛЕЖАНИ...

СТИГЛИ СМО, КАПЕТАНЕ ПЕЈЦ. ДОБИТЕ ДА ВИДИТЕ!

ПЕРИСКОП ЈЕ УХВАТИО ЈЕДАН МАЛЕЗИЈСКИ РИБАРСКИ БРОДИК...

ШТА КАЖЕТЕ, КАПЕТАНЕ?

ОДЛИЧНО... КАО ПОРУЧЕН! ДА МУ ПРИЂЕМО!

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ ПОДМОРНИЦА ЈЕ ИЗРОНИЛА БЛИЗУ РИБАРСКОГ БРОДИКА...

МИ СМО САВЕЗНИЦИ ВОЈНИЦИ И БОРИМО СЕ ЗА СЛОБОДУ ВАШЕ ЗЕМЉЕ ПРОТИВ ЈАПАНАЦА. ПОТРЕБАН НАМ ЈЕ ВАШ БРОД!

ВИ БЕТЕ СЕ УКРЦАТИ У ПОДМОРНИЦУ И ПОКИ С НАМА. БРОД КЕМО ВАМ ПЛАТИТИ. НИШТА СЕ НЕ БОЈТЕ!

МАЛЕЖАНИ МРЗЕ ЈАПАНАЦЕ! РАДО КЕМО ПОМОЌИ! БРОД ЈЕ ВАШ!

ПАРАДА

Када би се средњовековни грађанин одлучио да посети позориште, сасвим је извесно било да ће — „спасти с ногу“. Наиме, у то време никоме није падало на памет да гледаоцима обезбеди неку столицу или клупу на којој би седећи гледали представу. Места у позоришту су се, као и данас, делила на боља и лошија. Најсиромашнији су морали да престоје читаву представу у партеру, у неописивој стисци, изложени на милост и немилост бројних џепароша који су им олакшавали џепове.

То партерско друштво обично је било врло весело и бучно. Читаве породице су долазиле снабдевене корпама са јелом и пићем и представа се одвијала уз звучно мљакцање и бучно одобравање, а не тако ретко парадајзи, брескве или чак и јаја — прецизно су летели ка позорници као израз негодовања због лоше глуме или досадног комада.

Ако је грађанину породични буџет дозвољавао такав луксуз, могао је да купи

карту за једну од галерија, где се такође стајало, али је и забава била већа. Човек је одавде могао да гледа представу из бољег положаја, могао је да се бави врло популарним спортом — пецањем шешира публике из партера — а у случају кише бар је био сигуран да ће остати сув!

Најотменији посетиоци имали су, пак, сасвим изузетна места, и то на самој бини, међу глумцима. Једноставно, ако неко од племића или богатих грађана није желео да се гура и извија врат изнад туђих глава да би видео представу, он би узео столицу и сместио се на најпогодније место, а то ће рећи на бину, међу глумце! То наравно није много доприносило лепоти драме, али је често било извор неописиве забаве за публику. Неретко се догађало да се гледаоци из партера упусте у жучну дискусију са гледаоцима на бини, па да тако комад буде оживљен непредвиђеним ватрометом досетки и увреда.

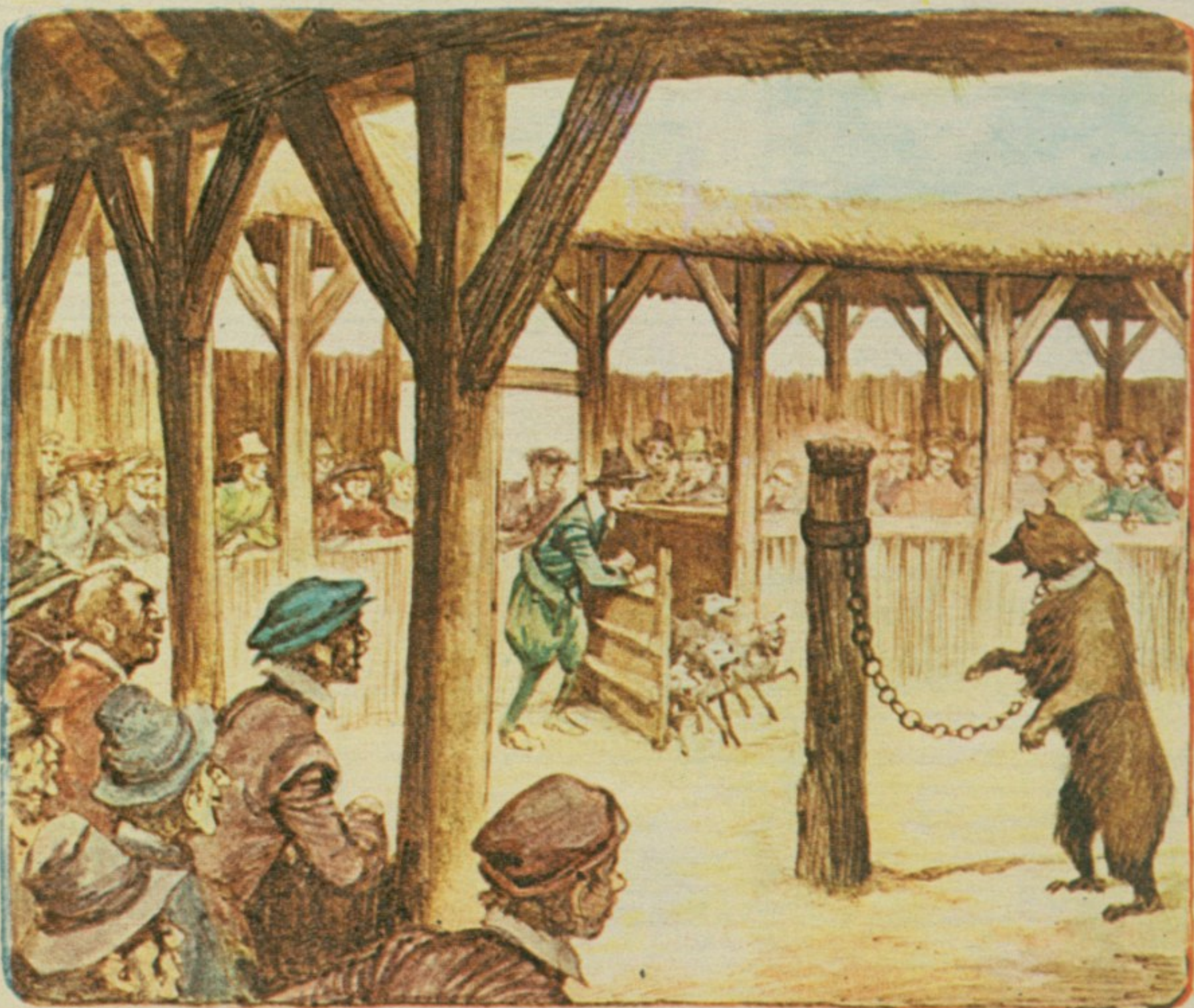
Наравно, највише је ипак успех представе зависио од два чиниоца: доброг позоришног комада и добрих глумаца. Што се добрих позоришних комада тиче, избор није био велики, али су славни пис-

ци као што су били Марло, Шекспир, Лопе де Вега и други увек имали захвалну и пажљиву публику. Глумци су (о глумцама нема ни говора јер су све женске улоге тумачили маскирани мушкарци) уживали приличну популарност, али не и поштовање. Изузетак су били позоришни комади који су се давали по дворцима и у којима су највиши племићи глумили из забаве. Професионални глумци су сматрани представницима једног не нарочито угледног занимања. Томе је доста доприносила и чињеница да је друштво у то време било врло сумњичаво према људима који не седе код куће и не баве се неким признатим занатом, већ се потуцају друмовима обилазећи села и градове и дајући представе у свакој крчми где би им то дозволили. У том сталном трагању за публиком и зарадом, глумцима су најозбиљнији конкуренти били разни дресери и путујуће менаџерије које су организовале борбе између животиња.

Временом, положај писаца драмских текстова и глумаца постепено се поправљао, али су се навике публике споро мењале. Још у XVIII веку ником није падала на памет мисао да у позоришту за време представе треба да влада тишина. Усред трагичне сцене раздрао би се из свег гласа продавац лимунаде или шећерлема нудећи своју робу. По ложама су се служила вина и мезелуци, а нимало необично није било видети човека како

Средњовековно позориште често је давало представе у двориштима крчми и свратишта. Како су то биле доста ретке забаве приступачне свима, становништво би испунило двориште и галерије награђујући глумце бурним аплаузом или трулим воћем

Борбе животиња, најозбиљнији такмац позоришним представама, биле су утолико боље посећене уколико је програм био крвавији. Борбе окрваног медведа и паса нарочито су привлачиле гледаоце, као и борбе петлова којима су за ноге причвршћивали добро наоштрене бријаче

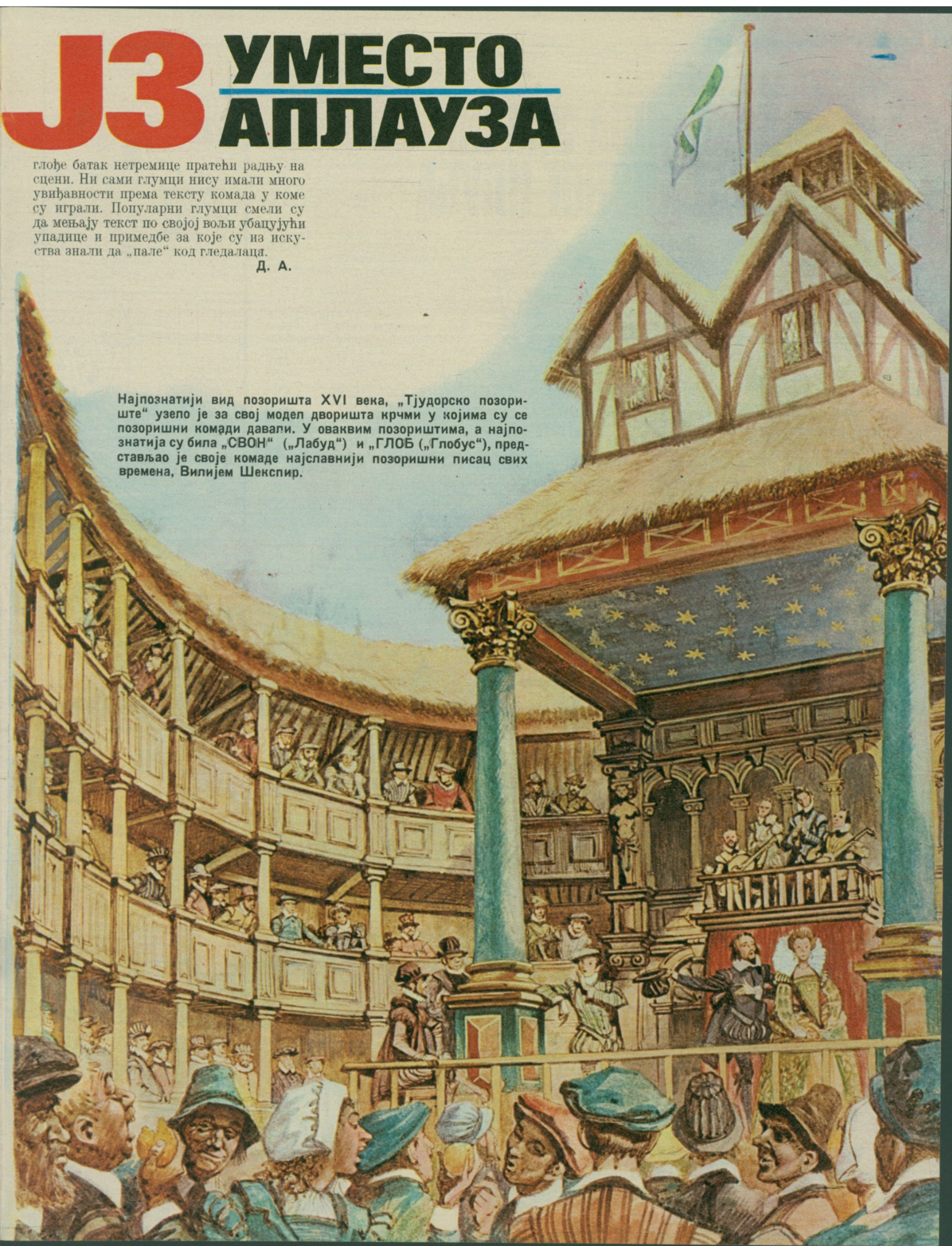

ЈЗ УМЕСТО АПЛАУЗА

глође батак нетремице пратећи радњу на сцени. Ни сами глумци нису имали много увиђавности према тексту комада у коме су играли. Популарни глумци смели су да мењају текст по својој вољи убацујући упадице и примедбе за које су из искуства знали да „пале“ код гледалаца.

Д. А.

Најпознатији вид позоришта XVI века, „Тјудорско позориште“ узело је за свој модел дворишта крчми у којима су се позоришни комади давали. У оваквим позориштима, а најпознатија су била „СВОН“ („Лабуд“) и „ГЛОБ“ („Глобус“), представљао је своје комаде најславнији позоришни писац свих времена, Вилијем Шекспир.

ИЗАБРАНА НАЈЛЕПША ЗНАЧКА ФУДБАЛСКОГ КЛУБА

На позив ЗАБАВНИКА да пошаљу значке свог фудбалског клуба за наградни конкурс ИЗАБЕРИ НАЈЛЕПШУ ЗНАЧКУ ФУДБАЛСКОГ КЛУБА одазвало се свега 23 клуба. ЗАБАВНИК је у свом броју 1070 од 30. јуна ове године приказао те значке и позвао читаоце да изаберу најлепшу. До 15. јула у нашу редакцију стигло је 3883 купона са одговорима. Убедљиво највише гласова — 1036 — добила је значка под редним бројем 23 фудбалског клуба ВЕЛЕЖ из Мостара.

Жири ЗАБАВНИКА извукао је међу онима који су гласали за најлепшу значку — овога пута ВЕЛЕЖ из Мостара — из срећу имена добитника:

Прву награду — комплет значака фудбалских клубова објављених у ЗАБАВНИКУ добио је: АЦО ДИМОВСКИ ул. 137 бр. 56, Скопје

Пет награда — комплет од 15 значака добили су: 1. МИЉАН БУГАРИН, М. Тита 62, Книћанин 2. ГАНЕ ПАВЛОВИЋ, Војвођанска 7, Омољница 3. ТОМИСЛАВ ВАСИЋ,

ВЕЛЕЖ
ИЗ
МОСТАРА

Железничка 78, Смедерево 4. МИРА РАДОВИЋ, Ђуре Салаја 1, Титовград 5. СТЕПАН ТУРИНА, Опатијска 27, Осиек

Десет награда — комплет од 10 значака добили су: 1. ИГОР ФИЛИПОВИЋ, П нова 26, Јајинци 2. ВЕСЕЛИН СРЕДАНОВИЋ, Иве Лоле Рибара 11. Фоча 3. БОБРЕ БОРОЗАН, Бјели Бријег 13, 4. РАДОМИР МИХАЈЛОВИЋ, Преспанска 51.12, Ниш, 5. НЕБОЈША ЛАЗИН, Пролетерска 21, Сефкерин 6. АЛЕКСАНДАР СИМИЋ Милоша Обилића 64, Сомбор 7. ДРАГАН ВЕЛИМИРОВИЋ, Лиман II, улаз III/65, Нови Сад 8. БЕРИСЛАВ ЈУРИЋ, VI Борсанске бригаде 161-Б, Тузла 9. ЂОР

ЂЕ ЈАНКОВИЋ, Маршала Тита 46, Јаково и 10. ЈАСМИНА СТАНКИЊ, Милетићева 36, Нови Сад.

Петнаест награда — комплет од пет значака добили су: 1. КИРЕ ЈОВАНОВ, Гоце Делчева 296, Битола 2. ЗВОНКО БРКИЋ, Мала Санџица 56, Нашице 3. ФИКРЕТ КИКИЋ, Миљковац, Добој 4. ВЕЦО КОПИЛОВИЋ, Бајски Виногради 466 Суботица 5. СТЕВАН РАЂЕНОВИЋ, Београдска 18, Инђија 6. МИЛЕ ПАВЛИЋ, Дол 19, Ловас 7. ЗЛАТКО ШТЕРЛЕ, Шамачка 26, Осиек 8. ЛАСЛО КРИЧКОВИЋ, Дуг Титу Са 30, Суботица 9. ВЕСНА МИЛЕНКОВСКА, Ст. Матића 80, Пригревица 10. НАДА БАБИЋ, Душана Илића 10, Умка 11. МИЛАН ВУКОЈЕ, 79, нова 114/26, Жарково 12. ВИКТОР ГАБАЛДО, Башче, Цазин 13. БИЉАНА МИЛАНКОВ, Раде Кончара 14, Зрењанин 14. СТРАШО СРБАКОВСКИ, Климентска 6, Охрид 15. СНЕЖАНА АВРАНОВСКА, 29. новембра бр. 10а, Скопје.

Сви награђени читаоци ЗАБАВНИКА добиће уз комплет значака фудбалских клубова и значку Политикиног забавника.

ХУМОР

— Ко од нас преузима команду?

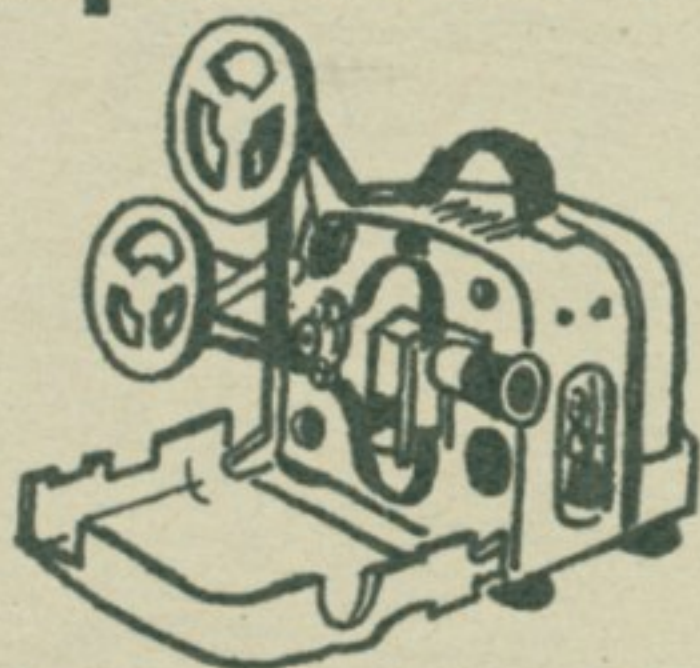

— Мама, опет си села на мою жабу!

— И добро упамти: од ове птице једе се само изнутрица!

КУЋНИ БИОСКОП ДОБИЛИ ЗОРАН И ГОРАН

Наш наградни задатак „КО СКИМ РАЗГОВОРА?“ објављен у ЗАБАВНИКУ број 1071 од 7. јула ове године није био нимало једноставан — требало је пажљиво погледати сваку од 12 особа на цртежу и одредити која с којом разговара преко токи-воки апарата и шта јој каже — читаоци су с успехом решили. Уосталом то показује и велик број тачних одговора.

Да можете да видите где сте погрешили (уколико сте уопште погрешили) доносимо стварне разговоре које су тих 12 особа водиле.

Особа обележена словом К разговара са особом обележеном словом А а њихов разговор налази се у балонима обележеним бројевима 7 и 3. Тај разговор овако је изгледао: „Чини ми се да смо ја и мој ауто изгубили пут“ (балон бр. 7); „Скрените лево на првој окуци“ (балон бр. 3);

Б,12 — Лопова мораш пронаћи по сваку цену — Г,11 — Тражи га сам по овој врутини!

Е,4 — Опет ме изневерила ловачка срећа! — Ц,2 — Знала сам ја да од зечјег печења неће бити ништа!

Ф,1 — Упомоћ! Пашћу! — Д,5 Држи се још мало, само да поправим хеликоптер и долазим! Х,10 — И колико је дубок тај кањон? — И,6 — Најмање 100 метара!

Ј,8 — Са старта полази пети смучар! — Л,9 — На циљ није стигао још ни први!

— Међу читаоцима који су ова-

ко одговорили жири ЗАБАВНИКА извукао је на срећу имена добитника, односно добитнике прве награде — ЗОРАН и ГОРАН ПЕТРОВИЋ, Баличка 26, Светозарево.

Према томе браћа Петровићи уживаће заједно у свом „кућном биоскопу“ који се састоји од потпуно аутоматизоване јапанске филмске камере марке ВЕРНОН и кинопројектора ЛУЧ 2 са пет цртаних филмова.

Тако ће наши срећни добитници моћи сами да снимају и да касније код куће, пројектују снимљене филмове као и цртане филмове. Честитамо им на заслуженој награди!

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ: ПЕТ КОМПЛЕТА (сваки од по 5 књи га) библиотеке ДИЗНИЛЕНД добили су: 1. ВИДОСАВА ДУМОВИЋ, Ђуре Салаја 16, Шид 2. МИЛЕНА СТЕВАНОВИЋ, М. Тита 67, Ђуприја 3. СЛОБОДАН ЛУКИЋ, Кобишница 4. СМИЉА ПАВКОВ, Саве Ковачевића 35, Београд и 5. ДАРГАН ГОЛУБОВИЋ, Мали Мост Кличево, Никшић.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Човек живи, отприлике, од четвртине онога што поједе. Од остале три четвртине живе лекари

(Египатска пословица)

ВЕЛИКИ ЛОВ НА ~~ЛАВА~~ ЛУБЕНИЦУ

ЏУНГЛА

РЕЈ БРЕДБЕРИ

Ош како су се деца загрејала за Африку, њо соби им шећају лавови и леће њице прабљивице

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Џорџе, волела бих да бациш поглед у децу собу.

— Зашто?

— Тако, видећеш... — Жена је стајала наред кухиње и одсутно зурила у штедњак који је сам припремао вечеру за четворо.

— Но, па хајдемо — рече Џорџе.

Упутише се ходником. Светиљке су се пред њима палиле а за њима гасиле, меко, аутоматски. Врата децје собе отворише се и пропустише их.

Нашли су се у обичној, празној просторији за коју нико не би рекао да је коштала више од читаве куће. Али, ускоро зидови почеше да се раздвајају и повлаче у дубину, а приказ да се мења. За свега неколико секунди, човек и жена се нађоше на ужареном пропланку усред џунгле.

Џорџе Хедли обриса зној са чела. — Хајде да се склонимо у хлад — рече.

Скварах ме је!

Скривени ароматизатори почеше да раде и простор се испуни мирисом траве и прашине и свежином која као да је допирала из неке невидљиве мочваре. За њим уследише звуци: удаљени топот антилопа, клепет крила грабљивица...

— Ево! — рече жена. — Видиш ли, тамо у даљини, лавове како прождиру плен? Сад крећу према појилу...

Лавови су прилазили и ускоро су се нашли на свега неколико корака од човека и жене. Њихов крволочни поглед био је запањујуће стваран, а исто тако и њихово дахтање и мирис преног меса који им се ширио из отворених губица.

— Пази! — узвикну жена.

Лавови се бацише на њих. Жена побеже напоље, а муж инстинктивно потрча за њом. Када су се нашли у ходнику, иза затворених врата, жена заплака.

— Џорџе, умало нас нису шчепали!

— Забога, Лидија, па они не постоје! — рече Џорџе, смејући се. — Признајем, додуше, били су врло уверљиви — и мене су уплашили. Али, то су само идеографске про-

јекције, ароматизатори и звучници. Ништа више... Ево, узми марамичу...

— Страх ме је — рече Лидија, бришући нос. — Треба да кажеш Питеру и Венди да више не читају књиге о Африци...

Вечерали су сами, јер су Питер и Венди јавили да ће се задржати на прослави Празника пластике у другом крају града.

„Што се тиче собе“, размишљао је Џорџе за столом, „можда би требало и да је искључим на неколико дана. Деца су се превише загрејала за Африку“. Соба је непогресиво хватала телепатска зрачења оних

који у њој бораве и испуњавала им све жеље. Џорџе је морао да призна да су се раније ту могли видети далеко лепши прикази: Алиса у земљи чуда, чаробњак из Оза, Аладин и лампа... А сад — лавови и мирис крви...

Соба је у квари

Нешто му паде на памет и он нагло устаде и крете у собу. Чим је ушао, лавови подигоше главе.

— Одлазите! — рече им он. Али, звери су га само нетремице посматрале.

— Одлазите, кад кажем! — викну још једном. — Хоћу Аладина!

И даље ништа. Џорџе се врати у кухињу и рече: — Соба је покварена. Више не слуша.

— Можда ју је Питер преправио? — рече Лидија. — Не разуме се у технику, али има интелигенцију на претек...

У то се зачуше кораки из ходника. Када се Џорџе окренуо, на врати ма су стајали Питер и Венди.

— Добро вече!

— Уђите — рече Џорџе. — Треба да поразговарамо.

— О чему?

— О соби и о Африци.

— Не разумем — рече Питер. — Никада нисмо имали Африку. Венди тркни да погледаш!

Сестра послуша. — Нема шта она да погледа! — одбруси Џорџе. — Сам сам видео. Хајдемо сви тамо!

Нови приказ

Кад су крочили унутра, пред њима се указа дивна шума с поточићем и љубичастим плачицама у позадини. Ваздух је био испуњен птичијом песмом, а у крошњи једног дрвета седела је бајна вила око чије су распуштене златне косе облетали лептирови. „Какав мио приказ“,

помисли Џорџе. Али, када му пажњу привуче један предмет који је лежао на земљи и он се саже да га узме. Био је то његов новчаник. „Мора да ми је малочас испао“, помисли Џорџе. „Али, зашто ли је овако изгребан?“

— У реду, идите на спавање — рече, и деца невољно изиђоше у ходник.

— Мислиш ли да је Венди променила приказ? — упита Лидија, када су остали сами.

— Више него очигледно.

— Али, зашто?

— Не знам. Знам само да почињем да жалим што сам уопште купио ову собу. Дали смо им све што су желели, а заузврат смо добили непослушност и... некакве тајне. — И он поново погледа свој новчаник.

— Заиста, покварили смо их.

— У овој кући која све ради уместо нас, чисти, пере, кува, па чак и везује пертле, није се тешко покварити! Мислим да ћу позвати доктора Мек Клина да мало погледа џунглу...

— Али, ње више нема!

— Ох, то је просто — пустићемо их да је опет пожеље...

Свећилишће

— Откад ово траје? — упита Мек Клин, обазирјући се око себе.

— Већ месец дана — рече Џорџе.

— Без сумње, утисак је врло лош. Саветујем вам да разорите ово светилиште и да ми поверите децу на мало дуже лечење.

— Зар је дотле дошло?

— Бојим се да јесте. Првобитна намена ових соба била је да ослободе машту деце и да их реше осећања страха и немоћи. Међутим, код вас се она претворила у право средство за задовољавање рушилачких нагона. Али, то није све, Џорџе. Ви сте се потпуно предали механичкој околини; нека се сутра нешто у кухињи поквари и ви ћете умрети од гла-

— Одлазите! — рече Џорџе, али су га звери само нетремице посматрале.

ди јер нећете умети себи ни јаје да испржите. Зато није довољно да само искључите собу. Треба да промените читав живот!

Лавови, који су дотад спокојно черчили свој плен, сада су појудно гледали у двојицу људи.

— Хм... овде постаје непријатно — рече Мек Клин. — Хајдемо.

— Изгледају баш као прави, зар не? — рече Џорџ. — Сме ли се прет поставити да би на неки начин...

— Да?

— ...могли то и да постану?

— Хм, каква идеја! Не, не верујем...

Упутише се ка вратима. — Гле!

— узвикну Мек Клин, подижући са тла једну траку умазану крвљу.

— Је ли ово ваше?

— Да видим... Не, то је Лидијино...

Двојица људи се осетише веома нелагодно. Џорџ оде до плакара с прекидачима и искључи собу.

Таша, дођи брзо!

Деца су ридала из свег гласа: —

Тата, не можеш то да нам учиниш!

— Соба ће остати искључена и —

тачка! Сувише смо се дуго користи-

ли једним механичким, електрон-

ским светом. Господе, тако ми недо-

стаје свеж ваздух!

И он стаде као махнит да јури по

кући, скидајући сатове који говоре,

аклиматизационе уређаје и аутомат

ске чистаче обуће, разбијајући екран

не и чупајући прекидаче. Када је

престао, кућа је личила на неко вели-

ко механичко гробље.

— Не пуштајте га да то ради!

— узвикну Питер, као да се обраћа

зидовима. Затим се окрену оцу. —

Ох, м р з и м т е! Волео бих да

си мртав!

— То сам досад и био. Тек почи-

њем да живим!

Венди је непрестано плакала. Питер

промени тон:

— Пустите нас само још један,

последњи пут у собу... Молимо

те!

— Џорџе, — рече Лидија — то

би могао да им учиниш.

— Добро, — рече Џорџ. — али,

не више од једног минута.

— Ох, татице, татице — узвикну

Венди, смејући се кроз сузе.

— А онда ћемо отићи на пут —

рече Џорџ. — За пола сата доћи ће

Мек Клин да нам помогне око

пртљага и да нас испрати на аеро-

дром...

Лидија и Џорџ су се пресвлачили,

кад зачуше деље гласове: — Мама,

тата, дођите брзо!

Они се сјурише низ ходник и уле

теше у собу. Лавови дигоше главе.

Деца није било.

— Венди! Питер!

Врата се залупише. Џорџ се хитро

окрену. — Питер! Венди! Какве

су то глупе шале!

Са друге стране се зачу Питеров

глас: — Не дајте им да вас убију,

да вас искључе!

— Децо, не будите смешни! Вре-

ме је за полазак. Ускоро ће доћи и

господин Мек Клин...

Тек тада зачуше режње и приме-

тише да су их лавови опколили са

свих страна. Лидија врисну...

☆☆☆

— Па, ево ме — рече Дејвид Мек

Клин, стојећи на прагу деље собе.

— Где су вам родитељи?

Деца се љубазно осмехнуше. —

Ох, сад ће они!

У даљини, Мек Клин опази како

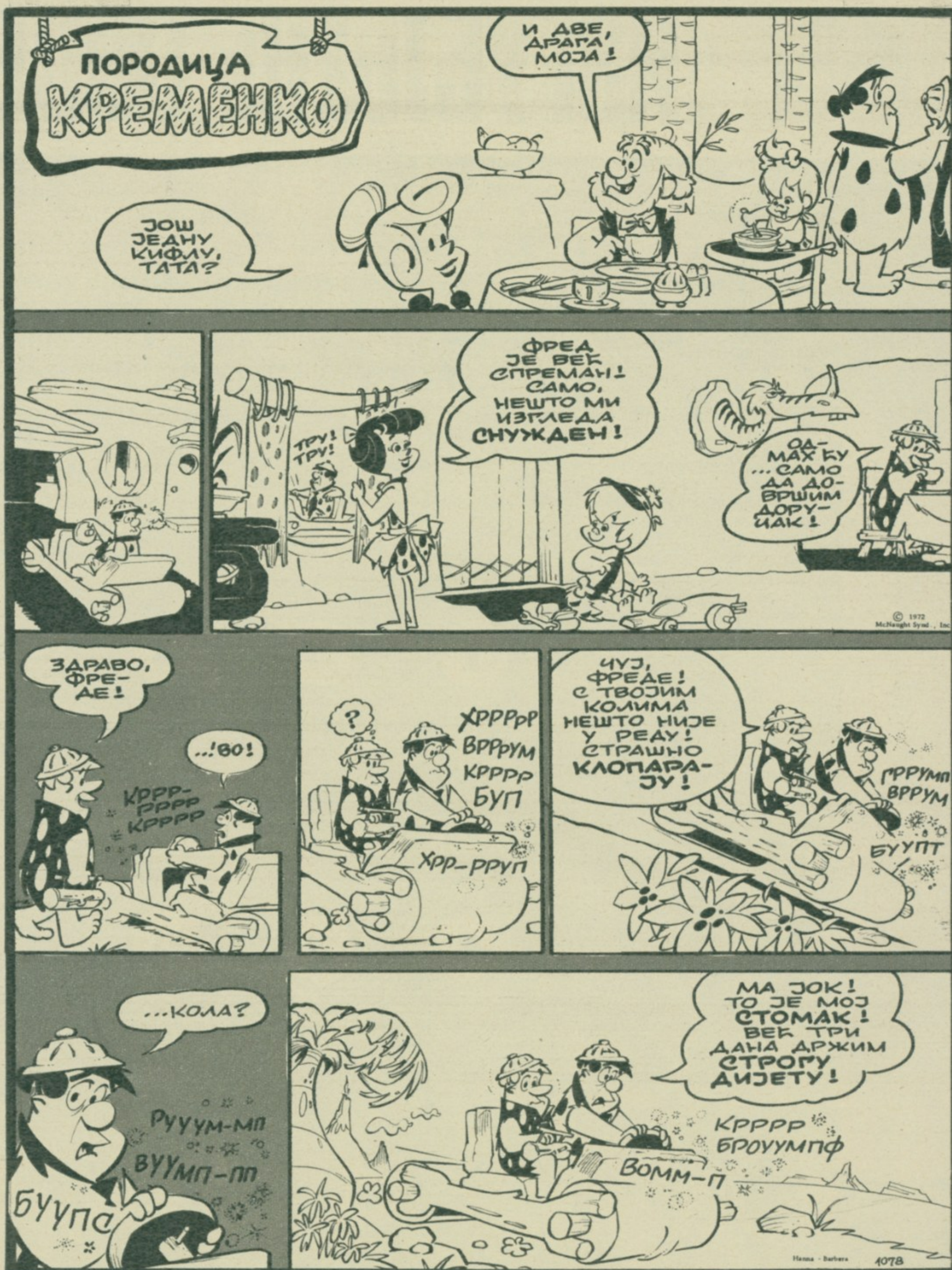
се лавови туку око плена. У вазду-

ху заклепаше крила грабљивица.

Он крочи на пропланак.

— Само уђите, докторе — рече

Венди.

ПЛОЧА ЗА ВАС

ЈОШ МАЛО

Споменка Ђокић, Милан Марковић и Милољуб Јовановић, познати као „Лутајућа срца“, освојили су на такмичењу у Суботици прву награду публике и стручног жирија. Несвакидашња музика ове групе (нешто између баладе и „фолка“) обогаћена је специфичним звуком коме нарочито доприноси глас 18-годишње Споменке. Композиција „ЗА ТЕБЕ“ и већ позната мелодија „ЈОШ МАЛО“ налазе се на плочи РТБ. Цена је 11,40 динара.

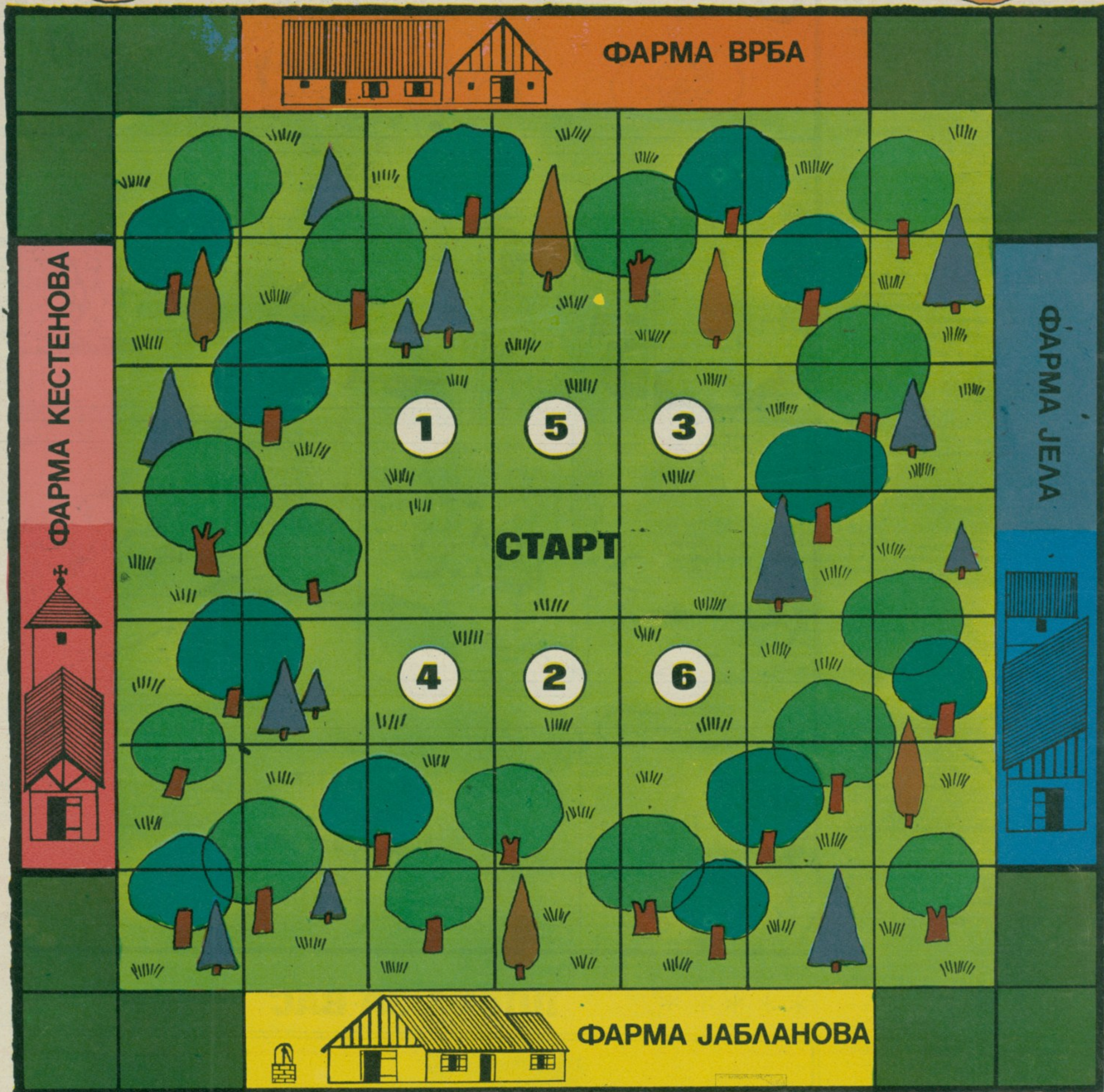
МИЈА

На 12. фестивалу у Суботици учествовао је велик број још неафирмисаних певача и група. Другу награду публике освојио је песмом „РАСПЕВАНА ГИТАРА“ Мија Муратовић, већ познат широјој публици као победник „Максиметра“. Са „Б“ стране плоче у издању РТБ је мелодија „ОТИШЛА ЈЕ“, са којом је Мија учествовао на прошлогодишњем такмичењу „Омладина 71“. Цена је 11,40 динара.

ИЗГУБЉЕНЕ ОВЦЕ

Исеците ову таблу и шест пиона (који представљају шест оваца) и залепите их сваку понаособ на чвршћи картон да се при употреби не би поцепали. И игри могу да учествују два, три или четири играча а осим ове табле и пиона-оваца потребна је још и коцкица каква се употребљава и у игри „Не љути се човече“! Исечене и на картон залепљене пионе-овце поставите у центар табле на одговарајуће бројеве. Бацајте коцкицу увис и ко добије највећи број почиње игру. Пре почетка игре сваки играч одабере себи фарму.

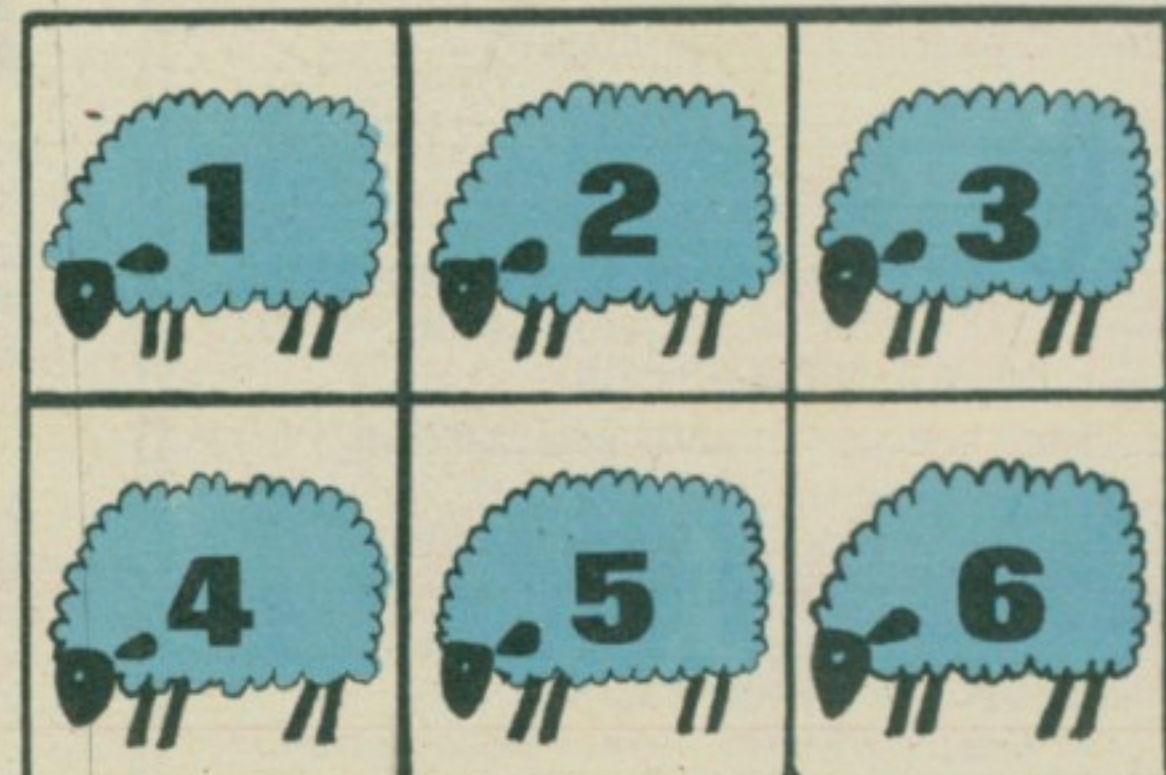
Циљ игре је да се на фарму доведе највећи

број оваца које су залутале у шуми. Играчи по реду бацају коцкицу и померају према својој фарми само за једно поље овцу с бројем који показује бачена коцкица.

ПАЖЊА!!! Овца која је стигла на фарму више не може да изађе а ако играч извуче њен број мора да сачека идуће бацање коцкице.

Ако једна овца смета другој да напредује онда оне измењају места.

Побеђује играч који на своју фарму дотера највише оваца.

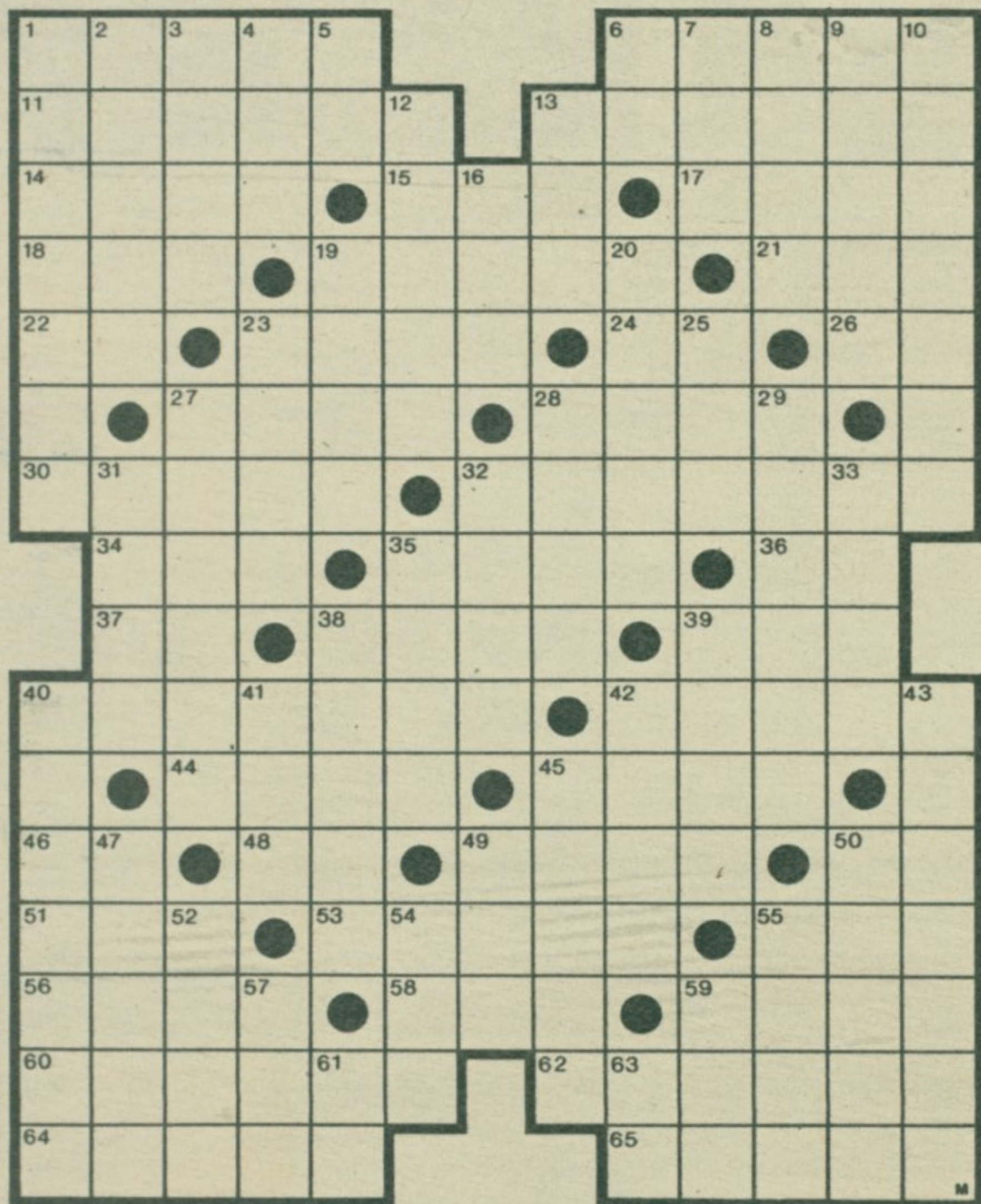

ВОДОРАВНО:

1) путељак, 6) одбачај при скоку, 11) муза комедије, 13) звезда Даница, 14) инсект који напада говеда, 15) органи чула слуха, 17) врста жуте боје, 18) један од завршетака шаховске партије, 19) припадник класе животиња из кола кичмењака, 21) име глумице Карић, 22) врста першуна, 23) принос, лети-на, 24) лича заменица, 26) ономотопеја лавежа, 27) француско мушко име, 27) жега, спарина, 30) фудбалер „Олимпије“ (Бранко), 32) лала, 34, оквир, 35) кљусе, 36) иницијали нашег књижевника („Сељачка буна“), 37) услужен коњ, 38) решето, 39) црногорско коло, 40) одбаци се од земље, 42) десна притока Дунава, 44) музички знак, 45) блиски рођак, 46) скраћеница за: „Извршни комитет“, 48) иницијали центарфора „Хајдука“, 49) мушко име, 50) ауто-ознака за Египат, 51) прилог за време, 53) одећа, 55) јапански политичар и државник (Хиробуми), 56) надимак Тита Помпонија, 58) наш књижевник (Бихаљи Мерин), 59) река у Албанији, 60) град у САД, 62) обичај, навада, 64) муза љубавне поезије, 65) део бране.

УСПРАВНО:

1) део ноге, 2) арак папира, 3) прибор за рад, 4) дувар, 5) узвик бола, 6) два самогласника, 7) данце, 8) текућа вода, 9) борилиште, 10) узвисина са равном површином, 12) творац, 13) шала, 16) градић у Срему, 19) пргав, нагао, 20) планина крај Београда, 23) ушур, 25) језеро у Северној Америци, 27) велики грчки филозоф, 28) ветар на Јадрану, 29) справа, 31) заједница мужа и жене, 32) француски комичар (Жак), 33) пољопривредна алатка, 35) дроњак, 38) сићушно, 39) птица грабливица, 40) смучање, 41) наш књижевник (Матија), 42) стабло, 43) ватрено оружје, 45) већи бокасти стаклени суд, 47) обруч, точак, 49) тениски израз, 50) наука о моралу, 52) врат, 54) простор за поправку бродова, 55) место у Срему, 57) плод животиња, 59) прост број, 61) грчко слово, 63) прво стово старословенске азбуке.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) раст, 4) све, 7) лото, 8) о, 10) трелејбус, 11) морж, 13) Ана, 14) тана, 16) Бринк, 17) актер, 18) читанка, 19) рат, 24) тањир, 25) Рим, 27) анис, 29) Пек, 30) рага, 31) димије, 32) опосум, 33) азот, 34) тет, 36) спру, 37) рак, 38) напис, 40) Ант, 41) Торонто, 43) колос, 45) обест, 48) арак, 49) кеј, 51) Анте, 52) милијарда, 53) орао, 54) пад, 55) икра.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Милољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владинир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дина, полугодишња 44,00 дина, тримесечна 22,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Уплате на текући рачун 608-1-82-1. Годишња претплата у иностранству: ДМ 52,— \$ 14,— Ег 78,40,— Sfr 61,40,— Skr 72,80. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефоник: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31-1 тел. 22-711.

На основу нишљења републичког секретаријата за културу СРС број 413-21/72-03 од 20. VII 1972. године не плаћа се порез на промет.

СЛОВЕНИ ИЛИ...?

Драги Забавнице,

Већ дуго времена сам твој верни читалац и до сада сам ретко када приметила да ти се поткрала нека грешка. Међутим, једно ми ипак није јасно. Наиме, у твојем броју 1070, у малој пошти, дајеш одговор да су Бугари Словени, а у Историји пише да су татарског порекла, али да су касније словенизирали. Молим те објасни ми како је могуће да се на једно питање дају два различита одговора. Надам се да ћеш ми одговорити.

Твоја верна читатељица

В. НИКОЛОВА,

Максима Горког 16, 91000 Скопје

У великој Војној енциклопедији пише дословно: „Словени су велика група индоевропских народа, сродна по језику и култури; чине је Источни (Руси, Украјинци, Белоруси), Западни (Чеси, Словаки, Пољаци, Кашуби и Лужички Срби) и Јужни Словени (Срби, Хрвати, Македонци, Црногорци и Бугари).“

Према овој истој енциклопедији Бугари су хунско-оногурског порекла, доселили су се на Балканско полуострво у 8. веку и касније су се словенизирали. Због тога се убрајају у Словене.

Као што видиш, ова два одговора нису различита, као што се теби чинило.

ПРОБЛЕМ
С КУКОВИМА

Имам 15 година а широка сам у кукovima и због тога сам веома несрећна. Шта ми препоручујете?

Ваша верна читатељка из Београда

Познато је да у пубертету долази до промена на телу које некада претерано узнемирују младе. Код девојчица се јавља менструација, маљавост у пазушном и гениталном пределу; почињу да расту груди, а долази и до промене у расту. Нормална је појава да су кукови код жена шири него код мушкараца. У

15. години развој још није завршен, неки делови тела расту брже, други спорије, па се дешава да у том узрасту млади буду привремено неокладни. Мораш бити стрпљива и сачекати да се развијеш, да сазриш, јер се тада све мења набоље. А доглед, масирај што чешће кукове општрим пешкиром и редовно ради гимнастику.

ДОКТОР

ОБАВЕШТЕЊЕ

Због годишњих одмора и школског распуста награде које су читаоци добили на нашим конкурсима нећемо сла-ти до 25. августа ове године. Разлог: многе награде које смо овог лета већ послали вратиле су нам се због тога што награђени нису били код својих кућа.

Редакција

РАЗМЕНА

Драги Забавнице!

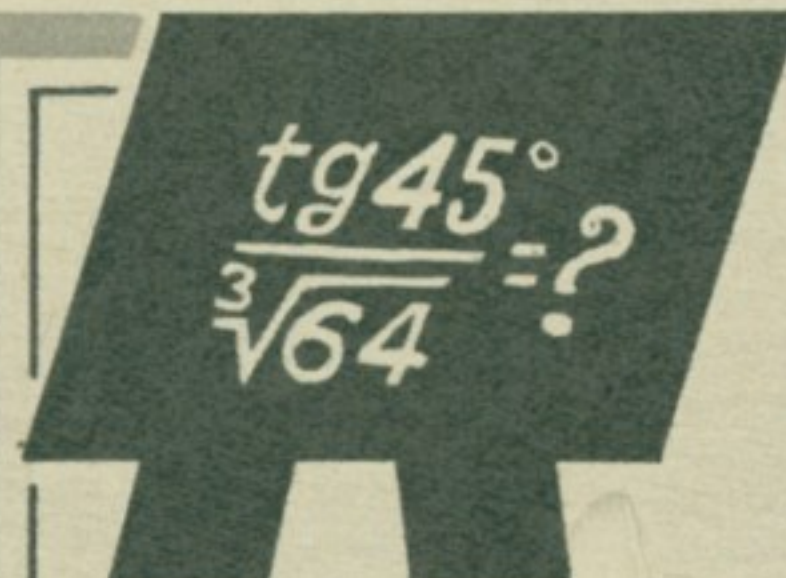
Молим те објави да дајем три разгледнице за једну значку. Разгледнице су у колору и добро су очуване.

Влатка Шимуновић,
XII пролетерске бригаде 5,
54520 Подр. Слатина

Драги Забавнице!

Сваком ко ми пошаље једну значку шаљем две до три салвете. Уједно молим твоје читаоце да ми пошаљу сли-чице „Животињског царства“ и то бро-јева 13, 44, 189, 203 и 239. У замену ћу дати бројеве који њима недостају.

Ивона Крижанић,
Ул. Патриса Лумумбе 49,
11000 Београд

КАКО СЕ
РЕШАВАЈУ
ЗАДАЦИ ИЗ
МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРА-БЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“ (I књига за први, II књига за други, III књига за трећи разред гимназије, техничких и осталих средњих школа). Књиге садрже комплетну израду свих задатака! Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 40 динара. Ко наручи све три књиге заједно, платиће свега 100 динара!

